דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל

יום ראשון, ז' באדר תשמ"ז, 8 במארס 1987 ● גליון 19061

היום 12 עמודים ● המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

היום בדבר

● פרשת פולארד: תקשורת וחקירה/אמיר אורן
● פער התפיסות ומעקף הייצוג / דן אבידן
● על „הכבוד האבוד" / ישעיהו (שושיק) פרי
● לא הנשירה מונעת יציאה / מאיר בראלי
● כל העולמות (4); תחבורה ותיירות (5); ספורט (9–10); רפואה ומדע (11); בידור (12)

מזג האוויר

בצפון הארץ ובמרכזה יירדו ממטרים פזורים
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 5־10, רמת־הגולן: 4־9, נהריה: 10־16, צפת: 3־8, חיפה: 10־16, טבריה: 8־16, נצרת: 7־11, עפולה: 7־16, השומרון: 6־13, תל־אביב: 11־16, לוד: 8־16, יריחו: 7־20, עזה: 10־17, באר שבע: 7־16, אילת: 11־22.

תביעה לחקור פרשת פולארד תועלה היום בממשלה ● שמיר מתנגד – יעביר לקבינט

בני משפחת פולארד ממורמרים על סירוב ישראל לממן ההגנה ● גוברת הביקורת הציבורית בארה"ב

מאת סופרי „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר מתנגד בתוקף להצעה למנות ועדת חקירה לבדיקת פרשת ג'ונתן פולארד ואחריות הדרגים הבכירים לפרשה. לדעת שמיר, אין כל הצדקה לערוך חקירה כזו לאחר שהעניין נבדק בעת מעצר פולארד, וישראל שיתפה פעולה באופן חופשי ותקיף עם ממשלת ארה"ב.

לדברי מקורות בלשכת ראש הממשלה, סבור שמיר, כי יש מידה רבה של „היסטריה והפרזה" בקריאות שנשמעו בימים האחרונים להקים ועדת חקירה. על סמך שיחות שקיים שמיר עם פרס ועם רבין סבור ראש הממשלה, כי אין כל סיכוי לכך, שהממשלה תענה לקריאות להקמת ועדת חקירה.

כמה שרים כבר הודיעו, כי בכוונתם להעלות את הנושא בישיבת הממשלה היום, במסגרת של שאילתות. כפי שפורסם, סבורים כמה שרים, כי יש מקום להקים ועדת חקירה, שתבדוק מי אישר את הפעלת פולארד ומי היה אחראי לפעולה, שהוגדרה בפי שמיר כ„פרטיזנית". שמיר יודיע היום, כי הנושא יידון בקבינט המצומצם.

הקבינט עשוי לשמוע השבוע דיווח כשמיר, פרס ורבין על פרשת פולארד, לאחר שכמה שרים החברים בגוף זה טענו, כי לא נמסר להם עד עתה המידע המלא בפרשה.

חוגים מדיניים העריכו אתמול, כי התיאורים הקודרים בדבר הנזק שנגרם ליחסי ישראל־ארה"ב בפרשה הם מופרזים ביותר. הם אמרו, כי ישראל אמנם עוברת תקופה קשה

(המשך בעמ' 11)

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – בני המשפחה של ג'ונתן ואן פולארד מתמרמרים על, כי ממשלת ישראל לא סייעה להם במימון ההגנה המשפטית על בני הזוג. הוצאות המשפט היו בסכום של בין 120,000 ל־150,000 דולאר, ובשתי פגישות שהיו לבני משפחת פולארד עם השגריר מאיר רוזן בוואשינגטון במהלך החודשים האחרונים, הם ביקשו סיוע של ממשלת ישראל במימון, אך לא נענו.

עורכי־הדין של בני הזוג, האחים ג'יימס וצ'ארלס הייבי, אינם עורכי־דין מהמדרגה הראשונה, ובמהלך הישיבה הממושכת של הטיעונים לעונש לפני מתן גזר הדין ביום ד' שעבר היה ניתן להתרשם, כי הם נבוכים, מבולבלים, טוענים טיעונים קלושים ולא מרשימים. אפשר להניח, כי אילו היתה ממשלת ישראל משתתפת במאמץ הכספי של בני משפחת פולארד, היה ניתן לשכור את שירותיהם של עורכי דין מוצלחים יותר.

בינתיים ממשיכה פרשת פולארד להכות גלים בארה"ב לא פחות מאשר בישראל. בשגרירות ישראל בוואשינגטון אין זוכרים מאמרי מערכת כה תוקפניים כלפי ישראל בעתונים החשובים, כמו אלה שפורסמו בסוף השבוע. „וואשינגטון פוסט" הציב שורה של שאלות לישראל: האם לא שאלו את עצמם הפקידים הבכירים בישראל, שקיבלו לעיונם את החומר של פולארד, מה מקורו? מדוע קודם אביעם סלע

(המשך בעמ' 2)

המעבורת „הראלד אוף פרי אנטרפרייז", אשר התהפכה בליל־שבת במוצא הנמל של זיברוגה שבבלגיה. באסון מתו יותר מ־140 בני־אדם (ראה ידיעה בעמ' 3). (צילום: א.פ.)

ברנארד הנדרסון, אביה של אן פולארד, ל„דבר":

היחס שגילו האמריקאים לבתי גרוע מיחס הרוסים לשצ'רנסקי

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

„היחס לבתי, אן הנדרסון־פולארד, גרוע מיחסם של הרוסים לשצ'רנסקי" – אמר אתמול בראנרד הנדרסון בשיחה ל„דבר". הוא אמר, כי בימי מעצר הבידוד שלה היתה מרותקת בשלשלאות למיטתה ולא ניתן לה ספר לקרוא. „לשצ'רנסקי היו לפחות ספרים, חברים ואור שמש", אמר הנדרסון, „ולבתי היו רק עכברושים ומקקים שיארחו לה חברה בתאה". הוא הוסיף כי אין לו סיבה להאמין שבמהלך חמש שנות המאסר שאותם החלה לרצות ביום רביעי שעבר, יהיו תנאיה טובים יותר.

ברנארד הנדרסון איש יחסי ציבור מניו־ג'רסי נשמע מתוח ונוגע ולעתים התייפח במהלך השיחה. הוא אמר כי לצורך מימון ההגנה המשפטית על בתו שיעבד בין השאר את חסכונות חייו של אביו וכי ממשלת ישראל לא השתתפה בפרשה. הנדרסון סיפר, כי נפגש עם השגריר מאיר רוזן ועם מי שהיה הציר המדיני בשגרירות בוואשינגטון אלי רובינשטיין וביקש מהם כי ישראל תחדל משקריה ותספר את האמת ואת כל האמת על הפרשה, משום ששקרי ישראל יחמירו את גזר־הדין שיושת על בני הזוג פולארד.

הנדרסון מאשים בגזר הדין הכבד את שר ההגנה קאספר וויינברגר שהוא, לדבריו, „שונא יהודים ושונא ישראל". הוא אומר כי בהליך שהיה ביום שלישי, ערב מתן גזר הדין הוגש מסמך של וויינברגר לשופט, בו נאמר כי גזר הדין צריך „ללמד לקח את ישראל" וכי זה מה שהכריע את הכף אצל השופט אוברי רובינסון להטיל עונשים כבדים כל כך.

במהלך השיחה התקשר חבר־לכלא של ג'ונתן פולארד כדי לברר אצל מר הנדרסון היכן כלואה אן. מסתבר כי לבני הזוג לא סופר עד אתמול היכן כלוא השני ולפיכך לא יכלו להתכתב. אן פולארד כלואה בבית כלא בלקסינגטון קנטאקי ובעלה בסט. לואיס, מיסורי.

הנדרסון אמר כי במהלך השנה וחצי האחרונות שיקרו החוקרים והתובעים האמריקאים את הפולארדים ובני משפחותיהם וכן רימו אותם הישראלים. הוא אמר כי הוא מבין בכך שייתכן שצריך להניח לאיזה פרק זמן לחלוף עד שישראל תוכל להתערב בצורה רשמית או חצי־רשמית לטובת בני הזוג פולארד, אולם הוא „אינו בוטח עוד בישראלים ואינו מאמין בהם".

שתי המשפחות הרוסות ומוכות מבחינה כלכלית ונפשית לאחר גזר הדין, אמר הנדרסון, שהוא עצמו אינו יהודי.

מרדף אחר הסקופ הישראלי

רשתות הטלוויזיה בארה"ב ערכו מרדף מטורף בסוף השבוע אחר הראיון והשחזור שעשתה הטלוויזיה הישראלית עם אן פולארד ושודר ביום רביעי בטלוויזיה הישראלית. תוכן הכתבה וההשפעה שהיתה לה על דעת הקהל בישראל צוטטו בהרחבה בעיתונות האמריקאית. בסופו של דבר זכתה במירוץ רשת הטלוויזיה אן.בי.סי. שהקרינה קטעים נרחבים מכתבתו של נסים משעל.

שיבושים בבתי־הספר העל־יסודיים במחאה על אי־תשלום המשכורות

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

בבתי ספר תיכוניים ובחטיבות־ביניים, שרוב חבריהם משתייכים להסתדרות המורים, יחול היום הלימודים בשעה 10.00. בבתי־ספר, שרוב חבריהם משתייכים לארגון המורים העל־יסודיים, יופסקו הלימודים בשעה 11.00, אם עד אז יתברר, שהמורים לא קיבלו עדיין את משכורות חודש מארס.

שני ארגוני המורים החליטו על השיבושים במחאה על כך, שבבתי ספר רבים עדיין לא שולמו המשכורות למורים, ושום גורם מוסמך לא הודיע לראשי הארגונים מתי יתקבלו המשכורות.

השיבושים יפגעו בכ־200 בתי ספר תיכוניים, ויימשכו כל עוד לא יקבלו המורים את שכרם. גורמים באוצר האשימו אתמול את משרד החינוך בגרימת השיבושים ובניהול מאבק תקציבי על גבי התלמידים. לדברי גורמים אלה, העביר האוצר למשרד החינוך סכום של 127 מיליון ש"ח כעבור שלתשלום המשכורות די בסכום של 100 מיליון ש"ח.

מנכ"ל משרד החינוך ד"ר שמשון שושני, אישר שההעברה החודשית של האוצר בוצעה, אולם האוצר אינו מביא בחשבון, שבתקציב המשרד חסר סכום של 29.5 מיליון ש"ח, שלפי החלטת הממשלה היה צריך להיגבות מן ההורים. מאחר שהכנסת לא אישרה גבייתו, נוצר פער תקציבי בסכום זה בתקציב החינוך לשנה זו.

היום ייפגשו נציגי שני המשרדים לבירור המחלוקת, ואם לא תושג הסכמה, היא תובא להכרעת הממשלה.

איש קומאנדו סורי בודק תעודות זהות במחסום במבואותיה הדרומיים של מערב־ביירות בשעת הדוחק בבוקר יום האתמול. פקקי התנועה שחסמו את רחובותיה של מערב ביירות העידו על שיבת הפיקוח הבטחוני לרביעיה המוסלמים של בירות לבנון עם כניסת הכוחות הסוריים, המשליטים מעתה סדר בעיר. (צילום: א.פ.)

שמיר מסתייג מכוונת פרס להחזיר את השגריר רוזן מוואשינגטון במאי

מאת סופרו המדיני של „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר מסתייג מכוונתו של שר החוץ שמעון פרס להחזיר מארה"ב את השגריר הנוכחי מאיר רוזן כמתוכנן בחודש מאי, גם אם לא תושג עד אז הסכמה על מינוי מחליפו – כך מסרו מקורבי ראש הממשלה.

מקורות במשרד החוץ מסבירים, כי ההודעה לרוזן על סיום תפקידו כמתוכנן היא "צעד מינהלי" שגרתי, על בסיס ההנחה, כי עד למועד זה יוסכם על השגריר הבא. ואולם לדעת גורמים שונים אפשר שמדובר בהודעה המיועדת "ללחוץ" על שמיר לזרז את החלטתו לאשר אחד מהמועמדים שהציג לו פרס.

שמיר שב ואמר בימים האחרונים, כי לא יאשר מינוי שגריר חדש מרשימת מועמדי פרס, כל עוד לא הסתיים המשבר הפוליטי וקיימת סכנה לפירוק הממשלה. מקורביו מסבירים, כי פרס הגיש את הרשימה באיחור רב ועל כן אין לדרוש משמיר לקבל החלטה כבר עתה.

בלשכת שר החוץ נשמעה אמש הערכה, כי לאחר שירגעו הרוחות בתוך הממשלה, יוסכם על מינויו של השר גד יעקובי לתפקיד השגריר. יעקובי הודיע בשבוע שעבר, כי הסיר את הסכמתו לקבל את התפקיד, אולם ההערכה היא כי אם תושג הסכמה בין פרס לשמיר, יסכים יעקובי לצאת לבירת ארה"ב.

השגריר ברטלמן הסביר לביילין:

קנדה לא אישרה מינוי ירון כדי להימנע מוויכוח ציבורי

מאת סופרו המדיני של „דבר"

ממשלת קנדה החליטה שלא לאשר את האמנתו של אלוף עמוס ירון כנספח צה"ל באוטאווה, כדי למנוע ויכוח ציבורי וביקורת בפרלמנט ובאמצעי התקשורת, שהיו עלולים לגרום נזק ליחסי קנדה עם ישראל – כך הסביר ביום ששי שגריר קנדה בישראל, ג'יימס ברטלמן, בשיחה עם המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, ד"ר יוסי ביילין.

השגריר זומן למשרד החוץ ונתבקש למסור הבהרות על החלטת ממשלתו, שלא לאשר את האמנתו של אלוף עמוס ירון. השגריר הבהיר, כי הקשרים בין שתי המדינות יימשכו.

ברטלמן הסביר כי ממשלתו דבקה בעמדתה שבשל חלקו של אלוף ירון באירועים בביירות בספטמבר 1982 (הכוונה לטבח בסברה ובשתילה) אין היא מאשרת את מינויו כנספח צה"ל באוטאווה. במשרד החוץ בירושלים נמסר, כי ברטלמן הביע את תקוותו שהדבר לא יפגע בידידות העמוקה בין שתי המדינות.

גם דובר משרד החוץ אהוד גול אמר: „קנדה היא מדינה ידידותית לישראל, ואנו משוכנעים כי עניין זה לא ישפיע לרעה על היחסים הידידותיים בין שתי המדינות".

מינוי בריר שוב נדחה: חריש מנסה להגיע למינוי מקורביו

מאת מיכה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

מינויו של אביהם בריר לתפקיד מנהל משרד המשפטים נדחה, אף כי היה אמור להידון היום בממשלה.

בריר, עורך־דין במקצועו וחבר מרכז מפלגת העבודה היה אמור להתמנות לתפקיד, אך המינוי נדחה בשל לחצים, שהופעלו על ראש הממשלה יצחק שמיר.

נודע כי היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש עושה מאמצים ניכרים לבטל את המינוי, ואת כדי לבטל להפקיד זה ולהפקיד המשנה ליועץ המשפטי לממשלה את [illegible] מקורביו.

מקור רשמי במשרד המשפטים אמר אתמול, כי בריר דחה את מינויו בשלב זה בשל התנגדות הלחצים. „עליו לסיים כמה מעסקיו הפרטיים". בינתיים ימשיך מנכ"ל המשרד מאיר גבאי בתפקידו, עד אחר יאושר מינויו של בריר.

צידת הנאצים ביאטה קלארספלד (משמאל) הגיעה אמש לישראל כאורחת נעמ"ת לרגל קבלת פרס גולדה מאיר, שיוענק היום לה וליהודית שמחוני מקיבוץ גבע. את פניה קיבלה מזכירת נעמ"ת מאשה לובלסקי (מימין).

ארה"ב מרגיעה:

נקיים ונשפר הכושר הצבאי של ישראל

וואשינגטון (ע"צ). — משרד ההגנה האמריקאי שב ואישר ביום ו', כי בדעת וואשינגטון „לקיים ואף לשפר" את הכושר הצבאי של ישראל, והכחיש הערות סותרות שיוחסו בנושא זה לשר ההגנה ויינברגר.

דובר של הפנטאגון הגיב על ידיעות שונות שהופיעו באמצעי התקשורת ושלפיהן קבע שר ההגנה האמריקאי ויינברגר במסמך שהגיש לבית־המשפט שדן את פולארד, כי „ישראל חזקה יותר על המידה מגדילה את סכנת המלחמה במזרח־התיכון". „אין אנו מקבלים את התיאור שמסרו סניגוריו של פולארד לגבי מסמך זה, המוגדר 'סודי ושאסור לפרסום'", הוא אמר. כמו כן, שהמידע שפורסם בכלי התקשורת הישראליים בנושא זה, מקורו היה בסניגוריו של פולארד.

(המשך בעמ' 2)

ח"כ מתי פלד מגלה:

פולארד נדרש לספק מידע על צבא עיראק כדי לסייע לאיראן

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בכנסת

מפעיליו של ג'ונתן פולארד ביקשו ממנו, שימציא להם מסמכי מודיעין אמריקאיים על שיטות הפעולה ועל דרכי ההפעלה של חיל האוויר העיראקי בחזית האיראנית, – כך מגלה ח"כ מתי פלד בהודעה שפרסם אתמול.

לדברי ח"כ פלד, ביקשה היחידה של רפי איתן מפולארד פרטים מדוייקים על הפצצות העיראקים על האי חארג, שהוא

(המשך בעמ' 2)

סוריה: בני הערובה אינם מצויים בידינו

מאת גדעון קרץ, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – מפקד הכוחות הסוריים בלבנון, גנרל גאזי כנעאן, הכחיש את הידיעות, כי שלושת בני הערובה האמריקאיים ובני ערובה נוספים נמצאים בידי כוחות סוריה.

בראיון לעתון "לה קוטידיין דה פארי" אמר כנעאן, כי עניין בני הערובה „אינו מהווה קדימות" אצל הסורים. עוד אמר, שכוחותיו מבטיחים עתה את בטחון הגישה לנמל־התעופה של ביירות, אך פתיחתו היא „עניין ללבנונים".

„וואשינגטון פוסט":

נורת' ופוינדקסטר יקבלו אולי חסינות

וואשינגטון (ע"ד וע"צ).– ועדה מיוחדת של הסנאט עשויה לאשר בתוך כשבועיים חסינות מוגבלת לשניים מגיבוריה הראשיים של שערוריית הנשק האיראנית, כדי לאלצם להעיד – נכתב אתמול ב„וואשינגטון פוסט".

העתון מסר מפי מקורות שאותם לא זיהה, כי הוועדה תעניק ככל הנראה חסינות מוגבלת לקולונל אוליבר נורת' ולג'ון פוינדקסטר, ואולי אף לריצ'ארד סיקורד, גנראל בדימוס, אשר סייע, לדעת החוקרים, לנורת' באספקת נשק למחתרת ה„קונטראס" בניקרגואה.

כזכור, הסתמכו כל השלושה על זכותם הקבועה בחוק להימנע מלמסור עדות שעשוי להיות בה כדי להפליל את עצמם. חסינות כזו שעשויה עתה להינתן להם תאלץ אותם להעיד, שכן אחרת יהיו צפויים למאסר בגין בזיון הקונגרס.

הודעות רשמיות על מסע הרצוג לגרמניה

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

בברן, בון וירושלים פורסמו ביום ו' הודעות רשמיות על ביקורו הקרוב של נשיא המדינה חיים הרצוג ורעייתו בשווייץ ובגרמניה.

הנשיא ורעייתו אורה יגיעו לשווייץ בתחילת אפריל לביקור רשמי לפי הזמנת נשיא שווייץ פייר אובר. הנשיא ידון עם עמיתו בהידוק קשרי הידידות וקשרי פעולה בין שתי הארצות.

משווייץ ימשיך הזוג לגרמניה המערבית לביקור ממלכתי ראשון של נשיא ישראל בגרמניה, לפי הזמנת הנשיא ריכארד פון וייצזקר. הביקור יימשך ארבעה ימים ובמרכזו תעמוד עצרת זכרון בברגן־בלזן.

הנשיא ילווה על־ידי עמיתו הגרמני וייפגש עם הקאנצלר הלמוט קוהל ואנשי שלטון שונים.

צנחן חופשי נחת... במרפסת בתל־אביב

(ע). – צונח חובב, החבר כבר שנה במועדון לצניחה חופשית, צנח אתמול בבוקר למרפסת קומה ד' בשיכון ל' בתל־אביב.

גורי רנו, בן 60, נסחף עקב הרוח החזקה שנשבה אתמול בבוקר וצנח בטעות למרפסת קומה ד' ברחוב בורלא 41 בשיכון ל'.

האיש נפגע קל ברגלו.

ועננו פיטר פרקליטו זכרוני בגלל סירובו לנהל משפט פוליטי

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

מרדכי ועננו פיטר בסוף השבוע שעבר את פרקליטו, עו"ד אמנון זכרוני, בטענה שזכרוני אינו מנהל בשמו מאבק אידיאולוגי התואם את השקפתו. זכרוני מתכוון לבקר את ועננו היום או מחר כדי להיפרד ממנו.

עו"ד זכרוני אמר אתמול בתשובה לשאלה, כי חילוקי־הדעות בינו לבין מרדכי ועננו ואחיו היו קיימים זמן רב מתחת לפני השטח. הוא סירב לומר מה היו הסיבות לחילוקי־הדעות, אבל הודיע כי הוא צריך להסדיר עם מרדכי ועננו את הפסקת הייצוג בתיק הפלילי שנפתח נגדו. „הוא פחד שלא ארצה לבוא לבקר אותו יותר", אמר זכרוני, „אבל אני אבוא אליו היום או מחר כדי לשוחח איתו שיחה אחרונה".

נראה, כי חילוקי הדעות נבעו מאי־רצונו של זכרוני להפוך את משפטו של ועננו למשפט פוליטי.

„כסאות מוסיקאליים" בהנהלת בנק־ישראל

מאת אמנון אמר, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

בסוף השבוע הכניס נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו שינויים נוספים בהנהלת הבנק. שינויים אלה באים בהמשך לשינויים, שהנהיג ברונו סמוך לכניסתו לתפקיד, כאשר מינה ארבעה מחברי ההנהלה להנהלה המצומצמת של בנק ישראל.

במסגרת השינויים פרש מתפקידו מנהל מחלקת מטבע חוץ ישראל איגרא, ובמקומו מונה המפקח על מטבע חוץ פרדי וידר. את וידר יחליף מנהל מחלקת האשראי עודד הצרוני. תפקיד מנהל מחלקת האשראי יבוטל, אולם המחלקה תמשיך להיות כפופה להצרוני.

הפיקוח על מטבע חוץ ומחלקת האשראי יהיו בתחום אחריותו של חבר ההנהלה המצומצמת ויקטור מדינה. האחראי למחלקת מטבע חוץ מטעם ההנהלה המצומצמת יהיה מרדכי פרנקל.

ההערכה בבנק ישראל היא, כי שורת המינויים החדשה נועדה להבטיח לברונו שקט ביחסי העבודה. בעתיד הקרוב, מוערים בבנק, צפויים שינויים נוספים בהנהלה, וככל הנראה מתכוון ברונו להחליף גם את המפקח על הבנקים גליה מאור.

هكذا من الأصل

[illegible] الأصل

קראוס סירב להעביר לאדן חומר חקירה נגד שוטרים

משרד המשטרה: אדן קיבל דו"ח – יש לו נגיעה אישית

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

מבקר משרד המשטרה, אלוף (מיל') אברהם אדן, תובע ממפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, להעביר לידיו תיק חקירה, העוסק בעבירות פליליות של שוטרים, שנדרשו על־פי החשד שוחד מבעלי עסקים והתנכלו להם.

מפכ"ל המשטרה מסרב להעביר את חומר החקירה בשלמותו למבקר המשרד, ותחת זאת שלח לו דו"ח חקירה שהוא כתב.

התייחסות זו עוררה תרעומת קשה במשרד מבקר המשטרה. לפי הודעת דובר משרד המשטרה, סירב המפכ"ל להעביר את התיק כולו, מחשש לחשיפת מקורות מודיעינים רגישים בפני מבקר המשרד.

דובר משרד המשטרה אמר אתמול בתגובה רשמית, כי המפכ"ל השיב למבקר המשרד במכתב ארוך ומפורט. „מאחר שלמבקר יש נגיעה אישית לתיק, כיוון שהאיש שביקש לבדוק את התיק הוא חבר ותיק שלו (על פי הסיפורים, אותו אדם הציל את חייו של „ברן") – נוצרה המתיחות".

בבקשתו מתבסס אדן על נוהל המתיר לו לעיין בכל חומר המצוי במשטרה.

בעקבות מקרה זה פנה שר המשטרה חיים בר־לב ליועצת המשפטית של המשרד, כדי שתכין הצעה לשינוי נוהל זה, ולקבוע נוהל שימנע מן המבקר גישה אוטומאטית למסמכים שהוא דורש לבדוק.

בעקבות זאת מתכוון המבקר להיפגש עם שר המשטרה השבוע ולהביע דעתו בנושא זה.

33.7 מיליון דולאר הפסדים לחברת „סאיטקס" בשנת '86

מאת סופרת „דבר"

הפסדי „סאיטקס" ב־1986 הסתכמו ב־33.7 מיליון דולאר, בהשוואה להפסד של 12.8 מיליון דולאר בשנה שעברה. „סאיטקס" פרסמה בסוף השבוע את עיקרי התוצאות העסקיות לשנת 1986 בתל־אביב, ניו־יורק, וטוקיו.

גידול במכירות ברבעון הרביעי של השנה – ליותר מ־47 מיליון דולאר – ורווח תפעולי של 1.5 מיליון דולאר, לראשונה לאחר חמישה רבעונים של הפסד תפעולי, לא מנעו את התוצאות העסקיות הקשות של החברה המובילה בעולם בתחום מערכות מחשב בתחום הדפוס.

„סאיטקס" סיימה את הרבעון הרביעי של 1986 בהפסד של 5 מיליון דולאר – כאמור, רווח תפעולי של 1.5 מיליון דולאר, הוצאות מימון בסך 4.8 מיליון דולאר ומחיקה חד פעמית של הוצאות בגין הפסקת השימוש במחשבי בסך 1.5 מיליון דולאר.

סך הכנסות הסתכמו ב־132.8 מיליון דולאר, בדומה לשנה שעברה.

יו"ר מועצת המנהלים ונשיא החברה אפי ארזי ציין, כי בעקבות יישום תוכנית הבראה קטנו הפסדי החברה הרבעוניים מרבעון לרבעון, לאחר הפסד שיא של 31 מיליון דולאר ברבעון הרביעי של 1985.

מטען נפץ לעבר סיור בטול־כרם

מאת סופר „דבר" בירושלים

מטען נפץ שנזרק אתמול על סיור צה"ל בטול־כרם, לא התפוצץ. המקרה אירע בשעות הצהריים אתמול, ועל האיזור הוטל סגר ונערכו סריקות וחיפושים. עד כה לא נעצרו חשודים.

בצו צבאי נסגר ביום ו' תיאטרון „אל חכוואתי" במזרח ירושלים, שם עמדה להיערך עצרת לציון יום האשה.

הממשלה תדון היום בשוויון מלא לבני העדות הדרוזית והצ'רקסית

מאת חלבי מוטבת, סופר „דבר" לענייני דרוזים

הממשלה תדון הבוקר בישיבתה השבועית בהצעתו של השר משה ארנס לתת שוויון מלא לבני העדה הדרוזית והצ'רקסית בארץ.

סופר „דבר" מציין, כי הכנסת החליטה בחודש יוני אשתקד להשוות את הישובים הדרוזים למעמד עיירות הפיתוח, וזאת לפי הצעתו של ח"כ הדרוזי אמל נאסר אל דין. נאסר אל דין קיים שביתת רעב בחודש ינואר מול בניין ראש הממשלה בתביעה ליישם את ההחלטה ואז התחייבו בפניו שני סגני ראש הממשלה – יצחק נבון ודוד לוי – להביא את הצעתו לאישורה של הממשלה.

ביום ו' נפגש ראש הממשלה יצחק שמיר עם ראשי המועצות המקומיות במגזר הדרוזי. ראש הממשלה דיבר על ברית הדמים הקיימת בין הדרוזים והמדינה, והבטיח שהממשלה תעניק שוויון מלא לבני שתי העדות הדרוזית והצ'רקסית.

שר האנרגיה משה שחל ושר החקלאות אריה נחמקין ביקרו ביום ו' בדלית אל כרמל ובעוספיה והבטיחו לראשי שני הישובים להקצות שטחים כדי לאפשר לתושבים לבנות את בתיהם לפי תוכניות המתאר. כמו כן הבטיח שר האנרגיה לחבר לחשמל את הבתים שנבנו לא התרי בניה בשנים האחרונות, וזאת לאחר אישור תוכניות המתאר.

טמיר יוכל לערער על מינויים במשרד החוץ שנקבעו בהעדרו

מאת סופרו המדיני של „דבר"

מנכ"ל משרד החוץ אברהם טמיר, הנעדר בחו"ל, דרש ביום ו' להקפיא את ועדת המינויים של המשרד שכונסה בהעדרו מן הארץ. הוועדה כונסה על־ידי המנכ"ל המדיני יוסי ביילין, העומד בראשה, כדי לדון בשורה של מינויים בכירים בארץ ובחו"ל.

מלשכת שר החוץ נמסר, כי לאחר כמה שיחות טלפון יושבה המחלוקת, ונקבע כי טמיר יוכל לערער על המינויים עם שובו לארץ.

בישיבה אושר מינויו של ישעיהו ענוג לתפקיד המשנה למנכ"ל, במקומו של חנן בר־און שסיים את תפקידו. בר־און, שהיה מועמדו המועדף של ראש הממשלה יצחק שמיר לתפקיד שגריר בוואשינגטון, פרש לגמלאות לאחר שהתברר כי שר החוץ מתנגד למינוי.

כן אושר מינויו של שגריר ישראל במקסיקו משה ארד לתפקיד סמנכ"ל לענייני צפון אמריקה ופירוק נשק, שני נושאים שהיו בעבר בטיפולו של בר־און. יחזקאל ברנע מונה לתפקיד סמנכ"ל לענייני ארגונים בין־לאומיים, במקום יעל ורד, הפורשת בעוד מספר חודשים לגמלאות. ורד נתבקשה לייעץ בעתיד למרכז למחקר מדיני במשרד.

שגריר ישראל בדנמארק שמאי כהנא מונה לתפקיד סמנכ"ל לתפקידים מיוחדים, ושגריר ישראל בבריסל יוסף הדס יהיה סמנכ"ל לענייני אפריקה ואסיה, במקום אבי פרימור, שיתמנה לתפקיד שגריר בבירה אירופית.

שמיר יבקר השבוע בטאבה

מאת עליזה וגן, סופרת „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר יבקר ביום ה' בטאבה. זהו ביקור ראשון של ראש ממשלה ישראלי בטאבה.

שמיר יתארח באילת ביום ה' ולא יפסח על טאבה. שגריר מצרים בישראל מוחמד בסיוני אמר אמש ל„דבר", שמצרים מתייחסת אל טאבה כאל „איזור שנוי במחלוקת, ולכן יכולים שני הצדדים, ישראלים ומצרים, לבקר בה".

כהן־אבידוב שוחרר מבי"ח

(ע). – סגן יו"ר הכנסת ח"כ מאיר כהן־אבידוב שוחרר ביום ו' מבית־החולים רמב"ם בחיפה, שם היה מאושפז כשבועיים ביחידה לטיפול נמרץ לאחר שלקה באוטם קשה בשריר הלב.

לאחר שהיה של כשבוע ביחידה לטיפול נמרץ, הועבר ח"כ מאיר כהן־אבידוב למחלקה הקרדיולוגית ומשם שוחרר ביום ו' לביתו עם המלצה למנוחה.

שני ילדים נחנקו במקרר

(ע). – שני אחים בני שש ותשע מהכפר הערבי עיסוויה שליד ירושלים נחנקו למוות ביום ו' בערב בתוך מקרר ישן.

במשך שעות ארוכות חיפשו בני משפחה את שני הילדים שיצאו בשעות הבוקר לשחק בחצר הבית. לאחר שעות ארוכות של חיפושים פתח אחד מבני המשפחה את דלת המקרר הישן שעמד בחצר, ושם התגלו שני הילדים.

תביעה לחקור פרשת פולארד

(המשך מעמ' 1)

בעיקר בדעת הקהל בארה"ב, אך ביקורת כזו כבר נשמעה כאשר נלכד פולארד, ובכלל זאת לא נגרם נזק ממשי ליחסים בין שתי המדינות.

פקידים בירושלים אמרו, כי פרשת פולארד תלווה את ישראל בעתיד, כשם שההתקפה על אונית הביון האמריקנית „ליברטי" בעת מלחמת ששת הימים שימשה במשך שנים רבות תחמושת למבקריה של ישראל. „המדובר בעניין חמור וקשה, אך אסור לאבד את הפרופורציות", אמר פקיד בכיר בירושלים העוקב אחר הפרשה.

השר משה קצב אמר ביום ו', כי „חרף השגיאה הטעות שלנו בפרשת פולארד, אין להתעלם מכך שלישראל יש בעיות קיומיות קשות, וכל אומה במצוקה עושה טעויות". לדעת השר קצב „עשינו מה שעשינו מתוך דאגה לקיומנו הפיזי".

ברעם: צוות מיוחד

מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם, תובע שהממשלה תקים היום צוות מיוחד, שיבדוק לעומק את פרשת פולארד על כל היבטיה. ח"כ ברעם אומר, שמדינת ישראל לא תוכל להתנער מהפרשה שעוררה בעיות מוסריות ומצפוניות.

ח"כ מרדכי וירשובסקי (שינוי) תובע הקמת ועדת חקירה, שתבדוק פרשה זאת ותקבע מי האחראים לה בדרג המדיני. לעומת זאת, ח"כ עוזי לנדאו (ליכוד) מתח ביקורת חריפה על שר ההגנה האמריקני קאספר וויינברגר בעקבות הידיעות על התבטאויותיו בשיחה הטלפונית עם שגריר ישראל בארצות־הברית מאיר רוזן, שבה אמר, לפי אותן ידיעות, שצריך היה לתלות את פולארד.

„אמריקאי שמציג את פולארד כמרגל הראוי לתליה, צריך לקחת בחשבון שיש לארה"ב יותר מ'פולארד' אחד בישראל, העוסק כאן באיסוף מידע צבאי", אמר ח"כ לנדאו.

אי־אמון

סיעת ר"צ מגישה אי אמון בכל הקשור לפרשת פולארד והתנהגות הממשלה בעקבותיה.

ח"כ רן כהן תובע הקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקירת הפרשה, ובכלל זאת התנהגות הבלתי־נבונה והבלתי־מוסרית כלפי בני הזוג פולארד למרות שירותיהם לישראל.

לדבריו, עריקת הממשלה מאחריות לפרשה לא נובעת מהרצון לצמצם את הנזק למדינה אלא כדי לחפות על שרים בכירים, בכללם בגין, אריאל שרון ומשה ארנס, האחראים ישירות להפעלת רפי איתן והלשכה לקשרי מדע.

העסק הביש

(ע). – „הדרג המדיני נושא באחריות מלאה לכל מה שקרה בפרשת פולארד, ואני מחזיק לבת האומר, כי אם יש סיבה להקים ועדת חקירה במדינת ישראל, הרי זהו המקרה – כך אמר ביום ו' בראיון ל„קול ישראל" איסר הראל, מי שהיה ראש „המוסד".

הראל אמר, כי הפרשה הזאת היא „העסק הביש החמור ביותר בתולדות מדינת ישראל".

שר האנרגיה משה שחל אמר אף הוא, כי יש לבדוק את האירועים הקשורים בפרשת פולארד. „אני אדרוש עליהם תשובות ברורות. הנושא הזה מחייב הפקת לקחים", אמר.

„פרס ושמיר רוצים להישאר בכסאותיהם, ויהיו הטעויות שיעשו אשר יהיו" – דברים אלה אמר בסוף השבוע ח"כ יוסי שריד בערב שאלות ותשובות באילת. לדבריו, רייגן מצא מקום להתנצל על טעויות, והוא אינו מבין מדוע פרס ושמיר אינם מתנצלים על הטעויות בפרשת פולארד.

פגיעה באמינות

תל־אביב (ע). ח"כ שמחה דיניץ, חבר ועדת החוץ והבטחון ומי שהיה שגריר בארה"ב, אמר, כי הרשעתו של פולארד היכתה בתדהמה.

האוצר מונע פיצוי מהזכאים לקיצבאות

מאת סופר „דבר" לענייני עבודה

ההסתדרות מתנגדת להחלטת האוצר למנוע תשלום פיצוי חד־פעמי מ־370,000 זכאים לקיצבת זקנה ושאירים.

באחרונה נשחקה ריאלית הקיצבה לכדי שיעור הנמוך ב־15 אחוז מהשכר הממוצע במשק, אף כי שיעור הקיצבה, הקבוע בחוק, חייב לעמוד על 16 אחוז.

יו"ר האגף לבטחון סוציאלי בהסתדרות דב פלג אמר, שהאוצר אינו מבצע הסכם שהושג אשתקד, ועל פיו יקבל כל קצבאי פיצוי בסך 30 ש"ח עבור שנת 1986. הוא הטעים שההסתדרות אינה משלימה עם הפגיעה במאות אלפי זכאים „בעת שלעשירי המדינה מחלק האוצר מתנות במאות מיליוני ש"ח באמצעות הרפורמה במס הכנסה".

בני משפחת

(המשך מעמ' 1)

בתפקידיה? האם מעדיפים הישראלים לחכות עד שבארה"ב יפשט כעס פוליטי, שיביא ללחצים על ישראל?

העתון קובע, כי יש חשד נכבד שישראל עשתה דבר איום ונורא ועתה היא מנסה לכסות עליו מתוך תקווה כי מעמדה האסטראטגי והפוליטי בארה"ב יחסוך ממנה תשלומי נזק עליו. העתון קובע, שיש לערוך עתה בחינה מדוקדקת של ההתחייבויות ההדדיות של שתי המדינות.

ה„ניו יורק טיימס" מנפנף הצידה את הטענה, כי מבצע הריגול של פולארד היה מבצע פרטיזני ולא מאושר. „הסיפור הזה הוא מגוחך משום, שהוא כל־כך בלתי מתקבל על הדעת", כותב העתון. „מנהיגי ישראל אינם משרתים נכונה את ענייני מדינתם בהעמידם פנים, כי אישים רשמיים בכירים לא היו מעורבים בפרשה, ובכך שהם מעניקים פרסים לאלה שהיו מעורבים בה", כותב העתון.

שערים יציגים ליום 6.3.87

סל	1.6823
דולר ארה"ב	1.6181
מרק גרמני	0.8836
לירה שטרלינג	2.5542
פרנק צרפתי	0.2654
100 ינים יפניים	1.0541
פלורין הולנדי	0.7824
פרנק שוויצרי	1.0487
כתר שבדי	0.2516
כתר נורבגי	0.2334
כתר דני	0.2348
מרק פינלנדי	0.3589
דולר קנדי	1.2142
דולר אוסטרלי	1.0980
רנד דרום אפריקאי	0.7797
10 פרנקים בלגיים	0.4267
10 שילינגים אוסטריים	1.2540
1000 לירטות איטלקיות	1.2430
לירה אירית	2.3581
100 פזטות ספרדיות	1.2585
יחידת מטבע אירופית	1.8319
דינר ירדני	4.6763
10 לירות לבנוניות	0.1686
לירה מצרית	0.8333

דבר
DAVAR
מאוחד עם [illegible]
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
עורך „דבר־השבוע" טוביה מנדלסון
מנהל כללי אהרון קראוס
המו"ל – „דבר בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות.
טלפונים ישירים 286156, 281660, 298032
שיווק:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאויה קומה ג'
טלפון 242203 מ 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 642111־ב"ב, ת. 33106

אנשי „כך" איימו על שולמית אלוני בביה"ח

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בכנסת

אנשי תנועת „כך" איימו על חייה של ח"כ שולמית אלוני, המאושפזת בבית־החולים לאחר ניתוח כבד.

אלמוני התקשר בסוף השבוע לח"כ אלוני והציג עצמו כח"כ דדי צוקר. אלוני השיבה לו, כי אין זה קולו של צוקר. האלמוני הציג את עצמו כאיש תנועת „כך" ואמר לה: „שמענו שהרופאים עשו מאמצים להציל את חייך. מה שהם לא עשו אנחנו נעשה לך – אנחנו נהרוג אותך".

אלוני מיהרה להתלונן בפני הנהלת בית־החולים וזו סידרה לה אבטחה.

בתגובה אמרה אתמול אלוני: „אני חוששת מאנשי כהנא. הם מסוגלים להיכנס לבית־החולים ולרצוח. אחרי שראיתי אותם מתנפלים על ח"כים בדרך לחברון ואחרי שראיתי אותם דוחפים זקנה לבור ביוב – יש לקחת ברצינות את איומיהם".

התק"ם החליט על קיצוץ נוסף בן 14 אחוז בתקציב

מאת אירנה מגן, סופר „דבר"

על קיצוץ נוסף בתקציב מוסדות התק"ם החליט מרכז התנועה, שהתכנס בסוף השבוע שעבר. התקציב לשנת 1987 יהיה 9.9 מיליון ש"ח, לעומת 11.5 מיליון ש"ח בשנה החולפת – ירידה של כ־14 אחוז. יצוין, שקיצוץ גדול הרבה יותר, בן קרוב ל־45 אחוז, נערך כבר לפני שנה. מכאן, שהתקציב לשנה זו קטן כמעט בחצי לעומת התקציב לפני שנתיים.

בדיון במרכז היו קיבוצים שתבעו קיצוצים גדולים יותר. קיבוץ רמת־יוחנן הרחיק לכת עד כדי לדרוש קיצוץ של 50 אחוז. אולם הצעות אלו נדחו.

עוד החליט המרכז, שהשירות הפסיכולוגי הניתן לחברי קיבוצים ימומן מעתה על־ידי התנועה בשיעור של 20 אחוז בלבד, ואילו ברוב ההוצאה יישאו החברים עצמם (כלומר, קיבוציהם). בעבר מימנה התנועה את כל הטיפול.

בפתיחות ישיבת המרכז סיפר מזכיר הפנים של התנועה דן בביהו (בביס), כי תוך זמן קצר יעבור גרעין קבע לקבוץ עמשא בדרום הר־חברון, המוחזק היום בידי בני קיבוצים. במאי השנה יוכרז רשמית על ייסוד קיבוץ נווה־חריף בערבה הדרומית, אם כי כבר היום יושב בו גרעין קבע.

תושב מבשרת לכד צעיר שעשה מעשה מגונה בבתו

(ע). – תושיה של תושב מבשרת ירושלים הביאה לגילויו של צעיר, שביצע מעשה מגונה בבתו.

הילדה בת 12 הגיעה בוכיה לביתה וסיפרה כי צעיר כבן 18 ביצע בה אתמול מעשה מגונה. אביה החליט לאתר בכוחות עצמו את הצעיר, וביחד עם בתו ערכו סיורים ברחבי הישוב, עד שאיתרו את הצעיר והזעיקו כוחות משטרה.

אנשי המשטרה עצרו לחקירה את החשוד, בן 18, תושב אחד הכפרים הערביים באיזור ירושלים, בחשד לביצוע מעשה מגונה בילדה.

שני מדענים בארה"ב

פסגת האוורסט איננה הפסגה הגבוהה בעולם

ניו־יורק (ע"ד). – פסגת האוורסט אינה, ככל הנראה, הפסגה הגבוהה בעולם – נכתב אתמול ב„ניו־יורק טיימס", בהסתמך על מחקרם של שני מדענים מאוניברסיטת וואשינגטון שבסיאטל.

לדברי העתון הגיעו שני המדענים, באמצעות שיטות מדידה חדשות, ובעזרת לווין, למסקנה, שהפסגה המכונה „קיי 2", אף היא בהרי ההימאלאיה, היא הגבוהה ביותר על כדור הארץ.

עם זאת אין המדענים מוכנים לאשר סופית ש„קיי 2" היא הפסגה הגבוהה ביותר כל עוד לא מדדו גם את פסגת האוורסט תוך שימוש באותה השיטה.

לפי הנתונים המקובלים עד כה, פסגת האוורסט היא בגובה של 8,847 מטר ואילו פסגת „קיי 2" היא בגובה 8,610 מטר. משלחת מטעם אוניברסיטת וואשינגטון שהעפילה ל„קיי 2" בשנה שעברה הגיעה למסקנה שגובה פסגה זו מגיע ל־8,858 מטר ואולי אף ל־8,908 מטר.

שבעה נעצרו כחשודים בהכנת פיגועים בפאריס

מאת גדעון קרן, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – משטרת צרפת עצרה שבעה אנשים נושאי דרכונים לבנונים, שלושה גברים ושתי נשים, החשודים בהכנת פיגועים בפאריס. במרתף ביתה של אחת מהם, ברובע ה־16 בפאריס, נתגלו שתי מזוודות עם כלי נשק ו־16 ק"ג חומר נפץ.

לא ברור אם חברי הרשת שנלכדו התכוונו לבצע את הפיגועים בעקבות גזר־הדין במשפט עבדאללה. הם אמרו, כי הם משתייכים לארגון בשם „אזארי", שאינו מוכר למשטרה. שמותיהם נמצאו בפנקסו של פלשתיני, שנעצר לפני שנה בנמל־התעופה אורלי.

שופט חוקר בפאריס האשים בסוף השבוע רשמית שתיים מחברות ארגון הטרור הצרפתי „פעולה ישירה", נתאלי מניגן וז'ואל אובדון, ברצח מנכ"ל „רנו" ז'ורז' בס, ושני טרוריסטים נוספים – ז'אן מארק רויאן וז'ורז' סיפריאני – בשותפות לרצח.

בית ליפשיץ בכפר־סבא נהרס חרף מאמצים לשמרו

מאת צבי אילן, סופר „דבר"

ביום ה' נהרס בית ליפשיץ, שריד מימי עלומיה של כפר סבא. זהו בית יפה, שהוקם בשנות השלושים בידי יוסף ליפשיץ, אחד מפועליו של הפרדסן בן־ציון אהרוני. היה זה המבנה האחרון מסוגו בעיר, האופייני לתקופתו, עם מרפסת בעלת עמודים בחזיתו. המבנים הישנים האחרים, ברחוב הרצל בכפר־סבא, כבר נהרסו.

במשך שנתיים נאבק סניף החברה להגנת הטבע בכפר סבא על שימורו של הבניין. עוד לפני שבוע נפגשו אנשי הסניף פעם נוספת עם ראש עיריית כפר סבא, אך לשווא. המבנה פינה את מקומו לכביש גישה למגרש חנייה.

אנשי ועד החברה להגנת הטבע והמועצה לשימור אתרים ביקשו שהמבנה היפה, שהיה במקום מרכזי וחשוב בעיר, ברחוב ירושלים, מול היכל התרבות ב„קריית ספיר", יהפוך למוזיאון לתולדות המושבה.

פולארד נדרש להעביר

(המשך מעמ' 1)

טרמינל דלק חשוב של איראן במפרץ הפרסי. למסמכי מודיעין אלה, אומר ח"כ פלד בהודעתו, אין ולא כלום עם בטחון ישראל. הם נאספו במסגרת נסיון ישראלי לתת סיוע אסטראטגי לאיראן ולעזור לצבאו של חומייני להגן על האי חארג.

לדבריו, שלושה שרי בטחון, שכיהנו בזה אחר זה – אריאל שרון, משה ארנס ויצחק רבין – היו שותפים לפרשת הסיוע האסטרטגי לאיראן, וזו הסיבה המאלצת את שני ראשי הממשלה של הרוטאציה (שמעון פרס ויצחק שמיר) להתנגד לכל חקירה, הן בפרשה האיראנית והן בפרשת פולארד.

בפניה ששיגר אתמול ח"כ פלד ליו"ר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, הוא תובע הקמת ועדת חקירה מיוחדת בעניין ההוראה שנתן רפי איתן לפולארד, לגלות הוכחות למעשי ריגול, שביצעו כביכול ישראלים בשירות האמריקאים.

וחיפוש אחר הוכחות כאלה, אומר פלד בפנייתו לאבא אבן, מתקשר עם הכזבים, שהשמיע השר שרון בעת מלחמת לבנון ולאחריה, כאילו יש ישראלים המשרתים את האויב התוקעים סכין בגב האומה.

אם ועדת החוץ והבטחון לא תחשוף עד תום את חורשי המזימות הללו, שהתכוונו להביא לחיסולם הציבורי של יריבים פוליטיים, עלולים זרעי הפוטש האלה לנבוט ולקעקע את הדמוקרטיה בישראל – אומר פלד.

מיכאל שירמן בבדיקה במעבדת המרכז הרפואי „הדסה" בירושלים. (צילום: אבי חיון)

מיכאל שירמן מת – מח־העצם שקיבל מאחותו הושתל באיחור

(ע). – מיכאל שירמן, חולה סרטן הדם, שנודע בגין המאבק למתן היתר לאחותו לצאת מברית־המועצות כדי לתרום לו מח עצמות להצלת חייו, מת ביום ו' לפנות בוקר בבית־החולים „קפלן" ברחובות. בן 32 היה במותו. רופאיו אמרו, כי ההשתלה נעשתה מאוחר מדי.

מיכאל שירמן עלה לארץ במארס 1980. באוקטובר 1985 נתגלתה אצלו מחלת סרטן הדם (לוקמיה), והרופאים המליצו על השתלת מח עצמות בגופו. התברר, כי אחותו בברה"מ, אניסה פלורובה, היא היחידה שממנה היה אפשר לקחת מח עצמות להשתלה בגופו, אך שלטונות ברה"מ עיכבו את יציאתה. פעמיים סירבו הסובייטים לבקשתה לעלות לישראל.

מיכאל שירמן פתח במאבק. הוא פנה לאישים בעולם לתמוך בו. הפגין במקומות שונים בעולם ואף נסע לרייקיאוויק בעת שריגן וגורבאצ'וב נפגשו שם לועידת פסגה.

לבסוף נשאו מאמציו פרי, ובנובמבר 1986 הורשתה אחותו לעלות לישראל. מאחר שהיא היתה אז בחודשי הריונה האחרונים, נאלצו הרופאים להמתין עד אחרי הלידה לשם ביצוע ההשתלה. כשבוע אחרי שילדה, ב־5 בפברואר השנה, בוצעה ההשתלה במרכז הרפואי „הדסה" בירושלים. תחילה נראה היה, כי השתל נקלט, אך מאוחר יותר החלו להתפתח אצל שירמן סיבוכים בכבד, וכל מאמצי הרופאים להצילו עלו בתוהו. הוא מת אור ליום ו'.

המועד ללווייתו טרם נקבע.

בצהרי יום ו' הובא מיכאל שירמן למנוחות בבית הקברות בנס ציונה. בלוויה השתתפו קומץ קרובי משפחה וידידיו, ולבקשת המשפחה לא נישאו הספדים.

הציבורית למען יהודי ברה"מ בישראל פרסמה עם מותו של מיכאל שירמן, נאמר בין השאר, כי האטימות של שלטונות ברה"מ היא שהכריעה את הכף בגורלו של שירמן. המועצה הציבורית קוראת לשלטונות ברה"מ להתיר לאלתר את עלייתם של חולי הסרטן מסורבי העלייה, ולאפשר להם לחיות את השנים שנותרו להם עם בני משפחותיהם בישראל.

שר הקליטה יעקב צור שלח ביום ו' מברק תנחומים למשפחת שירמן.

סטודנטים רעולי פנים מטילים בקבוקי תבערה לעבר שוטרים באוניברסיטה בעיר הספרדית הצפונית ויגו. בספרד התחדשו בשבוע שעבר ההפגנות במחאה על מדיניות הממשלה בשאלת החינוך הגבוה, לאחר שכבר נראה היה שהסכסוך יושב, עם היענות הממשלה לרוב הדרישות של הסטודנטים. (צילום: א.פ.)

ארה"ב מרגיעה

(המשך מעמ' 1)

הדובר הדגיש כי בטחונה של ישראל מהווה את „אבן הפינה" של מדיניות ארה"ב במזרח־התיכון וכי הסיוע הצבאי האמריקאי, מטרתו להבטיח „יתרון איכותי" למדינת ישראל.

דובר משרד החוץ האמריקאי התבטא אף הוא בנושא זה ביום ו' ואמר: „אנו גורסים כי ישראל חזקה ובטוחה היא גורם חיוני לשלום בר קיימא במזרח־התיכון ולא מיכשול".

הפנטאגון לא אישר ביום ו', כי וויינברגר טילפן יום קודם לכן לשגריר ישראל בוואשינגטון מאיר רוזן, כדי לשוחח עימו על פרשת פולארד. שגרירות ישראל בוואשינגטון, שנתבקשה להגיב, סרבה לעשות כן ביום ו' בבוקר.

ארבעה סנאטורים אמריקאים אמרו ביום ו', כי הם מתנגדים למכירת ציוד אמריקאי לירדן, „שישפר את יכולתם של טילי הנ"מ מדגם [הוק] שבידי מדינה זו ושיעמידו בסכנה את בטחונה של ישראל".

בבית המשפט המחוזי בחיפה ת.פ. 264/87
בעניין: פקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג־1983
ובעניין: פירוק חברת אלאון שרותים הרכבה לכספות בע"מ
המבקש: זאב סגל, ע"י ב"כ עוה"ד ש. אלקלעי ו/או א. ביתהלחמי, מרח' [illegible] 8, חיפה 33123
נמסרת בזה הודעה, כי ביום 12 בפברואר 1987, הוגשה בקשה לבית המשפט המחוזי בחיפה לפרק את החברה הנזכרת לעיל וכי בקשת פירוק זו תישמע בפני בית המשפט הנזכר בדין ביום 10 במאי 1987 בשעה 09.00.
כל נושה או משתתף של החברה האמורה הרוצה לתמוך במתן צו בעניין הבקשה, או להתנגד לכך, רשאי להופיע בשעת הבירור, אם בעצמו, או באמצעות עורך הדין שלו. העתק מן הבקשה יינתן לכל נושה או משתתף של החברה שידרוש זאת מן הח"מ תמורת התשלום הקבוע בעדו.
ש. אלקלעי, עו"ד
ב"כ המבקש
הערה: כל הרוצה להופיע בשעת בירור הבקשה האמורה, חייב למסור, או לשלוח על ידי הדואר, להנ"ל הודעה על רצונו זה. ההודעה, בציון השם והמען של האדם או הפירמה ובחתימתם, או בחתימת בא כוחם, צריכה להימסר או להישלח באופן שתגיע אל הנ"ל לא יאוחר משעה 13.00 של יום 8 במאי 1987.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב התכנון מקומי חדרה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז חיפה, החליטה לאשר, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת הנקרא:
„תכנית מס' חד/815 – משרד התקשורת, חלקה 142 בגוש 10016", המהווה שינוי לתכנית מס' חד/35 – [illegible].
הודעה על הפקדת שינוי התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3258, תשמ"ה, עמ' 314.
השינוי האמור, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה, וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
[illegible]
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה
י' בטבת תשמ"ז
11 בינואר 1987

סגולה לחיים ארוכים

פרופ' אברהם נגב

התמונה שפורסמה ביום ו' ב„דבר" בתוך הידיעה על מותו של אברהם נגב, ממייסדי באר־טוביה, אינה תמונתו של המנוח, אלא זו של פרופ' אברהם נגב, יבל"א, ראש המכון לארכיאולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים.

אנו מצטערים על השיבוש שחל בפרסום התמונה.

140 נספו בהתהפכות מעבורת בריטית סמוך לחוף של בלגיה

זיברוגה (א.פ. ורויטר). – כ־140 בני אדם מצאו את מותם בלילה שבין יום ו' לשבת בהתהפך המעבורת הבריטית „הראלד אוף פרי אנטרפרייז" סמוך לחוף הבלגי.

ז'אק תאס, האחראי לפעולות החילוץ של נוסעי המעבורת אמר במסיבת עתונאים, כי אנשיו ערכו חיפושים בכל חלקי הספינה למעט כמה תאים שלא הצליחו לפרוץ לתוכם. „אני חושש שאין יותר ניצולים", הטעים.

עד אתמול בערב נמצאו גופותיהם של 49 מבין 543 נוסעי המעבורת ואנשי צוותה. אחר 90 נוסעים אחרים הנעדרים עדיין נמשכים החיפושים, ומניחים שרובם מצאו אף הם את מותם.

בשעות הצהריים דיווח רדיו בלגיה, שמסוקים צבאיים שחגו מעל למעבורת גילו באמצעות ציוד חישה מיוחד סימנים אפשריים של חיים. על יסוד זה נמשכו החיפושים, בתקווה למציאת אנשים הלכודים עדיין בתוך המעבורת.

הספינה, בת 7,951 טונות, היתה עמוסה נוסעים וכלי רכב בשעה שהתהפכה. הדבר אירע, לדברי ניצולים מקרב אנשי הצוות, במהירות כה רבה, שלא היתה כל אפשרות בידי הצוות לשלוח אות אזעקה. „הספינה התהפכה על צידה השמאלי", סיפר דובר החברה, „כאשר לפתע פרצו מים לסיפון שבו מאוחסנות המכוניות. הנוסעים ואנשי הצוות נלכדו מתחת לסיפונים, ואילו האחרים הוטלו למים הקרים".

צי של כלי־שיט, שכלל, לצד ספינות רשויות הנמל וצוותי הצלה, גם ספינות מלחמה וספינות פרטיות קטנות, ביחד עם מסוקים מכמה מדינות עסק במשך שעות ארוכות בפעולת ההצלה, שהתנהלה במרחק של כ־800 מטר מהחוף.

בתוך כארבע שעות חולצו כ־300 אנשים ממי הקרח, ורבים מהם הועברו לבתי־חולים באיזור.

צוללנים הצליחו לחדור אל תוך האניה וניסו להגיע אל הקורבנות שנלכדו בה.

על החוף היתה כל אותה העת מבוכה רבה. מקרוביהם של הנוסעים, שבאו לברר מה עלה בגורלם, נמנעה האפשרות לקבל מידע עליהם, מפני שהניצולים הועברו לבתי־חולים שונים בצפון בלגיה בלא שניתן יהיה לנהל רישום מדויק שלהם. כמעט כל נוסעי המעבורת היו אזרחים בריטים.

סיבת האסון החמור שאירע במימי התעלה בזמנים המודרניים, נותרה עד כה בגדר תעלומה. פקידי נמל בלגים העלו את הסברה, שאחת מדלתות המסען לא נסגרה כראוי עם תום ההטענה, וכי מים שחדרו דרכה לבטן המעבורת גרמו להתהפכותה. דובר החברה אישר, כי אפשרות זו היא בגדר הסביר, אך הוסיף, כי חברתו בודקת גם את האפשרות שבדופן המעבורת נבקע חור מסיבה כלשהי.

כבר אתמול נפתחו שלוש חקירות מקבילות לגילוי סיבת האסון – של ממשלת בריטניה, של ממשלת בלגיה ושל החברה המפעילה את המעבורת.

ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר הגיעה אתמול למקום האסון והביעה זעזוע עמוק ממראה עיניה. היא הרכינה לשבח את צוותי החילוץ ואת ממשלת בלגיה על היחלצותה המהירה, ולאחר מכן פנתה לבקר את הפצועים בבתי־החולים.

ניצולים פצועים והמומים מאסון ספינת המעבורת (צילום: א.פ)

פרדריק הארט, מומחה להיסטוריה של האמנות ומחברם של כמה מחקרים על עבודותיו של מיקלאנג'לו, משווה תצלום הפסל „דוד" של מיקלאנג'לו (משמאל) עם תצלום של פסלון חימר בגובה כ־30 ס"מ, שהוא, לטענתו, הדגם המקורי ששימש את האמן בעבודתו. פסלון החימר התגלה באוסף אמנון פרטי בשווייץ. (צילום: א.פ)

ח"כ דראושה ואיברהים חוסיין משפרעם – לפגישות במצרים

מאת יצחק מירון, סופר „דבר"

ח"כ עבדול ואהב דראושה וראש עיריית שפרעם איברהים נימר חוסיין יצאו הבוקר בטיסה ישירה לקאהיר, לביקור שיימשך עשרה ימים, במסגרתו ייפגשו עם שר החוץ וסגן ראש הממשלה עיסמת עבדול מגיד, היועץ המדיני הבכיר עיסאמה אל־באז, סגן יו"ר המפלגה השלטת במצרים מוסטפה חליל ואישים מצריים אחרים.

ח"כ דראושה אמר אמש ל„דבר", שהוא תיאם את נסיעתו ואת הנושאים שבדעתו לעלות בשיחותיו בקאהיר עם שמעון פרס, עם עזר וייצמן וכן עם מזכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם.

המטרה העיקרית של הנסיעה, אמר דראושה, היא להדגיש את תמיכתו של הציבור הערבי הישראלי בכינוסה של ועידה בין־לאומית, לשם קידום תהליך השלום וחיסול הסכסוך באזור. „אנו נחזור גם בקאהיר על עמדתנו, שהציבור הערבי בישראל רוצה ויכול להוות גשר לקראת השלום המיוחל" אמר דראושה. שני האישים מתכוונים לבקש ממצרים לממש את ההבטחה שנתן בזמנו הנשיא סאדת, לאפשר לסטודנטים ערבים ישראלים ללמוד באוניברסיטאות בקאהיר, ובמיוחד באוניברסיטה הדתית „אל אזהאר" לשם הכשרת צעירים מוסלמים ישראלים למילוי תפקידי קאדים בארץ.

במהלך הפגישות עם ראשי המפלגה השלטת במצרים, יציע דראושה למארחיו לשגר הזמנה רשמית למשלחת מטעם מפלגת העבודה הישראלית, שתבוא לקאהיר לאחר הבחירות במצרים באביב. לדבריו, אמר לו מזכ"ל העבודה ח"כ עוזי ברעם, שהזמנה כזאת, אם תבוא, תיענה ברצון.

„איידס – אל תמות מבורות", קוראת מודעה זו לעוברים ושבים בתחנת הרכבת התחתית בקרוס רודס שבמרכז לונדון. ממשלת לונדון הקציבה עד כה כ־20 מיליון ליש"ט למסע שהיא מנהלת להגברת המודעות לסכנת האיידס, המחלה הקוטלת בתושבי האיים הבריטיים בקצב של שני בני־אדם ביום. (צילום: א.פ)

תביעה להקפיא תקציב טורצ'ינר בעקבות המפגש עם ז'אן להה־פן

יו"ר תנועת העבודה הציונית העולמית יחיאל לקט פנה אל גזבר הסוכנות היהודית עקיבא לווינסקי בדרישה להקפיא את התקציב, שנותנת הסוכנות למנהיגים היהודים, שנפגשו עם מנהיג התנועה הניאו־פאשיסטית בצרפת ז'אן מארי להה־פן.

לקט דורש, שהתקציב בסך כ־100,000 דולאר לשנה, שנותנת הסוכנות ליוזם המפגש ג'ק טורצ'ינר בתוקף תפקידו כאחראי על פעולות החוץ של הסוכנות – יושעה. זאת משום שנכשל בשיקול דעתו ובשל החשש שטורצ'ינר מימן את המפגש מתקציב זה.

לקט גם תובע לנקוט צעדים להשעייתם מתפקידם של יוזמי המפגש, ומצטרף בכך ליוזמתו של נשיא הקונגרס היהודי האירופי תיאו קליין.

סופר „דבר" בצרפת גדעון קוק, מוסיף:

מקורות בקהילה היהודית הצרפתית אמרו, כי יש לחקור באילו כספים שילם חבר ההנהלה הציונית ג'ק טורצ'ינר את הארוחה, שערך לכבוד המנהיג הניאו־פאשיסטי הצרפתי ז'אן מארי להה־פן. הם העלו את האפשרות, שטורצ'ינר הסתבך בכספי ההסתדרות הציונית ולא שילם מכיסו.

נציגי הליגה נגד השמצה של בני ברית, שנועדו עם נשיא הקונגרס היהודי האירופי תיאו קליין, אמרו כי הם מצטערים על שהשתתפו בארוחה, וכי הציעו ללהה־פן „שאלות קשות". מהקונגרס היהודי העולמי נמסר, כי המזכ"ל ישראל זינגר בא לפגישה בלי שידע מי המזמין. ה„אמריקן ג'ואיש קומיטי" מסרה, כי סירבה להיות מיוצגת בארוחה ללהה־פן.

יודנטלריזם

„על ההנהגה של התנועה הציונית והמנהיגות של יהודי ארה"ב להוקיע את גילויי הניאו־יודנטלריזם של ג'ק טורצ'ינר וחבריו ולהוציאם מחוץ לתחום הציבוריות היהודית והציונית" – כך נאמר בהודעת מזכירות ארגון הלוחמים האנטי־נאציים וקרבנות הנאציזם בהקשר לידיעה שקבוצת מנהיגים בכירים של התנועה הציונית בארה"ב אירחה את ז'אן־מארי להה־פן, מנהיגה של „החזית הלאומית", התנועה הניאו־פאשיסטית, הגזענית והאנטישמית של צרפת היום.

„בימים בהם מתנהל בירושלים המשפט נגד הנאשם בזוועות טרבלינקה מהווה האירוח של האנטישמי להה־פן מעשה תועבה ציבורית, יודנטלרי במהותו", נאמר בהודעה.

שולץ – לשיחות עם שווארדנדזה במוסקווה באמצע חודש אפריל

וואשינגטון (רויטר). – שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ ייפגש עם עמיתו הסובייטי אדוארד שווארדנאדזה במוסקווה באמצע חודש אפריל – מסרו ביום ו' מקורות בוואשינגטון.

המקורות ציינו כי השניים יוועדו במוסקווה בין 13 ל־16 באפריל, וכי הם ידונו, ככל הנראה, במכלול הנושאים השנויים במחלוקת בין ארה"ב לבריה"מ.

עם זאת, הוסיפו המקורות ואמרו, שהפיקוח על החימוש יהיה כפי הנראה הנושא המרכזי של השיחות, לאור התזוזה שחלה בימים האחרונים בעקבות יוזמתו של מנהיג בריה"מ מיכאיל גורבאצ'וב לסילוק הטילים האירופיים לטווח בינוני והיענותו המהירה של הנשיא רייגן, אשר הורה להציג טיוטת הסכם בנושא זה.

ראש המשלחת הסובייטית לשיחות פירוק הנשק בז'נווה, סגן שר החוץ יולי וורונצוב, אמר, כי שני הצדדים השיגו פריצת דרך בעניין סילוקם של הטילים הגרעיניים לטווח בינוני מאירופה. הוא אמר עוד, כי הוא מצפה, שחוזה בנושא זה ינוסח בתוך מספר חודשים.

וורונצוב היה הדובר הסובייטי הראשון שאישר בפומבי, כי מוסקווה אינה רואה כל מכשול בדרך לגיבוש חוזה, לאחר שארה"ב הגישה ביום ו' טיוטה בנושא זה בז'נווה.

בז'נווה נסתיים השלב הנוכחי של השיחות על פירוק הנשק הגרעיני והנשק בחלל, אך הנציגים העוסקים בטילים לטווח בינוני ימשיכו בדיוניהם בשבוע הבא.

דובר אמריקאי אמר כי סיבוב שמיני של השיחות בין שתי מעצמות העל, שבמסגרתו ידונו צוותים בנפרד בנושא הטילים לטווח בינוני, טילים לטווח ארוך ונשק בחלל, ייפתח ב־23 באפריל.

ביקורת גוברת על האפרטהייד בחוגי הממסד בדרום־אפריקה

יוהנסבורג (א.פ. ורויטר). – 27 מרצים מאוניברסיטת סטלנבוש, אחת החשובות ומרובות ההשפעה שבאוניברסיטאות דרום־אפריקה, יצאו אתמול בגלוי נגד הנשיא פיטר בותה, וקראו לממשלתו לבטל את האפרטהייד ולהתחייב להתחלק עם השחורים בסמכויות השלטון.

האקדמאים פרסמו הודעה, שבה הדגישו, כי אינם יכולים עוד להמנע מלבטא את דאגתם, נוכח הקיפאון שחל מאז הודיע מאי אשתקד ברפורמות האמורות להתבצע במדיניות הפרדת הגזעים. אחדים מהמרצים היו עד לאחרונה חברים במפלגת השלטון, והם עזבו אותה בשבועות האחרונים במחאה על האיטיות שבה מקיימת זו את הרפורמות השלטוניות שהבטיחה.

אתמול גם הודיע וילם דה קלארק, אחיו של השר פ.וו. דה קלארק, כי הוא מתפטר ממשרתו כעורך השבועון „ראפורט" הרואה אור בשפת אפריקאנס, עקב התערבותה של מפלגת השלטון בקביעת החומר המתפרסם בעתונו.

הביקורת הנמתחת עליה מצד שני מגזרים בממסד האפריקנרי עלולה להזיק למפלגת השלטון, השרויה עתה בהכנות לקראת הבחירות הכלליות לאזרחים לבנים, העתידות להערך ב־6 במאי. הדבר גם יגרום מבוכה לנשיא בותה, הנבחר כקנצלר של אוניברסיטת סטלנבוש.

שיראק הודיע שלא יפנה למיטראן לחון את המחבל ג'ורג' עבדאללה

פרקליטו של עבדאללה הודה שפעל בשירות הריגול הצרפתי

מאת גדעון קוק, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק הצהיר, כי לא יבקש מן הנשיא פרנסואה מיטראן להעניק חנינה לג'ורג' איברהים עבדאללה, אך שתי פרשיות בנושא הטרור הבין־לאומי שנחשפו בסוף השבוע בפאריס – בעקבות משפט עבדאללה – מעלות תהיות לגבי פעילותם של שירותי הבטחון הצרפתים.

רק שניים מתוך שבעת הלבנונים, שנעצרו לאחר גילוי מחסן נשק וחמרי תחמושת במרתף בית ברובע השש־עשר בפאריס, נשארו במאסר ויואשמו באחזקת נשק לא חוקית. אחד מהעצורים, ז'אד השאש, הציג את עצמו כעוזרו של הקולונל אווארי, מפקד שומרי ראשו של יאסר ערפאת. כתובת הבית נמצאה בפנקסו של המחבל הפלשתיני היחיד שנותר בחיים לאחר תקיפת דוכן „אל על" בשדה התעופה של רומא, אך המשטרה הצרפתית לא ערכה עד השבוע שעבר פשיטה על הבניין, אולי בגלל הסכם עם אש"ף.

עורך דינו הראשון של עבדאללה ז'אן פול מורייה בן ה־32, הופיע ביום ו' בשידור פומבי בטלוויזיה והודה, ששימש במשך שנתיים כמודיע של שירותי הריגול הנגדי הצרפתיים ומסר להם את תוכן ההודעות המוצפנות שהעביר באמצעותו עבדאללה לשותפיו, ביניהם ז'קלין אסבר שרצחה את יעקב ברסימנטוב.

מורייה, איש השמאל הקיצוני, הכיר את עבדאללה ופעילותו עוד לפני שזה נאסר ב־1984, אך החליט לפנות לשירותים החשאיים, לאחר שגילה את אחריות עבדאללה לפיגוע שהביא למות שני חבלני משטרה בפאריס.

אף שהשירותים הצרפתיים שמעו את השדרים, הם לא הצליחו למנוע את גל פיגועי הדמים בפאריס ולא השתמשו בחומר המרשיע בתביעה נגד ג'ורג' איברהים עבדאללה. מורייה יסולק מלשכת עורכי הדין, ונשיא הלשכה מריו סטאזי הודיע, כי ייתכן שמשפטו הראשון של עבדאללה שבו נידון בקיץ 1985 לארבע שנות מאסר על אחזקת מסמכים מזויפים, כאשר שימש מורייה כפרקליטו – יבוטל. גזר הדין של מאסר עולם במשפטו על שותפות ברצח – לא ייפגע.

שלג עוטה את שרידי מקדש זאוס האולימפי שלרגלי האקרופוליס של אתונה – תופעה לא שכיחה באתונה, שבה נרשמו בימים קדרון האחרונים מעלות החום הנמוכות ביותר במשך יותר מ־30 שנה. (צילום: א.פ)

בדק־בית ב„אמל": פוזרה ההנהגה הדרומית ומנהיגי המורדים הודחו

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

חסן האשם אחד ממנהיגי תנועת „אמל" בדרום לבנון שמרד לאחרונה בסמכותו של נביה ברי – הודח בסוף השבוע מחברותו בתנועה יחד עם שלושה ממקורביו. כן הודח מחברות בתנועת „אמל" אחד מאוהדיו של חסן האשם בביירות המערבית בשם עבד אל־כרים עבד. החלטה בעניין זה פורסמה ביום ו' מטעם הוועד הארגוני המרכזי של תנועת „אמל" בביירות.

בהחלטה נאמר עוד שהנהגת תנועת „אמל" בדרום לבנון פוזרה כליל וכי חבריה ימשיכו לכהן בתפקידיהם באורח זמני עד להרכבת הנהגה חדשה. מקורות בביירות מסרו כי נביה ברי נקט ביוזמה זו על רקע התערערות מערכת היחסים בינו לבין שני המנהיגים התקיפים של תנועת אמל בדרום לבנון דאוד דאוד ומחמוד פאקיה. אתמול נמסר כי נביה ברי יצא ברחיפות לכפר סכסכיה בדרום לבנון כדי לעמוד מקרוב על המצב באזור זה.

בינתיים הסתיים אתמול סיבוב שיחות נוסף בין נציגי הנשיא ג'ומייל ליועצי הנשיא אסד בדבר גיבוש תוכנית הסדר פוליטי למשבר הבין־עדתי בלבנון ועריכת פגישת פיסגה בין שני הנשיאים. שיחות אלה לא הניבו עדיין הסכם בנושאים שנדונו והמגעים בין נציגי שני הנשיאים יימשכו בעתיד. אמש שיגר ג'ומייל שדר אישי לנשיא אסד שבו הוא הביע תמיכה במאמצי הסורים לקדם הבנה בין העדות היריבות בלבנון.

למערב ביירות הגיע אתמול שגריר איראני חדש. בארבע השנים האחרונות כיהן במערב ביירות נציג איראני בדרג ביופה כוח. הנשיא אסד נועד אמש בדמשק עם שר הפנים האיראני מוחתשמי פור שדן עימו בפריסת הצבא הסורי במערב ביירות. שלשום הזהיר נשיא איראן את הסורים להמנע מלפרוק את נשקם של לוחמי החזבאללה במערב ביירות.

היום חוגגים הסורים 24 שנים לעליית מפלגת הבעת' לשלטון. ייתכן שהנשיא אסד יישא נאום ברדיו לאומה לרגל מאורע זה. אתמול החליט אסד להעלות את משכורותיהם של חיילי הצבא ועובדי המנגנון הציבורי לרגל החג.

(רויטר). – אתמול מסרו עדי ראיה, כי חיילים סורים החרימו כ־80 אופנועים מתושבים לבנונים, וכי הם הודיעו, כי האופנועים יוחזרו לבעליהם בעוד זמן מה כשיוחלט באילו אזורים בלבנון יהיה לבעליהם מותר להשתמש בהם.

מקורות בטחוניים סברו, כי האופנועים הוחרמו בצעד למניעת התקפות פגע וברח שבהם היו אופנועים מעורבים במקרים רבים בעבר, כמו גם למניעת מעשי שוד.

קצין מצבא ארגנטינה להשתלת מח־עצם בארץ

מאת יעל ארמוני, סופרת „דבר" בירושלים

סגן־משנה מרסלו דניאל אלינג'ה, בן 29, בצבא ארגנטינה עבר אתמול בדיקה להתאמת רקמות בבית־החולים „הדסה" בירושלים.

אלינג'ה, החולה בסרטן הדם, הגיע לארץ עם אביו ואחותו לצורך בדיקת רקמות והשתלת מח־עצם שיילקח מאחותו. הוא הגיע לארץ לאחר שנוצר קשר בינו לבין הנספח הצבאי הארגנטינאי בתל־אביב אשר הסדיר את בואו לישראל. פרופ' שמעון סלאבין, אשר יבצע את ההשתלה, סייע לארגנטינים בהקמת היחידה להשתלת מח־עצמות בבית־החולים בבואנוס־איירס, אולם היחידה נמצאת עדיין בשלבים ראשונים, ולפיכך הוחלט כי החולה ינותח בישראל.

על רקע משפט דמיאניוק

אוקראינים באמריקה מטרידים ההיסטוריון הירושלמי דב לווין

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

ד"ר דב לווין, חוקר בכיר באוניברסיטה העברית בירושלים, מוטרד בשבועות האחרונים על־ידי חברי הקהילה האוקראינית באמריקה, המתקשרים אליו כדי לוודא האם הוא השופט דב לווין היושב במשפטו של איוואן דמיאניוק, חבר קהילתם.

ד"ר לווין, שתחום התמחותו הוא תולדות יהודי ליטא במהלך מלחמת העולם השנייה, נחשב לאחד מחוקרי השואה הבכירים במכון ליהדות בת־זמננו באוניברסיטה העברית בהר־הצופים ובשנה האחרונה הוא פועל במכון ללימודים מתקדמים שבאוניברסיטה העברית בגבעת רם בירושלים.

בשבוע שעבר הוא סיפר, כי מתקשרים אליו דוברי ליטאית ולטבית, ששואלים אותו האם פרש מתחום המשפט לתחום המחקר ההיסטורי. אחרים מתקשרים ושואלים: האם אתה השופט דב לווין, שיושב במשפטו של איוואן ג'ון דמיאניוק?

לווין, פרטיזן לשעבר, מנתק בדרך כלל את השיחות ואיננו עונה לשאלות המטלפנים, וזאת לאחר שהוא מבחין כי המדובר בחברי קהילתו של איוואן ג'ון דמיאניוק.

הפרקליטות: שידור משפט דמיאניוק – בלתי־אפשרי

(ע). – פרקליטות המדינה אומרת בהודעה לבג"צ, כי סיקור מלא בטלוויזיה של משפט דמיאניוק אינו אפשרי ואינו מעשי. „הדבר יבוא בהכרח על חשבון תוכניות אחרות, ומסיבות טכניות יגרום לשיבוש רציני עד כדי התמוטטות כל מערך התוכניות הקיים", נאמר בהודעה.

הודעת הפרקליטות נמסרה לבג"צ בעקבות עתירתו של תושב תל־אביב ניצול שואה, שרגא נפרסטק, באמצעות עו"ד עקיבא נוף. הוא ביקש מבג"צ להורות לטלוויזיה לשדר שידורים חיים ממשפטו של דמיאניוק.

הפרקליטות טוענת, כי המשפט זוכה לסיקור נרחב והולם הן ברדיו והן בטלוויזיה, ולכן מן הדין לדחות את העתירה. נוכח התגברות ההתעניינות הציבורית, הוחלה הטלוויזיה הלימודית, בשיתוף עם משרד התקשורת, לשדר את המשפט במסגרת שידורי ניסיון של הערוץ השני, ולפי הסקרים, כ־70 עד 80 אחוז מאוכלוסיית ישראל יכולים לקלוט שידורים אלה.

הסופר הצרפתי ז'ורז' ארנו, שנודע בעיקר כמחברו של הרומאן „שכר האימה", אשר אף עובד לקולנוע, מת ביום ה' בברצלונה בגיל 69. (צילום: א.פ)

בג"צ יכריע מחרתיים בעניין הסגרתו של נקש

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

בג"צ יכריע מחרתיים בדבר הסגרתו של ויליאם נקש לצרפת. מקורות משפטיים בכירים העריכו, כי ייתכן שבג"צ יחזיר את ההכרעה לעיון נוסף של שר המשפטים אברהם שריר, שהחליט בעבר שלא להסגיר את נקש לצרפת.

החלטת בג"צ תכריע גם בשאלת המשך מעצרו של נקש בישראל. אם יוחלט שאין להסגירו, הוא ישוחרר מיד מהכלא, שכן אין בישראל חוק המאפשר לרצות בארץ עונש שנגזר בחו"ל.

בדיון יושב הרכב מיוחד של חמישה שופטים בראשות נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר.

לפידות חזר בו מפנייתו להחרים טייסים־עתונאים

מאת טלי זליגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

מפקד חיל האוויר, האלוף עמוס לפידות, חזר בו מפנייתו לחברת „ארקיע" בבקשה, שלא להעסיק „עתונאים־טייסים" בטיסות שמבצעת החברה האזרחית עבור צה"ל.

ביטול המכתב ל„ארקיע" בא על רקע ביקורת קשה, שספג מפקד חיל האוויר מגורמים צבאיים. הם הגדירו „לא חכמה" ו„חמורה" את כוונתו לשמוט את מטה־להמו של הכתב הצבאי של „הארץ", שעובד לפרנסתו בטיסות אזרחיות של „ארקיע".

באחרונה ניכרת מתיחות מסויימת בין גורמים במערכת הבטחון ובצה"ל לבין גורמים בתקשורת על רקע נקיטת עמדה של עיתונאים בנושאי פרויקט „לביא" ונושאי שיבוצים. צעדו של מפקד חיל האוויר היה יכול להיראות כצעד במסגרת המתיחות הזאת.

„סולל בונה" מקים מלון הילטון ביאונדה בקאמרון

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

„סולל בונה" מתחיל בימים אלה בבנייה של מלון „הילטון אינטרנשיונאל" ביאונדה בירת קאמרון.

שלשום הונחה אבן הפינה לפרוייקט, בטקס ממלכתי שהתקיים בהשתתפות שרים בממשלת קאמרון, נציגי החברה לעבודות חו"ל ב„סולל בונה" וכן נציגים דיפלומטיים של ארה"ב וישראל במדינה זו.

זה הפרוייקט התיירותי מהגדולים בקאמרון והוסקעו בו כ־70 מיליון דולר. המלון, ברמה של מעל 5 כוכבים, יכלול 300 חדרים, שתי קומות של דירות אירוח מלכותיות ו־10,000 מ"ר של חנויות, משרדים, חניונים ומגרשי ספורט.

בפגישה שקיים מנכ"ל „סולל בונה" אהוד סילו עם נשיא קאמרון פול ביאה, הובהר שהשלטונות במדינה זו מעוניינים בהעמקת המעורבות של הקונצרן הישראלי בפרוייקטים גדולים בקאמרון.

יצויין, ש„סולל בונה" הקים עד כה עבור רשת „הילטון" חמישה בתי מלון: שניים בישראל וכן בניירובי, בטהראן ובאביג'אן.

هكذا من الأصل

مكان الأصل

„אקונומיסט", מיוחד ל„דבר"

■ יוגוסלאוויה

לא להיות לבנון של הבלקן

בשעה ששני הענקים הקומוניסטיים, ברה"מ וסין, נאבקים בצורך לשנות את השיטה הקומוניסטית, אפשר להבין את התעלמותו של העולם מהמאורעות ביוגוסלאוויה הקטנה. בכל זאת, השינויים ביוגוסלאוויה משמעותיים מפני שהם מתרחשים בדרך שונה. בברה"מ של גורבאצ'וב ובסין של דנג הנסיון לרפורמות בא מלמעלה. מנהיגי שתי המעצמות אינם נותנים אמון במה שיזומתו לא באה מהצמרת ואינו כפוף למרותה. ביוגוסלאוויה באים השינויים מלמטה – למרות המפלגה השלטת ולא בגללה.

יוגוסלאוויה הינה מימים ימימה מדינה שבה הרפורמות באות מלמעלה. עוד ב־1948, בזמן שלטון סטאלין וטרם עלייתו של מאו, הנהיג מרשל טיטו את המדינה לשלטון סוציאליסטי. הדרך היתה קצרה. בחלקה, כיוון שטיטו והמפלגה הקומוניסטית, שמשלו ביד חזקה, הציבו גבולות לשינויים (לדוגמה התקוממות בקרואטיה 1971). היום חסרה ביוגוסלאוויה הקומוניסטית מנהיגות, ואין מי שיעצור סוג אחר של רפורמה.

מאז מותו של טיטו ב־1980 נחלשה אחיזת המפלגה במדינה. שש הרפובליקות הפדרליות ושני המחוזות האוטונומיים נעשו יותר עצמאיים ופחות קשורים לממשל בבלגרד. המפלגה אשר היתה אמורה להיות התומך המלכד שיאחד את הפדרציה, עברה גם היא תהליך „פדרליזציה" וקשה היום לדבר על מפלגה קומוניסטית אחת ביוגוסלאוויה. התוצאה היא שיתוק כמעט מוחלט של המרכז הפדרלי בבלגרד וכמובן אפשרות גוברת והולכת לכל רפובליקה ומחוז לעשות כטוב בעיניהם.

בחלק מן הרפובליקות נוצלה ההזדמנות „לכרסם" בשלטון המפלגה. במיוחד בולט הדבר בסלובניה, הרפובליקה האלפינית הגובלת באיטליה ובאוסטריה. בחסות חוקית של שני גופים רשמיים: „הברית הסוציאליסטית", אירגון הגג של המפלגה הקומוניסטית, ו„הצעירים הסוציאליסטים" צצות תנועות האופוזיציה. במשאל עם שנערך בנובמבר האחרון, הצליחו „הירוקים", אחת מהקבוצות הבולטות ב„ברית הסוציאליסטית", לארגן התנגדות ולהפיל את הצעת המס על איכות הסביבה בלובליאנה – בירת סלובניה. ה„ירוקים" טענו שדרושה מדיניות חדשה ולא מס חדש. השלטונות קיבלו את החלטת משאל העם ולא אונה רע ל„ירוקים".

בדצמבר אירגנה קבוצה אופוזיציונית נוספת ארבע התחמות של עצומות בכיכר המרכזית של לובליאנה, כמובן בתיאום עם המשטרה, וביקשת מעמד מיוחד לאסירים פוליטיים: אחרת קראה לאלטרנטיבה אזרחית לשירות החובה. נאספו כ־2400 חתימות בכמה שעות.

כל הפעילות האופוזיציונית מדווחת על ידי „מלאדינה", שבועון סלובני, היוצא לאור בחסות הצעירים הסוציאליסטים. זמן קצר לפני חג המולד פירסם „מלאדינה" חלק מהדו"ח המערבי על הפגיעות בזכויות האזרח ביוגוסלאוויה, כולל רצח גולים פוליטיים מחוץ למדינה על־ידי המשטרה החשאית. מוקדם יותר השנה פירסם „מלאדינה" התקפה מיוחדת על בחירתו של בראנקו מיקוליק לראשות הממשלה הפדראלית. תביעה שהוגשה נגד העורך והעיתון נדחתה על־ידי בית משפט סלובני. אפשר ללמוד על הלך הרוח בקרב עיתונאים סלובנים מהעובדה שבעת קיום ועידתם באוקטובר הם השמיטו סעיף מחוקת האיגוד המכתיב קשר למארקסיזם־לניניזם.

דבר דומה, אם כי בקנה מידה קטן יותר, מתרחש בסרביה. השלטון בבלגרד סובלני כלפי אופוזיציה קולנית הנתמכת בגלוי על־ידי העיתונות וגופים כמו אגודת הסופרים והאקדמיה למדעים בסרביה. עיתונאים וסופרים הקימו קרן סולידאריות כדי לממן עזרה כספית לעמיתים אשר פוטרו מעבודתם מסיבות פוליטיות. הקרן הותקפה ונאמר שהיא „מפלגת אופוזיציה בהקמה". למרות זאת עודנה קיימת. מספר אקדמאים ופרטיזנים לשעבר הם חברי ועדה אשר קראה בנובמבר שעבר לבחירות חופשיות, לכינון מערכת שיפוט בלתי־תלויה ולהכרה בזכות השביתה.

האומנם חורגת התעוררות זו ממה שקורה בהונגריה ובפולין בפיקוח רשמי? לדוגמה: בהונגריה תחת שלטון קאדאר או בפולין בהנית הכנסיה הקתולית מזכויות רבות יותר מאשר בסלובניה הקתולית, שם הופעתו של הארכיבישוף מלובליאנה ברדיו נחשבה פריצת דרך גדולה. גם תופעה כמו תנועת „סולידאריות" הפולנית לא התרחשה ביוגוסלאוויה. איזו סיבה יש, אם כן, להתרגש מכמה סימנים של יוגופלוראליזם?

התשובה לכך היא שיוגוסלאוויה פגיעה לשינויים יותר מכל מדינה קומוניסטית אחרת בגלל חולשת המפלגה השלטת ועוצמתם של הכוחות הצנטריפוגאליים. מנהיגים פדראליים שהתחילו לבדוק את התפשטות הליבראליזם סיימו בוויכוחים בינם לבין עצמם. בינתיים נמשכת מגמת הפלוראליזם בסלובניה. בסרביה מנהיגי המפלגה פשוט אינם מעיזים עוד לעמוד מול האופוזיציה המתחזקת.

יש עדיין גורמים בצמרת הקומוניסטית הסלובנית היכולים להשתיק את האופוזיציה. החודש נמנע ב„מלאדינה" פירסום ראיון עם הסופר המורדן הגולה מילובאן ג'ילאס שירד מגדולתו ב־1954 בגלל דעותיו הפוליטיות. יש חשש שמחיר ריכוי האופוזיציה יהיה גבוה מדי. הוא יגרום את התמוטטות המבנה העדין של הקונסנזוס הסלובני שנעשה הבסיס האמיתי לכוחם של המנהיגים המקומיים.

הענקת אוטונומיה גדולה יותר לרפובליקות לא בהכרח מסמלת חופש. להיפך, הלאומנות עלולה לגבור ובעקבותיה השמרנות. עונשים כבדים מוטלים על בוסניה ומקדוניה. בזמנים כאלו, כאשר נסדק ה„דבק" הקומוניסטי בעקבות חילוקי־דיעות נשאלת בפי הציבור השאלה: האומנם יכולה יוגוסלאוויה להחזיק מעמד כמדינה מאוחדת?

יש לשער שהתשובה היא חיובית. הרפובליקות והיחידות האוטונומיות בהכרח מתאחדות כדי לפתור בעיות כלכליות. האפשרות החלופית לאחדות אינה קוסמת. שינוי המשקל בין הממשל הפדראלי והמדינות יהיה נושא מרכזי בעתיד בזמן הרוויזיה של החוקה היוגוסלאווית. תיסכול של החוגים הריכוזיים עלול לגרום נסיון לאכוף „פתרון" בכוח. הצבא היוגוסלאווי מורכב מבני עמים שונים בכל המחוזות. מהפכה בתמיכה צבאית עלולה לגרום למלחמת אזרחים שתפתח פתח להתערבות סובייטית שמפניה נרתעים רוב היוגוסלאווים. במדינה בעלת עבר מהפכני אפשר יהיה להתגבר על מהפכה נוספת, אך עכשיו מעדיפים רוב האוכלוסים לנהוג בסובלנות ולא להיות לאפגניסטאן או לבנון. זאת הסיבה לתקוה שבצורה הדרגתית יתפתח פלוראליזם מתוך המבוכה.

■ פאראגוואי

32 שנות ריקבון

ריח של ריקבון נישא מעל הדיקטאטורה השניה בוותקה בעולם. גנרל אלפרדו סטרוזנר מפאראגוואי, היושב כבר 32 שנה על כס הנשיאות, הוא השני בעולם אחרי קים־איל־סונג, מנהיג צפון קוריאה, מבחינת הוותק בשלטון.

האווירה באסונסיון, בירת פאראגוואי, מזכירה עד להפחיד דיקטאטורה אחרת, זו שהסתיימה ב־1979 עם הדחתו של הנשיא סומוזה בניקאראגואה. סומוזה נמלט לגלות באסונסיון ונרצח שם לאחר שנה. על פאראגוואי נאמר שהיא „הארץ המושחתת ביותר". שלוש חמישיות מכל העסקות הכלכליות בה מבוצעות מחוץ לכלכלה החוקית. שיעור המכס נמוך, ובעיר שבנה הנשיא סטרוזנר בגבולות ארגנטינה וברזיל אין גובים כלל מכס. המדינה היא בסיס להברחה לשתי שכנותיה הגדולות. מבריחים משם מקררים, סיגריות, סמים – ווויסקי סקוטי. היא גם שוק לסחורות גנובות, במיוחד מכוניות מברזיל. משמרות צבא מפטרלים, כאילו כדי למנוע הברחות, אך למעשה הם מסדירים את תנועת הגנרלים והמדינאים למסלולי הטיסות, ששם נוחתים מטוסים מרחבי היבשת. מטוס שהטיס 43 ק"ג קוקאין יורט זה לא כבר, והתגלה קשר בין המטען לבין שר־לשעבר. בשנה שעברה התחוללה בפאראגוואי שערוריה פיננסית, שבה היו קשורים הבנק המרכזי וכ־200 מיליון דולר. כאשר רמזה השגרירות האמריקאית, בדו"ח כלכלי, על מדיניות החלפת הכספים של פאראגוואי, הציע שר הפנים, סאבינו מונטנרו, להכריז על השגריר, קלייד טיילור, כעל „אישיות בלתי רצויה". החודש נפגע השגריר טיילור מגז מדמיע על־ידי שוטר באירוע שאורגן לכבודו והוא הוחש החוצה על־ידי המארינס.

השגריר האמריקאי הכעיס את השלטונות גם בכך שהביע דאגה מסגירתו של רדיו נאנדוטי ומהתגברות פיקוח הצנזורה. עורך „אי.בי.סי. קולור", העתון הטוב ביותר בפאראגוואי עד שנסגר, נחשב לדמות מרכזית באופוזיציה. הוא מתאר את המדינה כ„חווה פרטית של 400.000 קמ"ר, שבראשה חוואי מושחת סטרוזנר". שתי תחנות הטלוויזיה במדינה נמצאות תחת פיקוח ממשלתי. כמה פרסומים של הכנסיה עדיין מופיעים ושומרים על מראית־עין של חופש הדיבור.

בעת מניין הקולות בבחירות בפאראגוואי מתברר לפעמים שמועמדי מפלגת השלטון, מפלגת קולורדו של סטרוזנר, זכו ביותר מ־100% מן הקולות. לאופוזיציה אין שליטה ולא גם ברשות מוניציפלית אחת. שתי מפלגות קטנות, הליברלים והרדיקלים, יושבות בפרלמנט, אך המפלגה השמאלית הגדולה ביותר, הפברי־ריסטה, מסרבת לשבת בפרלמנט, אף שהיא זכאית לכך. המפלגה הרדיקלית־ליברלית המקורית אסורה. מנהיגה, דומינגו ליינו, דמות מרכזית באופוזיציה של פאראגוואי, ניסה לאחרונה לחזור מגלותו אך הוכרח לעלות שוב על המטוס שבו הגיע.

גולים אחרים הורשו לחזור הביתה, אך מאז בואם הם נתונים להטרדות. רבים מהאסירים הפוליטיים ששהו בכלא זמן רב שוחררו, אך בפאראגוואי שורר מצב חירום מאז 1923 ואין בה „הביאס קורפוס". השלטונות עוצרים אנשים ומחזיקים אותם במעצר במשך ימים וחודשים. לפני שנה נמצא שאסיר אשר נאמר עליו שהתאבד בתליה, מת לאחר שהוכה בראשו.

אשתקד היו למשטר שלוש בעיות: איכרים חסרי אדמה נלחמו במשטרה וכ־200 מהם נאסרו; מהומות סטודנטים פרצו בדצמבר, ורופאים ועובדי רפואה נוספים שבתו, בתביעה להגדלת שכרם שהיה מתחת לשכר המינימום הרשמי.

גנראל סטרוזנר מתכוון לקיים בחירות מזוייפות נוספות בשנה הבאה ולכהן קאדנציה נוספת – השמינית במספר. האופוזיציה הרבה יותר חלשה מזו שהפילה את סומוזה בניקאראגואה ואין כמעט כוחות מחתרת. לא המחוזות המעובדים ולא ה„צ'אקו", אינם מוכנים לתת מחסה לגרילה הכפרית, ואילו הגרילה העירונית נרתעת מאכזריות המשטר. האופוזיציה היחידה – לא כוהנית – היא זו של אנשי העסקים. העם הפאראגוואי, עם עדין, השלים כבר עם כמה מושלים מזעזעים: חוזה גספר רודריגז דה־פרנקו, „העליון", סגר את הגבולות ואסר על קיום בתי־ספר או עתונים; קרלוס אנטוניו לופז, שבסוף כהונתו היתה חצי המדינה ברשותו; פרנסיסקו סולאנו, שהכריז מלחמה על ברזיל, על ארגנטינה ועל אורוגוואי בעת ובעונה אחת והפסיד. גנראל סטרוזנר, בן 74, ממשיך במסורת שלהם. האופוזיציה ממתינה למותו. אך אפילו ימות, עלול צבאו, תחת פיקודו של גנראל אנדרס רודריגז, לדבוק בהמשך העריצות.

■ חלל

תחנת מותרות

החלל מבטיח הנאות רבות, ומה מפתה יותר מתבנית הכוללת את כל ההנאות גם יחד? לסוכנות החלל האמריקאית, נאס"א, יש תבנית יקרה כזו שתוגש לאישורו של הקונגרס. בהצעה תחנת חלל קבועה ומאויישת ובה מלון, מוסך, בית־חרושת ומעבדה.

לפני החתימה צריך הקונגרס לשקול אם הצעה של נאס"א בדבר פארק החלל היא אכן הדרך הטובה להיכנס לחלל. בעיה אחרת היא, שהתחנה תהיה במקום הלא־נכון. התחנה תקיף את כדור הארץ במסלול נמוך מדי. כלומר, במרחק של אלפי מילים מלווייני התקשורת – העצמים המסחריים היחידים בחלל השטים מעל קו המשווה במסלול הרבה יותר גבוה. זה מוזר, כיוון שאחת ממטרותיה של התחנה היא לתת שירות מסחרי. מוזר הוא גם שהתחנה תשקוק אדם כל הזמן. החלל הוא דומם ונקי ולכן סבורים המדענים שאפשר להשתמש בו למחקר ואולי גם לייצור. אנשים, לעומת זאת, מלוכלכים ואינם דוממים ולכן הם יהרסו את איכות הסביבה בחלל.

קשה גם לספק את צרכיהם של האנשים. הם זקוקים לחמצן, למזון ולמים. לאמצעי־מחיה אלה דרוש מקום־איחסון, וזה יתפוס מקום של ציוד נסיוני הדרוש לחוקרי החלל. חלק גדול מהפרוייקטים המדעיים בתחנה יפעל רוב הזמן טוב יותר בלי התערבות אדם. היערכות הטלסקופים החלליים, המתוכננת לעשור הבא, תמסור מידע מדוייק לכדור הארץ אם אסטרונאוטים אנשי חלל, העלולים לזהם, לא יתקרבו אליהם. אם האדם רוצה להשתמש בחלל בתבונה, עליו ללמוד להשתמש בנציגים מטעמו.

אלה המציעים שאת התחנה יאיישו רובוטים אינטליגנטים, יתקשו לזכות באהדה. אמריקאים קנאים יאשימו אותם בחוסר פאטריוטיות מול תבנית החלל הסובייטית. אלה הרואים בתחנת־חלל מאויישת את גולת־הכותרת של חקר החלל יטענו נגדם שהם מחוננים בדמיון של רואי־חשבון.

בניית תחנת חלל מאויישת פירושה ויתור על בניית דברים אחרים. נאס"א אומדת את הוצאות הפרוייקט כ־13 מיליארד דולר. באומדן שלה לא כלול, למשל, מחיר 32 טיסות של מעבורות החלל שיהיו נחוצות בזמן הבניה. המחיר האמיתי יכול להגיע ל־30 מיליארד דולר. פירושו של דבר שתבניות אחרות בחלל יבוטלו או יידחו.

מובן שאין שום בטחון שתבנית אחת מסויימת תישא פרי טוב יותר משל האחרת. אפשר רק לעשות ספקולציות לגבי התועלת שניתן להפיק מהחלל. איש אינו יכול לנבא את הפריצה הגדולה ואת כל הפלאים הקטנים שיבואו בעקבותיה. עד כה כמעט כל מה שלמד האדם על החלל הוא למד מבדיקות ומלוויינים לא מאויישים, שתכננם והפיקוח עליהם הם מכדור הארץ. באותו שבוע של 1986, שבו אירע אסון הצ'לנג'ר, התחיל צוות החללית „וויאג'ר" ללמוד את כוכב אורנוס. מתבנית איש החלל הפיקו עד כה תועלת רק העוסקים בה. היא לימדה מדענים איך האדם מתמודד בחלל. אין הדבר אומר שיש לזנוח תבנית זו לתמיד, תחנת חלל מאויישת תהיה יעילה בעתיד, כאשר האדם יהיה מוכן לטוס לכוכב מאדים ולכוכבים אחרים. דבר זה יתרחש כנראה בתחילת המאה ה־21. פירוש הדבר, שהאדם צריך לדעת מה בדיוק הוא מחפש במלון צף במרחב הגדול והשחור.

אם האדם רוצה לכבוש את החלל הוא זקוק לעזרתם של עבדים. אוטומציה, שלט־רחוק ורובוטים אינטליגנטים – אלה הדברים שתבנית החלל צריכה לפתח. אלה גם הדברים שהמדע שלנו והתעשיה צריכים לקדם. צריך לתכנן את תחנת־החלל כך שיאיישו אותה רובוטים חכמים. לדעת מדענים הדבר קשה. אך דווקא משום כך הוא אתגר.

■ סרי־לנקה

נמרים במפרץ

רק חנויות־האופניים משגשגות בג'אפנה, עיר בצפון סרי־לנקה הנמצאת בשלטון המחתרת. בגלל המצור שהטילו על העיר כוחות הממשלה נתהווה בה מחסור בדלק והמכוניות נעלמו מהרחוב. האוטובוסים המעטים הפעילים עדיין משלמים פי שמונה בעד אותה כמות דלק. אנשים נפחדים: הם מצפים למתקפה שתבוא בעקבות ההצלחה שנחלו החודש כוחות הממשלה בדרום.

עד החודש חיזקו כוחות המחתרת הטאמילית את אחיזתם בפרובינציה הצפונית, עד וואוניה. הם התמקמו ב־15 כפרים ומשם יצאו לתקוף שיירות ומחנות צבא. כפר אחד היה קיליגוחצ'י, ליד בסיס הצבא במעבר הפילים, בכניסה לחצי האי. המורדים עשו טעות צבאית קלאסית: איבדו את יתרונם כמחתרת, ולא היו חזקים דיים להילחם כצבא רגיל. ב־5 בפברואר תקף הצבא והחדיר את אנשיו במסוקים דרך הג'ונגל. כוחות הגרילה הונסו ממעוזם וברחו חלקם ליער וחלקם לחצי האי. הם אינם יכולים לסמוך עוד על עזרה מהודו. בינואר הם דחו את הצעתה האחרונה של ממשלת סרי־לנקה – להאציל סמכויות לחלקים דוברי הטמילית. משום כך הם אינם יכולים לשוב למקלטם הקודם בטאמיל־נדו השוכנת בדרום הודו. השמועות אומרות שחסר להם נשק, שכן הם השיבו בירי חלוש בלבד על התקפות הצבא החודש.

המלחמות הפנימיות בין הפלגים גם הן פגעו בכוחם. בשנה שעברה השמידה הקבוצה הגדולה, „הנמרים", קבוצה יריבה שלמה. במזרח נלחמים „הנמרים" בפלג אחר, „החזית המהפכנית של העם". יש אומרים ש„החזית" פועלת בצוותא עם הכוח המיוחד של הממשלה. מאז קיבל לידיו הבריגדיר קובקאדווה, בשנה שעברה, את הפיקוד על רוב החלק הצפוני, אין הצבא טובח עוד בתושבים כגמול על פעולות המחתרת. האוכלוסיה נעשתה פחות עויינת והפעילות המודיע־ינית השתפרה. המחתרת הטאמילית טוענת שאחיזתו של הצבא במעוזיו אינה חזקה, אך עד כה לא עשתה נסיונות רציניים לסלקו. אנשי המחתרת מתמקדים בחיזוק מערך ההגנה בג'אפנה. מחפורות וערימות של מכוניות שרופות חוסמות את הדרכים. מחנות הצבא הנצורים בחצי האי בודדו על־ידי מטעני חבלה ומוקשים של הטאמילים.

הממשלה – על־פי הכרזותיה – מחכה שהטאמילים יישבו עמה לשיחות שלום: בד בבד היא רומזת שאם הם לא יגיעו, התוצאות יהיו חמורות. הצעת הממשלה היא, שתינתן סמכות לאזורים הצפוני והמזרחי בנושא חלוקת הקרקעות, שיטור וחינוך, ושהם יקשרו ביניהם קשרים אדמיניסטרטיביים: איזור סינהלזי יופרד מהפרובינציה המזרחית. פלג „הנמרים" מתעקש שהצפון והמזרח יהיו חטיבה אחת.

„הנמרים" סומכים על הודו שתעצור את ההתקפה על ג'אפנה. טבח בטאמילים של סרי־לנקה יגרור מהומות בטאמיל־נדו שבהודו. ראש הממשלה גנדי יכול להרתיע את צבא סרי־לנקה אם יאיים כי יפתח מחדש את שעריו לפני „הנמרים". צבא סרי־לנקה יכול, במקום זה, להיכנס פנימה אט־אט ובהדרגה, ובד בבד לחזק את אחיזתו בכיבושי פברואר.

הלוח הכללי

וילות ובתים

● נוה־אילן יבנה חדשה 7+ סלונים מאורוכל +משרד/ קליניקה (24940) 03-941586
● מודעות בטלפון: בויה, ישראבנים ודיינרים: 03-221896, 03-221550 (28686) רצוף
● לרוכשים בלוד קוטג' חדש למסירה מיידית בטלפון 254928 448816 (18160)

דירות למכירה

● ברמת־אליהו 5 מרווחת בכמהר מגדי אה 38,000 דולר 03-9615469 (27492)
● בנחלאו אבן־גבירול, 4+ גג+ חדר גדול, כונ, 2 כיוונים, שרותים כפולים, (24697) 03-452224
● בבקען יגאל קלן 2 גדולים מיידי (28581) 03-712453 03-356772

דירות מרוהטות

● בבבלי הרצליה 3 מרווחת. פ"א +טלפון +חניה צמודה. 500 דולר. (25216) 052-542565

הצעות עבודה

● דרושות סטג'ססיות צעירות, גם מתלמדות, תנאים מצוינים. להתקשר בשעות 14.00 – 17.00 טלפון (30514) 03-256052
● קופרים/ פקידי מודיעין בילאי 40 – 65 לעבודה בכל המשמרות. תנאים טובים למתאימים. לפנות לחברת "שמירה" ביאליק 157, ר"ג. להתייצב בתאריך (27520)
● דרושות סטג'ססיות מקצועיות ומתלמדות, שד' בן־ציון 13, (27513) 03-285919
● דרושה פקידה צעירה למשרד. לפרטים 03-835403 03-838226 (27500)
● למפעל ליצור תמרוקים בבני ברק גבוק בתחלתם (27498) 03-784559

רוצים לקנות

● יוסי קונה ציוד למסעדות ועוד 03-851494, 03-814584 (27495)
● ישראל קונה הכל ודירות, 03-828567, 03-876224 ובערב 03-958678 (27494)

ריפוי והרזיה

● תרשם סטייל עוד יפתמיות ישנקר (30597) 03-821617
● דרושות סטג'ססיות צעירות, גם מתלמדות, תנאים מצוינים. להתקשר בשעות 14.00 – 17.00 טלפון (29665) 03-256052
● מסג' מהנה המטנק בן־סירין 25 עד חצות (28216) 03-257798
● צוות חדש מסג' +מעגה מאוחד ה' במרכז פתוח עד חצות (27712) 03-7515001 03-7516605
● מסג' מהנה המטנק ברבות מלון 24 שעות (27546) 03-584116 03-222004

● מסג' מהנה המפנק משיספיות בריגב גוף 184 (27542) 03-222071
● מסג' עדין המפנק משיספיות בריגב גוף 94 (27541) 03-229954
● לאבריחב מסג' לקבוצי המהנה ע"י (27540) 052-70075
● תיירת מסריחה וקיימות אצלך לתכ (27538) 03-375349
● הנהלה חדשה והצוות מחדש יפניק מסג' מהנה ומפנק במבצע 20.– ש"ח (27551) 03-285919
● לאמריתים "הנוסד" 3 שעות של בילוי (27536) 03-243976
● צעירה בסטייל, סקסית ונאה אצלך (27555) 053-58497
● למבקרי עסקים בילוי ולויוה (27534) 03-235598

● מכון חדש הישיסיות שלוב יפניקי (27545) 03-657890 56
● הנהלה הוצות חדשים לאחריבי תעוד (27544) 03-244459
● הנאה משלמת ע"י מקסיות נסבכן (27543) 03-232965 76

● בסיורך מבצע 30.– לשעה (27522) 03-621717
● מכון "ערטך" מהנה +מסג' (27530) 73
● "גיל" מסג' בסודר המרגיע משיספיות, דיזנגוף 93 (27529) 03-227410
● מסג'ים נוחה המוזה הרוחב (27528) 03-241437 266
● מכון עסקי אקסקלוסיבי (27527) 03-287740 26
● מתוק בוא לאורנה (27526) 03-375653 51
● חדש: בנות יפהפיות יפנקו אתכם עד חצות (27525) 03-375805 25
● חדש: "מסור" 25.– לשעה (27524) 03-283297 27
● צפחנית יפנלו אותך לבקבי (27522) 05-875431
● חדש: פינוקים מהפיות (27519) 03-7521701
● נכנסים 24 שעות מסג' ספיניגים (27518) 03-491911
● מסג' פינוקים ובריג (27517) 03-726867 24
● פינוק גיפוש וסקסית (27516) 05-992566
● עיסוי מפנק במיסיות (27515) 03-594116
● מסג' מהנה (27512) 03-234396 51
● ביקוריה וסקיפות אותך (27511) 03-653477
● פינוק לישוף ומסג' ביפהפיה (27510) 03-5512590
● אם ברצונך בבסג' מבצע (27509) 03-5460666
● צעירה וסקסית כשמירית (27508) 03-791232

● ביקנית כשגיונת במסג' (27507) 03-659213
● מכוד יפפיות יפנקו אותך (27506) 03-447875
● במבצע מסג' מענג 38.– (27504) 03-824006 35
● חדש מסג' מפנק לבחוד (27505) 03-236527
● עיסוי מסרין חשים מבצירות (27503) 03-319969 20
● חדש נולי "במסג' ב־4 ידיים" (27502) 03-236527 135
● צעירה ביקנית וסקסית (27501) 03-663768
● מבצע "25" שקה מסג' (27499) 03-625574
● שני עבר לספט (27497) 03-457457
● משתה בשתה (27496) 03-241833
● סקסית ומסמייה (27493) 03-245862
● שלשה המסג' (27491) 03-660445

פוליש ונקיון

● "המבצע" בקיון ופוליש (27523) 03-310030

שרותים

● הכרויות בלי כסף רק בעלות (27537) 03-753994 04-446023

הכרויות

● "ידיד מכונית" (27547) 03-584116 03-222004
● לאמידים "הנוסד" 3 שעות של בילוי (27521) 03-243976 03-235598

ירושלים

ריפוי והרזיה

● פינוק רק אצי ירושלים (27535) 03-375349

יום הזדמנות שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהות של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

לתאטרון הקאמרי
דרושה
פקידה
לעבודות משרדיות וכתבנות
עברית/אנגלית לחצי יום עבודה
5 ימים בשבוע
נא לפנות לטל. 03-245211 לשולי

למפעל אריגה
בקרית אריה – פ"ת
דרושים
אורגים
לנולי סומט
★ אפשרי גם
מנסיונרים לעבודה
חלקית
לטלפון: 656572 ת"א

‎–.20 ש"ח לשעה!!!
למבצע ענק לסוריים!!!
דרושים דחוף
צעירים/ות, סטודנטים/ות ומשוחררי צה"ל
„החברה הבינלאומית" אלנבי 128 תל־אביב קומה ד'

דרושה
מזכירה נאה
לשעות 09.00 – 15.00
03-283618

מנת דם
חיים
לאדם

זכרו
תרומת דם אחת
מקנה ביטוח דם
למשפחתך ולך

לתרומות דם
פנה לבנק
מגן דוד אדום הקרוב.

עיריית חיפה – משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר – 04-640775

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:
שיכון ופיתוח בע"מ – לאיחוד חלקות 69־71 בגוש 10763 ברחוב נעמי פינת רות למגרש בניה אחד בסטיה מתוכנית חפ/136 המראה אותם כשלושה מגרשי בניה נפרדים.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לתכנון עיר, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00־11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר יעבץ
מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
גליל מזרחי – טבריה

ע"פ סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה התשכ"ה – 1965.
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה בקשה להיתר בניה לתוספת מגורים וחנות לשקם בע"מ, בגוש 13949, חלקות 31, 37 בראש־פינה.
שימוש חריג – המבנה נמצא בתוך כביש ובמרווח 0 (אפס).
מקביל חלקה 32, והאיכור ניתן למשך 5 שנים.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

בכבוד רב
סעיד א. חק
יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי תמר רמת נגב
הודעה בדבר אישור שינוי תבנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק תכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תבנית מפורטת המקראת תכנית מס' 152/03/10 שינוי מס' 10 לתבנית מפורטת.
עיקרי הוראות התכנית:
א. לפתוח את הסכר לבן לאורך.
ב. לשמר ערכי טבע ונוף ולחשוף, לשחזר ולשמר את האתרים הארכיאולוגיים בתחום התכנית.
ג. להכשיר בקומות לביקורי קהל, לספר דרכים קיימות, ולפתוח דרכים חדשות, להקים מגרשי חניה ולתת טיפול נגדי בשכונת.
ד. לדאוג למתקנים לנוחות המבקרים כגון: מסעדות, מזנונים ושרותים ציבוריים.
ה. להקצות אזורים ולקבוע את שימושם למטרות שונות במפורט בתקנון זה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
שטח התכנית: כ־160 דונם.
גוש: 100141 (חלק).
אחר הודעה על הפקדת ביחד עם ההסדר המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3364 מיום 29.7.86 עמוד 2804, הנ"ל האמור כפי שהועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תמר רמת נגב וכל המעונין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. ההתנגדות תוגש בכתב בפירוט והנמקה בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון
ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי חבל אילות
הודעה בדבר הפקדת תבנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אילות הופקדה תבנית מתאר מקומית מס' 118/02/12 קיבוץ עברונה ביחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקרי הוראות השינוי:
א) קביעת אזורים יעודים חקלאות ושימושים.
ב) חלוקה מחודשת של שטח התכנית.
ג) הגשת תבנית ראשונית של הקיים ופיתוח לעתיד של כל המקרקעין בתחום התכנית.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
שטח התכנית: 670 דונם.
קיבוץ קטורה.
כל המעונין בשינוי תוכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי התבנית וכן כל זכאי על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התבנית במשרדי הועדה המקומית האמורה. התנגדות תוגש בכתב בפירוט והנמקה בליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז הדרום

קרן הביטוח והפנסיה של פועלי הבנין ועבודות ציבוריות
אגודה שיתופית בע"מ
הודעה על **אסיפה כללית** יוצאת מהכלל
ביום שני כ"ב באדר תשמ"ז, 23.3.87 תתקיים אסיפה כללית יוצאת מהכלל של חברי האגודה
בבית רמז זכרון יעקב.
על סדר היום: איחוד קרנות הפנסיה
הישיבה תהיה בשעה 16.00 אם בשעה הנקובה לא יהיה מספר מספיק של משתתפים תתחיל הישיבה בשעה 17.00 ותהיה חוקית בכל מספר של משתתפים.
ההנהלה המרכזית

ארגון המועצות האזוריות
של ההתיישבות העובדת
מברך את **מר עמרם קלעג'י**
הממונה על מחוז הצפון במשרד הפנים
להולדת בתו

„ארקיע": מהפסד לאיזון

מאת דויד מושיוב

חברת „ארקיע", המפעילה בשיתוף עם "סאן דור" טיסות־שכר בין־לאומיות, תגיע השנה לאיזון בתחום זה, אומר המנכ"ל יוסי רזון. האיזון השנה בא בעקבות הפסד בתחום זה אשתקד. את גודל ההפסד אינו מוכן רזון לגלות, אולם הוא קובע בצורה חד־משמעית שהנתון שפורסם באחד העתונים, כי מדובר ב־400 אלף דולר, אינו נכון.

לדברי רזון אחת הסיבות להפסד היא הקפאת שער הדולר. סיבה אחרת היא, שהתפוסה בטיסות־השכר היתה 80 אחוז בממוצע, בעוד שכדי להגיע לאיזון צריכה התפוסה הממוצעת לעמוד על 85 אחוז. „ארקיע" הטיסה בשנת העבודה 1985 60 אלף נוסעים, 80 אחוז מהם תיירים זרים ורק 20 אחוז, כלומר 12 אלף ישראלים.

יוסי רזון טוען, כי יש הצדקה לקיום טיסות־השכר לישראל וממנה באמצעות חברות ישראליות. השוק העיקרי של „ארקיע" הוא גרמניה והיא מהווה 60 אחוז מכלל פעילות החברה בתחום זה. בטיסות לגרמניה שומרים על ימים קבועים, משום שהנוסעים רוכשים חבילות־תיור למשך שבוע. „ארקיע" פועלת בגרמניה באמצעות משרד מכר הקשור ל־20 סיטונאי תיירות.

לדברי רזון קיים באירופה חוג של מיליוני נוסעים, הטסים רק בטיסות־שכר. כדוגמא הוא מביא את גרמניה, בה יוצאים 5 מיליוני איש בשנה לחופשה; 4.5 מיליון מהם יוצאים לחופשות מחוץ לגרמניה בטיסות־שכר. אם לא תפעל במיגזר זה חברה ישראלית, יפעלו חברות אחרות. התחזיות הבדיקות הראו, כי לטווח ארוך יהיו טיסות־השכר רווחיות.

בעקבות ההפסד בשנת העבודה הקודמת ייעלה „ארקיע" את פעולותיה כדי לצמצם את הוצאותיה ולהגדיל את התפוסה

בימים אלה הגיע לארץ המנהל החדש של לשכת התיירות הדרום־אפריקאית ברטוס ואן־זיל, לאחר ששימש בשלוש השנים האחרונות מספר שניים בלשכה בניו־יורק. בתצלום הוא נראה עם רעייתו ועם שני ילדיו

בטיסותיה. השנה כבר תהיה התפוסה הממוצעת 85 אחוז. מספר הנוסעים יגדל, כמקווה, ל־80 אלף, כאשר חלקם של הישראלים הוא רק 15 אלף והשאר זרים.

המחזור של „ארקיע" בטיסות־השכר הוא 20 מיליון דולר בשנה. בשיא העונה, בחודשי הקיץ, מקיימת החברה 12 טיסות בשבוע מגרמניה, מבריטניה ומצרפת. המחיר בטיסות־השכר נמוך ב־40 עד 50 דולר לעומת כרטיס קבוצתי בחברה סדירה.

את תוצאות השנה הבאה קשה להעריך בעת. מצד אחד כרטיסי־הטיסה יתייקרו ב־6 אחוזים, אולם מצד שני הדלק מתייקר. רזון, מכל מקום בטוח, כי לטיסות־השכר יש עתיד ואלה לא יגרמו הפסדים לחברה.

בטיסות פנים־ארציות נמצאת החברה, לדברי רזון, על סף איזון. „ארקיע" מטיסה 280 אלף נוסעים בשנה בתוך ישראל ומחזורה מגיע ל־12 מיליון דולר.

הונגריה: יעד אהוב על הישראלים

אשתקד גדל מספר הישראלים שביקרו בהונגריה ומעריכים את מספרם ב־15 אלף איש. חלקם טס ישירות מישראל להונגריה ואחרים נסעו דרך וינה או דרך ארצות אחרות הגובלות בהונגריה ומשם במכוניות שכורות. כיום קל לקבל אשרת־כניסה להונגריה.

באחרונה ביקרו בישראל מנהלי רשתות של מלונות הונגריים כדי לעודד תיירות ישראלית להונגריה. בשנים האחרונות השקיעה ממשלת הונגריה רבות בתשתית התיירותית ונבנו ונבנו בה מלונות חדשים רבים. כן נבנו בתי־קפה ומקומות בילוי לתיירים.

גורמי תיירות בישראל מעריכים, כי גם השנה יהיה מספר הישראלים שיבקרו בהונגריה זהה למספרם אשתקד, במיוחד מפני שהונגריה זולה לישראלים.

סיור בשדות־הקרב של הבריגדה

חברת "עמיתי טורס" מארגנת סיור נוסטלגי של חיילי הבריגדה ובני משפחותיהם לשדות־הקרב של חיילי היחידה היהודית במלחמת העולם השניה. הסיור נערך בחסות איגוד החיילים המשוחררים ובמהלכו יתקיים טקס הנחת זר על קברות חללי הבריגדה ברונה.

הסיור יתחיל ברומה ויעבור ברונה וכן בונציה, ברסאו, בקו מדינו וכן באתרי הקרבות בצרפת ובהולנד. הסיור בנוי באופן מודולרי, כך שאפשר להשתתף רק בחלקים ממנו.

סיור אמנותי

50 תלמידי ציור ופיסול ממונטריאול שבקנדה יבואו במאי לביקור אמנותי בישראל.

המבקרים יסיירו בארץ שבועיים וייפגשו עם אמנים ועם סופרים. כן יבקרו במוזיאונים שונים.

מטרת הסיור היא לעמוד מקרוב על התפתחות האמנות בישראל.

"היסתור" בבאר־שבע

"היסתור" פתחה בימים אלה את הסניף הששי שלה והוא יהיה המשרד הממוחשב הראשון בבאר־שבע. סניף זה מציע שירותים גם למי שמעוניינים לבלות חופשה בארץ.

לנוסעים לחו"ל מציעה "היסתור" מיגוון של סיורים וטיולים ברמות שונות לארצות שונות.

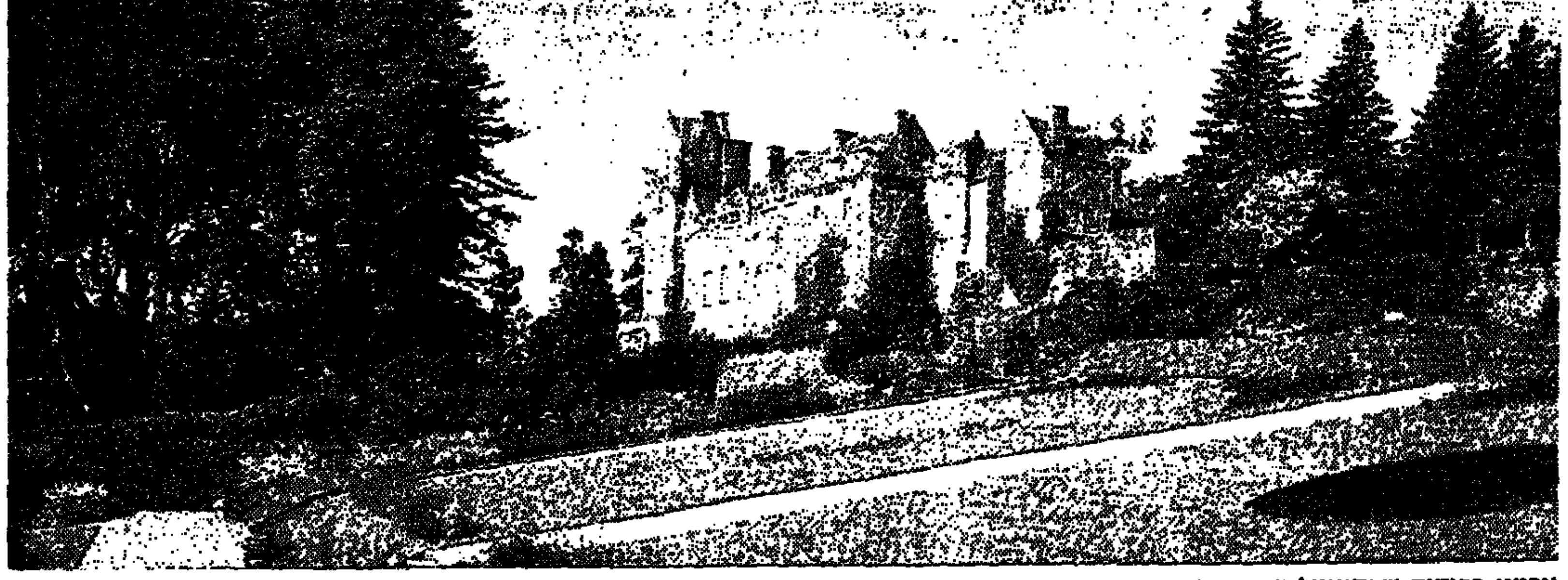

ארמון ברודיק שבסקוטלנד והגן המקיף אותו. הארמונות ההלו בנויים על שטחים ענקיים המשמשים לגנים מסוגננים ומטופחים במיטב המסורת הבריטית. הנס המונף על התורן מעיד, כי בעל הבית אכן נמצא בבית. ברבים מהארמונות השתמר אורח החיים הישן. בזה שבתצלום, למשל, משמרים את חדר־האוכל המקורי של ראשון השושלת. ליד מושבו עדיין נותר על כנו בקבוק הויסקי הפרטי שלו. הבקבוק מכיל 40 גלון.

„אם אלך אני בדרך העילית ואת בתחתית – אגיע לסקוטלנד קודם"

מאת אריה ארד

מי שעזב את סקוטלנד ואינו יודע האגיס מהם – כאילו לא ביקר בסקוטלנד מימיו; כאילו חזר משם והודה בפה מלא, שלא ראה את המפלצת של לוך נס...

סקוטלנד היא ארץ האגמים, ההרים, הלוכים, המפלצות והאנגלית שוברת השיניים, שאינה דומה כלל לזו שלמדנו בבית־הספר. ביקור בסקוטלנד הוא ביקור שכולו הוויהתודעות לארץ ותודעות לעם המיוחד במינו הזה.

משרד התיירות הבריטי עושה באחרונה מאמץ הסברתי ופירסומי לפזר ולבזר את התיירות. אנשי המשרד הגיעו למסקנה, כי מוטב שלא כל מיליוני התיירים הזורמים לאי יתרכזו בלונדון, וכי הגיע הזמן לגלות להם, שיש בממלכה המאוחדת פינות־חמד נוספות. אחת מהן היא סקוטלנד.

באוטובוס לילי לאדינבורג

את הדרך מלונדון לסקוטלנד ניתן לעשות באופנים שונים, לפי הכיס ולפי הזמן העומד לרשות התייר. הדרך הזולה והמקובלת ביותר על התיירים הצעירים היא האוטובוס הלילי. אפשר לישון לכל אורך הנסיעה. "אמנם מפסידים את הנוף אבל המחיר הוא כ־21 ליי"ש בלבד. אפשר כמובן לטוס, כאשר הטיסה עצמה נמשכת כשעה, אבל הנסיעה לשדה־התעופה וממנו נמשכת עוד שעתיים. המחיר – יותר ממאה דולר. אפשר גם לנסוע ברכבת. הנסיעה נמשכת חמש שעות הנוף משגע. אפשר לנסוע במחלקה הראשונה ואז אלה חמש שעות של כיף אמיתי, אבל המחיר הוא כמחירה של טיסה. מי שאינו חושש מהנהיגה בשמאל הדרך, יכול לשכור מכונית ולנהוג לסקוטלנד בדרך יפהפיה.

אדינבורג (שהסקוטים האנגלים קוראים לה אדינבורו) עונה על כל הציפיות של הישראלי הקונה. יש בה רחוב קניות ראשי אחד, פרינסס סטריט, אבל יש בו הכל. החל בחנות גדולה ובהחלט מספקת של „מרכס אנד ספנסר" וכלה ב„סי.אנד.איי.", „ברטון", כל חנויות הנעליים המוכרות מרחוב אוקספורד הידוע בלונדון וכל השאר. היתרון הגדול הוא, שהצפיפות בחנויות פחותה בהרבה מזו שבלונדון והסקוטים נעימים ואדיבים הרבה יותר.

„פרינגלס" – לבירור המצא

אבל יש אפילו יותר מזה. בפאתי העיר (2 ליי"ש במונית מהמרכז) יש, מה שאנו מכנים, „חנות מפעל" של המפעל לבגדי צמר הידוע ביותר בעולם „פרינגלס". מלבד המעילים היפהפיים שהוא מייצר ומוכר, יש שם אלפי דגמים של חצאיות סקוטיות (המכונות טארטאן) וחליפות סקוטיות לנשים, לגברים ולילדים, עם צעיפים, גרביים וכובעים תואמים. אחרי שחזרנו ללונדון, תפסנו חרסה אמיתית. כל מה שלא קנינו ב„פרינגלס", עלה ב„סלפרידג'ס" פי שניים וחצי... ואגב, אם יש לכם יסוד להאמין, שיש שורשים סקוטיים אי־שם במשפחתכם, תוכלו למצוא אצל „פרינגלס" את המרכז למידע על השבטים הסקוטיים, המסווגים בין השאר על פי צבע המשבצות שבטארטאנים שלהם. אחרת באמת איך תדעו להתאים לכם חצאית?

במרכזה של העיר, מעל לתחנת הרכבת, יש מרכז קניות מקורה חדש יחסית. למדנו לאהוב את מרכזי הקניות האלה, שנועדו לעצלנים, במיוחד במזג־אוויר לא נוח. אבל במקרה הזה הרחוב הראשי בכל זאת הומה יותר ומעניין יותר.

ועכשיו: האגיס

נחזור להאגיס שבהם פתחנו. ההאגיס הוא התבשיל הלאומי הסקוטי, מעין פלאפל. מימי לא צפיתי בתייר האוכל לראשונה בחייו פלאפל, או מנגב חומוס. אבל ראיתי ישראלים טועמים בגבורה רבה את ההאגיס. אמרנו, עבר צבאי מפואר? אמרנו, טייסות גבוהות? גייסו את כל העניינים האלה, כשאתם מחליטים לטעום את האגיס.

מדובר בכליות ואולי באברי פנים אחרים, שחותכים אותם לריבועים קטנים ומבשלים אותם בתוך מעי של בקר. יש גם אורז, אבל באותו הטעם. זה מזון זול לעניים, אולי לכפריים. הוא מוכר בכל תפריט, שכן הסקוטים חושבים משום מה, שזו אטרקציה. אבל, עצה טובה, היזהרו מההאגיס... אגב, יש לי מכר שומר מצוות. כשבא לראשונה לסקוטלנד, רצו חבריו לעשות למענו מחווה מיוחדת והכינו לו האגיס כשרים. כשהוא מספר את הסיפור היום; לאחר שנים, עדיין מתעוותים פניו לזכר הטעם.

רק לא „אנגלים"

הסקוטים הם עם קטן ואמיץ, היושב על אדמה רוויית דם ממלחמות עם השכנים ובין שבטיו שלו בינם ובין עצמם. כל פינה שם היסטוריה וכל פיסת אי שימשה כלא לנסיך או מקום בידוד למלכה לפני עריפתה. כשעוצמים עיניים, אפשר לראות את נחלי הדם.

אבל הסקוטים יצאו ממאות שנים של מלחמות עם פרינציפים. ראשית, כמו שאמר לנו נהג הטיולית שהסיעה אותנו לסיור בן שלושה ימים צפונה, „היזהרו מלקרוא לנו אנגלים. אתם יכולים לקרוא לנו סקוטים, ואתם יכולים לקרוא לנו בריטים. אבל אנגלים? חלילה, פשוט לא נקשיב לכם". טפחנו לעצמנו על השכם, על שהצלחנו להבין את הסקוטית שלו. עוד יכולנו בסעות לפלוט משהו בלתי מקובל כזה.

חשוב מאד להשתדל להבין מה הם אומרים, גם אם יעלה לכם העניין בביקור אצל רופא סיניים. שכן, הם גורסים את השפה קשה קשה. יש להם כלים גאליות, שאותן אין כל אפשרות להבין בלי רקע הולם, אבל כדאי לנסות. קחו למשל את המדריך הלבוש בבגד סקוטי לאומי (כן, חצאית. אל תשאלו לעולם סקוטי מה יש לו מתחת לחצאית שלו: הוא עוד עלול להשיב לכם) בביקור בסירה ההיסטורית הגולשת על הבירה, אדינבורו.

המדריך הראה לנו את התותחים שעל החומה. כל יום בשעה אחת בדיוק נורה משם פגז כדי לסמן לאניות בלב ים את שעת הצהריים. „תשאלו, מדוע באחת ולא בשתים־עשרה?" שאל המדריך וענה: „אנחנו הסקוטים הרי ידועים כחסכנים. לו ירינו ב־12, היינו צריכים לבזבז כל יום 21 פגזים. ואילו כך אנחנו יוצאים בשלום עם פגז יחיד"... הומור, אגב, יש להם. אבל ביחס לעצמם הם מעדיפים להיות אלה שישתמשו בו.

„לחם קצר" וסלמון טרי

עוד מלה אחת על האוכל הסקוטי. הוא טוב. הרבה יותר טוב מהאוכל האנגלי, שכן יש עליו השפעה צרפתית חזקה מאד. במקרים רבים גם שמות המאכלים רשומים בצרפתית ואפשר לראות מסעדות ובתי־מלון, המתהדרים בשמות צרפתיים, ולא לשוא.

אבל אם תיכנסו לסופרמרקט או למעדניה, אל תחמיצו ביסקוויטים בשם המצחיק „שורטברד" (לחם קצר, בתרגום חופשי). הביסקוויטים האלה, העשויים על טהרת החמאה, נימוחים בפה והם יוצאים מן הכלל. הם מתוצרת „ווקרס", כמו הוויסקי, אבל זו לא אותה משפחה. ג'וזף ווקרס, אבי הביסקוויט הזה, הוא שם דבר לעצמו. זיכרו אותם, „לחמים קצרים", ולא תתחרטו.

ואם אתם מגיעים לסקוטלנד בסתיו למשל, זו עונת דגי הסלמון הטריים. הסקוטים הם דייגים מסורים מאד. הם דגים בכל חופשה ובכל עת מצוא. יש להם מקומות דייג ציבוריים, שבהם עולה הזכות לדוג 51 ליי"ש בשבוע, אבל הדגה שם נדירה ולא משובחת. יש מקורות דייג באגמים הפרטיים, השייכים בדרך כלל לבני אצולה. אלה מוכרים זכויות דייג ביוקר: אלף ליי"ש בשבוע לדייג ולשני מלווים. אבל במקומות האלה אפשר לדוג סלמון וזו חגיגה אמיתית. אם אינכם דייגים, אלא סתם תיירים האוהבים לאכול היטב, כדאי שתזמינו בעונה המתאימה סלמון ורוד טרי: תאווה לחיך.

המפלצת: „אני לא עובדת־מרינה"

אפשר לספר כמובן על הנופים הנפלאים של סקוטלנד. על הטירות העתיקות, שחלקן פתוח לקהל ויש בהן אוצרות אמנות. על הלוכים, אותם אגמים קסומים שבחלקם יש מפלצות מפורסמות. לעתים יש הרגשה, שמשרד־התיירות הסקוטי הוא שמפיץ את הסיפורים האלה, שכן אין כמו המפלצות למשיכת תיירים ולקניית מזכרות במיליוני לירות... אולם בראיון בלעדי עם סופר „דבר" הכחישה המפלצת מלוך־נס בתוקף שמועה, שהיא, עובדת־מרינה. „אני יועצת, בגלל מס־הכנסה", הטעימה...

אבל את הסיפורים על המפלצות נשאיר לחוברות התיירות המצויינות, שאפשר להשיג בכל פינה.

בסך הכל צודק משרד־התיירות הבריטי (שימו לב, לא אמרנו אנגלי, כדי לא להכיך את ידידינו החדשים מסקוטלנד), שהוא ממליץ לתיירים להגיע גם לשם. סקוטלנד אינה אנגליה וכודאי שאינה לונדון. זו חופשה מסוג אחר, שיש לה בהחלט טעם של עוד.

על דבר אחר חשוב מאד לא סיפרנו כלל: על הוויסקי הסקוטי. לא שכחנו. דחינו לפעם אחרת.

למען האמת, בשובנו מסקוטלנד ציפינו שבגבול יבקשו רדכנים, אבל לא ביקשו...

ארמון קראת' והגנים שסביבו. רבים מן הארמונות הללו עודם מתפקדים כמקומות מגורים למשפחה, ממש כמימים ימימה, אולם הם פתוחים לקהל כדי לכסות חלק מהוצאות התחזוקה מדמי־הכניסה.

„לחם קצר" מתוצרת ג'וזף ווקר, סופר־דיאסטי.

"אלאיטליה" בת 40

מאת רוזמים בן

חברת־התעופה האיטלקית "אלאיטליה" חוגגת השנה את יום־הולדתה ה־40. היא פתחה את טיסותיה שנתיים לאחר מלחמת־העולם השניה כ־5 במאי 1947 בקו רומה־טורינו ורומה־קטניה. הטיסה הבין־לאומית הראשונה היתה לאוסלו ונמשכה באותם הימים שמונה (!) שעות.

בעוד שהקמת החברה ורכישת מטוסיה הראשונים נעשו בעזרת הון בריטי, פיתוח הטיסות הבין־יבשתיות נעשה בעזרת חברה אמריקאית ואלה החלו בינואר 1948. בהדרגה החלה להרחיב את רשתה לעבר יעדים, שלגביהם היה לרומה יתרון יחסי: דרום־אמריקה מזה, המזרח התיכון וצפון־אפריקה מזה.

כיום טסה החברה האיטלקית ברשת מסועפת של קווים ל־26 יעדים פנים־ארציים ול־64 יעדים מחוץ לאיטליה. אולם, כיתר החברות האירופיות, היא עודה סובלת מהסכמי־התעופה, שנחתמו אחרי מלחמת־העולם השניה, המעניקים יתרונות עצומים לחברות האמריקאיות ללא תמורה תעופתית הולמת. הסכמים אלה נחתמו, בזמן שאירופה היתה הרוסה ולא יכלה לספק לעצמה אפילו שירותי תחבורה יבשתיים מינימליים, לא כל שכן אוויריים. החברות האמריקאיות יכלו לספק צרכים אלה וכך זכו בזכויות מפליגות, לא רק בטיסות שבין ארה"ב ויעדים שונים באירופה, אלא גם בתוך אירופה עצמה.

ל"אלאיטליה" יש כיום צי של 98 מטוסים, אולם רובו של צי זה מורכב ממטוסי "די.סי. 9" קטנים, יותר ממחציתם מיושנים. גם שמונת מטוסי ה"אירבאס 300", שבהם היא מקיימת את טיסותיה לטווחים בינוניים, כגון לנמל בן־גוריון, אינם מהדגמים החדישים ביותר. 12 מטוסי "בואינג 747" מקיימים את טיסותיה הבין־יבשתיות. עיקר פעילותה של החברה היא בטיסות פנים־ארציות. מתוך 13 מיליון נוסעים, שהטיסה אשתקד, רק 5 מיליון נסעו בטיסותיה הבין־לאומיות. חידוש הצי והרחבת הטיסות הבין־יבשתיות הן שני הנושאים, המעסיקים כיום את ראשי החברה.

בשנים האחרונות עשתה הנהלת החברה מאמצים ניכרים להעלות את הדיוק המיבצעי שלה לרמה בין־לאומית. מ־65 אחוז בראשית שנות השמונים הגיעה עתה לסביבות ה־80 אחוז וזה כבר יכול לשמש בסיס לפעילות בין־לאומית ברמה סבירה. אולם שאלת חידוש פני הצי עשויה להיות קריטית בעשור הקרוב. בשעה שחברות מתחרות, אירופיות וזרות, מגיעות לרומא עם מטוסים חדישים רחבי־גוף, ספק אם תוכל "אלאיטליה" להמשיך עוד זמן רב עם מטוסי "די.סי. 9". אלה אמנם מטוסים קטנים, המאפשרים תפוסה טובה ותדירות נאותה, אולם הנוחות לנוסע בהם פחותה. הם יכולים להתאים לקווים פנימיים ואולי לקווים בין־לאומיים קצרים, אך לא לפעילות בין־לאומית ברמה הנדרשת כיום על־ידי הנוסע העסקי המפונק.

גידולה של "אלאיטליה" תצטרך להשתלב בסופו של דבר במדיניות התעופתית האירופית הכוללת, הנתבעת לתת מענה לתחרות האמריקאית הגוברת מזה, ולדרישת הנוסעים התיירותיים למחירים זולים ותחרותיים יותר מזה. בויכוח הגדול על הליברליזציה באירופה, נמנים האיטלקים עם המחנה השמרני שבראשות הצרפתים, המבקש לשמור בקפידה על זכויות לאומיות. המציאות גורמת, שמחנה זה נתון בנסיגה ובנסיבות אלה תצטרך "אלאיטליה" לחשב במהירות את דרכה.

נשיא חברת־התעופה הסקנדינאווית "ס.א.ס." התנבא אשתקד, שבטרם תצא המאה, יוותרו באירופה רק חמש חברות־תעופה. שלוש מהן יהיו "בריטיש אירוויז", "איר פראנס" ו"לופטהנזה". ו"אלאיטליה", האם תיבלע בעשור הבא, שיהיה לכל הדעות רב־תהפוכות, על־ידי "איר פראנס"?

מישל ג'ט, אמריקאית בת 34, היא האשה הראשונה שהוסמכה לטוס בתא הטייסים של "לופטהנזה". היא משמשת זה חודש מהנדסת־טיס במטוסי "בואינג 727" של חברת־התעופה הגרמנית. אולם היא לא תישאר עוד זמן רב לבדה: שתי צעירות גרמניות מתאמנות זה שנה בבית־הספר לטיס של "לופטהנזה" והן עתידות להצטרף לסגל טייסי החברה בעוד שנה וחצי. מאז שהחלו השתיים בלימודי הטיס, התקבלו לבית־הספר שבברמן, בצפון גרמניה, עוד ארבע צעירות. מנהל בית־הספר אמר לסופר "דבר" אריה ארד, שביקר שם לפני זמן מה, כי שתי הצעירות הראשונות משיגות הישגים מעל לממוצע והן השתלבו היטב במה שנחשב עד לאחרונה כעולמם הבלבדי של גברים. למישל ג'ט חוזה לשלוש שנים. לכשיסתיים חוזה זה, כבר יוחלפו מטוסי ה"בואינג 727" במטוסי "אירבאס 320", שבהם לא יהיו עוד מהנדסי־טיס. עד אז מתכוננת ג'ט, שכשמה כן היא, להסב עצמה לטייסת.

ק.ל.מ.: גידול תוך ירידה ברווחיות

מאת אריאלה זולכן

למרות גידול של 7 אחוזים במספר הנוסעים ושל 10 אחוזים בהובלת מטען, פחתו הכנסות „ק.ל.מ." בתשעת החודשים הראשונים של שנת העבודה 1986 ב־12 אחוז – זה הנתון הבולט ביותר בתוצאות העסקיות של חברת־התעופה ההולנדית השנה. בו בזמן ירד הרווח הנקי מכלל פעילותה של החברה ב־13 אחוז.

נתון מעניין אחר מראה, כי הוצאות החברה על דלק ירדו בתשעת החודשים הראשונים של שנת העבודה הנוכחית כדי מחציתן. הדבר נובע מירידת מחירי הדלק אשתקד, אולם בינתיים החלו אלה לשוב ולטפס מעלה. ברור איפוא לחלוטין, שהחיפוש אחרי מטוסים חסכוניים יותר יוסיף לעמוד במרכז התעניינותן של חברות־התעופה הגדולות.

נתוני חודש ינואר השנה מעידים על המשך מגמת הגידול הן במספר הנוסעים והן בהובלת מטען, מעבר לממוצע השנתי לתשעת החודשים הראשונים. אולם לינואר אין עדיין תוצאות כספיות ומשום כך אין לדעת, אם אל הגידול בכמות הנוסעים והמטען התלווה שיפור ברווחיות.

גם „איר פראנס" תצטייד ב„א־340"

מאת יפה אברמוביץ'

„איר פראנס" תהיה כנראה חברת־התעופה השניה שתצטייד במטוסי „אירבאס 340" ארוכי־הטווח. לאחר שבתחילת השנה הודיעה „לופטהנזה" על כוונתה לרכוש 30 מטוסים מדגם זה, מסרה בשבוע שעבר החברה הצרפתית על כוונתה לרכוש שבעה מטוסי „אירבאס 340".

ה„אירבאס 340", שנועד לבצע טיסות בין־יבשתיות, מצוייד בארבעה מנועים והוא מקביל מבחינת הטווח ומספר המושבים ל„בד־11" התלת־מנועי של „מקדונל־דאגלס" ול„בואינג 767" הדו־מנועי. מחירו ייקבע, רק אחרי שיתברר כמה מטוסים כאלה תוכל „אירבאס" למכור.

כן הודיעה „איר פראנס" על כוונתה להצטייד ב־50 מטוסי „אירבאס 320" דו־מנועיים לטווח בינוני. זה אחד המטוסים החדישים ביותר, המצוייד במחשבים אלקטרוניים ובמיתקן מתקדם להשתלטות על המטוס במצבים של גזירת־רוח וכדומה.

החלטת „לופטהנזה" ו„איר פראנס" משקפת את המגמה המסתמנת באירופה, להפחית את שליטת התעשיה האמריקאית בכלל, ושל „בואינג" בפרט, בשוק התעופה האזרחית. „בואינג" הגיעה לפני כשנתיים לנתח־שוק של 70 אחוז וירדה השנה ל־63 אחוז. היא נהנית מבלעדיות בייצור המטוס ארוך־הטווח רב־הנוסעים „בואינג 747". אולם בשנתיים האחרונות מסתמנת בחברות־התעופה מגמה להגביר את התדירות על חשבון מספר המושבים שבכל מטוס. „לופטהנזה", למשל, מעדיפה להוציא שלוש טיסות ביום מפרנקפורט לניו־יורק במטוסי „די.סי. 10" עם מאתיים ומשהו מושבים, במקום „747" אחד עם ארבע מאות ומשהו מושבים. אולם היא מעדיפה לטיסותיה הטרנס־אטלנטיות מטוסים תלת־מנועיים לפחות על הדו־מנועיים של „בואינג" בגלל מיגבלות המוטלות עליהם לפי התקנה.

בעוד ש„בואינג" מאשימה את האירופאים בתמיכה בסובסוד ממשלתי ל„אירבאס", טוענים האירופאים, כי „בואינג" מנצלת את העמדה הבלבדית בתחום מטוסי הג'אמבו ומייקרת מטוסים אלה כדי לסבסד את מכירת המטוסים הקטנים יותר, ה„737", ה„757" וה„767" המאלצים להתחרות בתוצרת „מקדונל־דאגלס" האמריקאית ו„אירבאס" האירופית.

هكذا من الأصل

مكان الأصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

שרידי המטוס שהותרסק בגליל העליון (צילום: איתמר גלס)

משערים שאבנר ברגר נספה במטוסו בגלל תקלה טכנית

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

אבנר ברגר, בן 22, מרמת השרון, נהרג שלשום בבוקר בהתרסקות מטוס קל, חד־מנועי, שאותו הטיס בדרכו משדה התעופה במחניים להרצליה. התאונה נגרמה, כנראה, בשל תקלה מכנית שאירעה במטוס הפרטי של המשפחה. ברגר היה טייס מקצועי ומכריו העידו כי נחשב לטייס מנוסה ובעל ידע. למשפחתו של ברגר מפעל לעיבוד תבשילים בחצור הגלילית ואבנר ואביו היו מרבים לטוס בקו הרצליה־מחניים.

ביום ו', סמוך לשעה שמונה בבוקר, ביקש ברגר לצאת במטוסו הפרטי ממחניים למרכז הארץ. בשל מזג האוויר הקשה ששרר באיזור, לא קיבל ברגר אישור המראה ממגדל הפיקוח. כעבור שעתיים, משהשתפר במקצת מזג האוויר, ניתן לברגר אישור ההמראה.

מספר דקות לאחר שהמריא, כאשר היה באיזור שמעל צפון־מערב הכנרת, נשמעה לפתע במגדל הפיקוח של שדה מחניים קריאה מבוהלת מהטייס: „אני מאבד גובה, נפלתי אלף רגל...". לאחר מכן נשמעו קולות לא ברורים בקשר – ומיד נותק כל קשר עם הטייס ומטוסו.

כוחות חילוץ, צבא ומשטרה התארגנו מיד והחלו במבצע חיפושים נרחב. מזג האוויר הקשה ששרר באיזור הקשה על המחפשים. עיקר החיפושים התמקדו תחילה באיזור כרי־דשא, צפון הכנרת והמרגלות הדרומיים של הגולן. גם צוללנים של חיל הים הצטרפו לחיפושים מחשש שהמטוס התרסק בכנרת וטבע. אביו של הטייס ברגר הצטרף גם הוא למחפשים.

סמוך לשעות הצהריים נתקלו המחפשים בחייל, שסיפר כי ראה מטוס קל בצבעי לבן־אדום כשהוא טס בגובה נמוך, מקרטע ומנועו נשנק. החייל סיפר, כי המטוס עשה דרכו צפונה, לכיוון מחניים.

צוותי חילוץ התארגנו מחדש ואחרי הליכה של מספר קילומטרים באיזור טרשי גילו את שרידי גופתו של הטייס. רופא קבע את מותו.

התברר, כי המטוס התרסק כאשר חלקו הקדמי מופנה כלפי הקרקע ומעוצמת ההתרסקות ניתקו מיכלי הדלק וגרמו את הדליקה שכילתה כמעט את כל חלקי המטוס.

משערים, כי הטייס גילה את התקלה הטכנית במטוסו בשלב מוקדם של הטיסה, ביקש לחזור למחניים, אך לא הצליח.

חקירה שנפתחה על־ידי מינהל התעופה האזרחית והמשטרה תבדוק אם התקלה נגרמה בשל מזג־האוויר ואם פעלו המפקחים במגדל הפיקוח כנדרש, כאשר אישרו לאבנר ברגר להמריא, למרות מזג־האוויר הסגרירי.

מחקר: חברי הקיבוצים לא מרוצים מחיי התרבות

מאת סופר „דבר" לענייני התיישבות

רק שליש מחברי הקיבוצים שבעי רצון מחיי התרבות בקיבוציהם. הרוב שבעי רצון במידה בינונית, ו־19 אחוז אינם שבעי רצון כלל, כך עולה ממחקר על תרבות הפנאי בקיבוץ ובמושב, שערכו שמעון שור ואלכסנדר אבנת מן המכון לחקר הקיבוץ שבאוניברסיטת חיפה.

בגליון האחרון של „תקמון", המופץ בין פעילי התק"ם, מסופר, כי מן המחקר עולה, שבתודעת חברי הקיבוצים נקשרת ה„תרבות בקיבוץ" בעיקר בחגים, במסיבות ליל שבת ובאירועי תרבות פנימיים אחרים; פחות מזה נקשר המושג בהרצאות, בחוגי לימוד ובפעולות אחרות בתחום ההשכלה, ועוד פחות – בתרבות קניה, כגון הצגות וסרטים. העניין בתרבות קניה יורד ככל שהגיל עולה. נשים מגלות עניין מועט יותר מגברים בפעילות לימודית, בחוגי אמנות ובהרצאות.

בהשוואה בין הקיבוץ למושב נמצא, ששביעות הרצון הממוצעת מחיי התרבות גבוהה יותר בקיבוץ מאשר במושב. הממוצע במושב עולה רק במידה מסוימת על „שביעות רצון מועטה", ואילו בקיבוץ הממוצע גבוה מעט מ„שביעות רצון בינונית".

חשודים שגנבו רבבות ש"ח בזיוף קבלות חנייה

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

מפלג חקירות הונאה במשטרת מחוז תל־אביב עצר בעקבות תלונה של עיריית תל־אביב ארבעה מעובדי ש.א.ש, המפעילים עבור העירייה את החניון בשוק הסיטונאי בתל־אביב – הארבעה חשודים ששילשלו לכיסם כספים שקיבלו מבעלי כלי רכב עבור החנייה בשוק.

בא כוח המפלג מ"ש אלי לוינשטיין אמר ביום ו' בבית המשפט, כי החשודים – שלמה קג'ה, בן 34, מכפר שלם, כרמל בן־אמוץ, בן 29, מתל־אביב, יאיר לוי, בן 25, מכפר פוריה ודני לוי, בן 26, מכפר פוריה – עובדים בחברה מטעם העירייה והם אמורים היו לגבות מהחונים בחניון השוק הסיטונאי דמי כניסה לרכב ולהעניק לחונים קבלה. הארבעה, אמר בא כוח המפלג, הדפיסו קבלות שנראו כקבלות של עיריית תל־אביב ומסרו אותן לנהגים שנכנסו לשוק – ואת הכסף שלשלו לכיסם.

כדי לא לעורר את חשדם של פקידי העירייה, השתמשו הארבעה מפעם לפעם בקבלות המקוריות של העירייה. בדרך זו, אמר נציג המשטרה, גרמו לעירייה נזק של 100,000 שקלים, וזאת רק במשך ארבעת חודשי עבודתם בחניון.

שופט בית המשפט השלום בתל־אביב שרון ביום ו' בהמשך מעצרם של החשודים אמר, כי יש במקרה זה חשד לגניבה ממעביד, בסכום לא מבוטל.

המשטרה מפסיקה החיפושים אחרי הנעדרת אסתר שרון

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

משטרת מרחב הגליל מפסיקה היום את חיפושיה אחרי הצעירה אסתר שרון, בת העשרים, מחצור הגלילית, שנעלמה מביתה בעיירה לפני שבועיים ומאז לא נשמע ממנה דבר.

מפקד מרחב הגליל של המשטרה נצ"מ יעקב גנות מסר, כי המשטרה תפעל באמצעים מודיעיניים בנסיון לפתור את תעלומת היעלמה של הנערה, הסובלת ממחלת הנפילה וזקוקה לתרופות באורח יומיומי.

בני משפחתה של הנעדרת אמרו, כי לדעתם מדובר בהסתלקות. הם פנו לחוטף, או לחוטפים, בבקשה נרגשת לשחרר את בת משפחתם.

האווירה במשפחת שרון קשה ביותר. יצויין, כי לפני קצת למעלה משנה ניסתה אסתר שרון לשים קץ לחייה. אביה של הנערה ואחד מאחיה נפטרו בחצי השנה האחרונה, לאחר מחלות קשות.

גמלאי המדינה מתחילים במחאה לתיקון הפנסיות

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

גמלאי המדינה והרשויות המקומיות פותחים השבוע בשורה של פעולות מחאה, בדרישה לפצותם על השחיקה שחלה בגמלותיהם.

מטה מאבק משותף של הסתדרות הגמלאים, הסתדרות עובדי המדינה והסתדרות הפקידים ישגר, החל מיום ג' השבוע, משלחות לכנסת וכן יעמיד משמרות מחאה ליד משרדי הממשלה, כדי ליצור לחץ ציבורי רב לתשלום פיצוי לאלפי הגמלאים.

גמלאי המדינה והרשויות המקומיות דורשים, כי תבוצע החלטה של ועדת הכספים של הכנסת בדבר תשלום פיצוי לנוכח ממצאיה של ועדה פנימית באוצר, שלפיהם נשחקו גמלאותיהם בשלוש השנים האחרונות בשיעור של 26.7 אחוז.

גם ועדה משותפת לאוצר ולהסתדרות, בראשות האוצר [illegible] שעסקה בסוגיית השחיקה של הגמלאות בשירות המדינה וברשויות המקומיות, קבעה שיש לפצות את הגמלאים בשיעור האמור, למפרע, החל באוקטובר 1986.

אהרון הנדלמן, המרכז את מטה המאבק, מסר כי צפויות פעולות מחאה „מגוונות ובלתי־שגרתיות" כדי לאלץ את האוצר להעלות את רמת הגמלאות של הפורשים משירות המדינה והשלטון המקומי [illegible]

מזכירי מ.פ. לימין התק"ם

חבר מזכירי מועצות הפועלים שהתכנס בסוף השבוע בירושלים, בראשות מזכיר מועצת פועלי ראשון לציון זכי נסים, ובהשתתפות יושב ראש אגף הארגון ומועצות הפועלים גדעון בן־ישראל, החליט פה אחד להביע הזדהות עם קיבוצי התק"ם לנוכח מתקפות הליכוד על התנועה.

בהחלטות שהתקבלו על ידי חבר מזכירי מועצות הפועלים נאמר, כי חבר מזכירי מועצות הפועלים רואה בשאט נפש את המתקפות המרושעות של הליכוד וגרוריו על התק"ם, כי החבר קובע, שתכנית ההבראה של התק"ם יכולה לשמש מופת כולל למאמץ עצמי לשיקום.

חבר המזכירים קבע, כי הוא מתייצב ללא סייג לימין התק"ם וקורא לחברי הקיבוצים להגיב בהגברת המעורבות בחברה הישראלית בכל התחומים, במיוחד בהידוק הקשר עם מועצות הפועלים במסגרת השילוב האזורי.

חשד העלמות ברשת מפיצי ספרים בבתים

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

מחלקת החקירות של מס ההכנסה בודקת בימים אלה חשד להעלמת הכנסות באלפי שקלים על ידי מפיצי ספרים „מהדורות דולה". נודע, כי החקירה בראשיתה וכי צפויות התפתחויות נוספות.

תחילת הפרשה בתלונה שהוגשה על ידי אורה, שעבד באחת מחברות ההפצה הגדולות בארץ. לדבריו, לא הועברו סכומים של מיליוני שקלים למס ההכנסה ולמס ערך מוסף והוצג במאזני החברה „מצג שווא".

האורח טען, כי ניתן לבדוק את העלמת ההכנסות בצורה פשוטה לגמרי: על ידי תפיסת ספרי החברה וחקירת המעורבים בפרשה.

לדברי האיש, מדובר ברשת של 350 סוכנים, המפיצים ספרים בכל הארץ ואינם מדווחים למס ההכנסה על הכנסותיהם.

הברפלד – אורח האיגודים המקצועיים במערב־גרמניה

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

יושב־ראש האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, יצא בסוף השבוע שעבר למערב־גרמניה באורח הפדרציה של האיגודים המקצועיים במדינה זו. הוא ישהה שם שבוע.

ועדת השליחויות של ההסתדרות, שבראשה עומד המזכ"ל ישראל קיסר, אישרה נסיעות לחוץ לארץ לארבעה חברי ועדה מרכזת נוספים, בשבועות הקרובים: גרשון וילן, יושב־ראש מועצת המנהלים של „הסנה" – לכנס חברות ביטוח בסידני שבאוסטרליה; נאוף מצאלחה – כאורח האיגודים המקצועיים בבריטניה; שאול בן שמחון – לוועידה בנושא בטיחות בזינוק ונתום פסה – לוועד הפועל של האינטרנציונל לחינוך עובדים.

כן אושרו הנסיעות האלה: מנהל האדמיניסטרציה בוועד הפועל של ההסתדרות משה חייק, לסמינר באה"ב;

רכז האיגוד המקצועי במועצת פועלי בית שמש יוסי כהן – לוועידה של עובדים בענף הכימיה והאנרגיה בבריסל; יושב־ראש ועד העובדים בבית הוועד הפועל בנימין אלכו – לוועידת הסקציה האסיאנית של אינטרנציונל פועלי הבניין והעץ בסינגפור.

אגודת הסופרים עותרת לבג"ץ נגד שמיר ופרס

(עז). – אגודת הסופרים העברים מגישה הבוקר לבית הדין הגבוה לצדק עתירה נגד ראש הממשלה יצחק שמיר, ממלא מקומו שמעון פרס, השרים נבון ונסים ומנהלי משרדיהם ש. שושני וע. שרון.

אגודת הסופרים תובעת, כי בג"ץ יורה לראש הממשלה ולשרים לקיים את התחייבותם ולהעביר לאגודת הסופרים סכום של 1.2 מיליון ש"ח שהובטחו לה.

העתירה לבג"ץ מוגשת על ידי יועצה המשפטי של אגודת הסופרים עורך הדין אלי זהר.

בפנייה לבג"צ נאמר, בין השאר, כי 1.2 מיליון ש"ח הובטחו לאגודת הסופרים בעקבות המלצות הוועדה לבדיקת מעמד הסופר, שבראשה עמד מנכ"ל משרד האוצר עמנואל שרון. למרות שחלפו כ־6 חודשים מאז אישור מסקנות הוועדה, נאמר בעתירה, לא קיבלה אגודת הסופרים עד היום אף לא אגורה אחת.

מסקנות דו"ח רביד: 200 מ' למחוק ו־300 מ' לפרוס

מאת דוד מרשייב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

שרי החקלאות והאוצר אריק נחמקין ומשה נסים אמורים לקבל במהלך השבוע את מסקנות דו"ח ועדת ד"ר שמעון רביד לשיקום המושבים הנתונים במצוקה כלכלית, בגלל חובות כספיים כבדים לנושים שונים.

במהלך עבודתם, נפגשו חברי הוועדה עם כל ארגוני הקניות של התנועות המושביות השונות והגיעו אתם להסדרים שונים בדבר חובותיהם.

לסופר „דבר" נודע, כי מסקנות הוועדה התקבלו פה אחד ובתמצית הן קובעות, כי על הנושים השונים – קרי הבנקים, הסוכנות היהודית והממשלה – ימחקו חובות של המושבים בהיקף של 200 מיליון דולר. חובות דוחקים אחרים, בסך 300 מיליון דולר, יש לפרוס בריבית סבירה, לתקופות של 10 עד 15 שנה בקירוב.

עם קבלת מסקנות הדו"ח, ידונו שרי האוצר והחקלאות על הדרך ליישום מוקדם ככל האפשר של המסקנות, כדי לאפשר את שיקום המושבים במהרה.

בין השאר קובע דו"ח ועדת רביד, כי חלק מהמושבים, שאינם ניתנים לשיקום (שלושים במספר), יהפכו לישובים קהילתיים ואמצעי הייצור שלהם יימסרו למושבים אחרים.

השכירות תובעות לאשר את חוק שכר המינימום

משלחת מטעם מזכירות המחלקה לעובדת השכירה בהסתדרות נפגשה ביום ו' עם יושב־ראש האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד וביקשה ממנו שהאגף לאיגוד מקצועי יעביר את לחצו על חברי הכנסת, כדי שאלה יעמדו בהבטחותיהם לאשר את הצעת חוק שכר המינימום שהוגשה על־ידי מזכיל ההסתדרות ישראל קיסר.

יושבת ראש המחלקה לעובדת השכירה עליזה תמיר אמרה, כי בהסתמך על הנתונים העדכניים, שלפיהם השכר הממוצע במשק הוא כ־1200 ש"ח, הרי שכר מינימום של 600 ש"ח הוא המינימום ההכרחי לקיום הוגן.

היא הטעימה, שנציגות המחלקה לעובדת השכירה מתכוונת להעלות השבוע את הבעיה בכל חריפותה בפני שר האוצר.

חברות המשלחת תיארו באוזני הברפלד את התסיסה המתגברת בקרב נשים במקומות עבודה רבים שבהם מאכלסות בעיקר נשים את רמות הדירוג הנמוכות.

הן הדגישו, כי שכר נמוך אינו רק נחלתן של עובדות בתעשייה, כי אם גם של אחיות, עובדות סוציאליות, פיזיותרפיסטיות, מרפאות בעיסוק, [illegible]

חילופי גברים בארגון המושבים של הצפון

מאת יצחק מיידוד, סופר „דבר" בעמק

ישראל „סולה" פרדקין, חבר תל עדשים, לשעבר יושב ראש המועצה האזורית עמק יזרעאל, נבחר לכהן כמנכ"ל ארגון מושבי הצפון במקומו של יאיר צפריר, איש כפר יהושע, שהתפטר מתפקיד זה.

התפטרותו של צפריר ומינויו המפתיע של פרדקין במקומו הוזמו כ„סוד כמוס" בפני העתונות, שעסקה באחרונה במרץ בהתמוטטותו הכספית של הארגון. חילופי הגברי במנכ"לות ארגון הקניות הגדול, שצבר חובות בסך של כ־200 מיליון דולר, מעוררים תסיסה רבה במושבי העמק.

שוללי המנוי החדש מצביעים על היותו של פרדקין ידיד ומקורב לאברהם בן־מאיר, גם הוא חבר מושב תל עדשים, שכיהן כמנכ"ל הארגון בשנים האחרונות, לפני צפריר, והמוחזק על ידם כאחראי להסתבכות הארגון.

פרדקין אמר בסוף השבוע, כי הוא נבחר לתפקיד המנכ"ל „פה אחד" על־ידי הנהלת הארגון, וכי יש ברצונו לעשות כמיטב יכולתו, כדי להצדיק את הציפיות התלויות בו.

כור תעשיות בע"מ

מספר טלפון חדש ל"כור"

מחר יום שני, 9 במרץ 1987
יוחלף מספר הטלפון שלנו ל-

03-5432222

מספר טלפון זה מתייחס לחברות:
•כור תעשיות בע"מ •כור סחר בע"מ
•כור כימיה בע"מ •כורנט

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
הוועד הפועל
אגף הארגון ומועצות הפועלים
הוועדה להגנת הדייר

כנס פעילים

יתקיים ביום שני 9.3.87 בשעה 18.00 בת"א,
בבית ההסתדרות בשכ' התקוה, רח' חנוך 19,
להערכות נגד הגזירה לביטול חוק הגנת הדייר –

בהשתתפות: הח' גדעון בן־ישראל – חבר הוועדה המרכזת ויו"ר האגף לארגון ומועצות הפועלים.
הח' טדי קאופמן – מזכיר מועצת פועלי ת"א־יפו
הח' דוד כהן – יו"ר הוועדה להגנת הדייר
ונציגי מועצת פועלי ת"א והארגון הארצי להגנת הדייר והנהלת מחוז ת"א.

כנס רכזי נופש

של משקי התק"ם
והקיבוץ הארצי
שתוכנן ליום ג' 10.3.87
נדחה

המחלקות לתיירות ונופש
משקי התק"ם
והקיבוץ הארצי

למכירה מלגזה

תוצרת „לנסינג – בגנל" („קדמה")
דגם 4000
כושר הרמה 2000 ק"ג
שנת יצור 1975
במצב טוב.
לפנות בטלפון 286141 שלוחה 79

יכין חקל בע"מ
מכרז רכב 1/87

מוצעות בזה למכירת מכוניות לפי הפרוט דלהלן:–
מכונית נוסעים קורטינה 1600 אוטומטית שנת ייצור 1979
מספר רשוי 108־528
מכונית נוסעים סובארו 1300 שנת ייצור 1980
מספר רשוי 80־580־33
מכונית נוסעים רנו 4 שנת ייצור 1982 מספר רשוי 82־368־21
את המכוניות ניתן לראות בחניון משרדינו „בית־יכין" רחוב קפלן 2 תל־אביב, החל מיום ראשון 8.3.87 ועד יום חמישי 12.3.87 בין השעות 8.30 ועד 12.30.
הצעה בצירוף המחאה בנקאית בשיעור של 10% מערכה, אפשר להגיש למשרדינו הנ"ל בתיבת המכרזים חדר 213, לא יאוחר מיום חמישי 12.3.87. אין ההנהלה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

לחברנו שאול סופר
בקבלך אות
„יקיר הגליל"
ברכת בית דפנה
מלווה אותך תמיד

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	13-	2-	מעונן
אמסטרדם	4-	4	בהיר
בואנוס איירס	17	32	בהיר
הלסינקי	11-	6-	מעונן
הונג קונג	22	24	מעונן
וינה	9-	5-	מעונן
ז'נווה	3-	2	בהיר
טוקיו	3	7	מעונן
טורונטו	5-	12	מעונן
יוהנסבורג	16	28	בהיר
לונדון	1	4	מעונן
ליסבון	12	24	בהיר
מדריד	9	24	בהיר
מונטריאול	8-	4	בהיר
ניו יורק	1-	13	בהיר
סאן פאולו	16	31	מעונן
פאריס	1	7	מעונן
פרנקפורט	7-	3	בהיר
ציריך	3	7	מעונן
ריו דה ז'נרו	19	37	בהיר
שטוקהולם	12-	4-	מעונן
שיקאגו	2-	19	בהיר

תל־אביב: רח' בן־יהודה 1, טל' 5102620
ירושלים: רח' יפו 30, טל' 231373
חיפה: דרך הים 2, טל' 384655
הר שבע: רח' האבות, טל' 35282
swissair

ה.ה. משקיעים במקרקעין בערבון מוגבל
רחוב הלל 14 ירושלים

הודעה על אסיפה כללית רגילה

ניתנת בזה הודעה כי האסיפה הכללית השנתית העשרים ושתים של החברה תתקיים ביום ראשון, כ"א באדר תשמ"ז/22 במרץ 1987, בשעה 11.00 לפנה"צ, במשרדי חברת הכשרת הישוב בישראל בע"מ, רחוב הלל 14, ירושלים.
על סדר־היום
א. אישור המאזן ליום 30.6.86 ודו"ח רווח והפסד לשנה שהסתיימה באותו תאריך, כולל דין וחשבון של רואי החשבון ושל הדירקטוריון.
ב. בחירת חברי דירקטוריון.
ג. מינוי רואי חשבון וקביעת שכרם.
ה. דיון בעניינים רגילים אחרים שהם בסמכותה של האסיפה הכללית.
לפי תקנות התאגדות של החברה רשאי כל בעל תעודת מניה של החברה להצביע באסיפה הנ"ל בעצמו או על ידי מורשה בתנאי שיפוי כוח יוגש למשרדי החברה 24 שעות לפחות לפני המועד שנקבע לאסיפה.
בפקודת הדירקטוריון.
ד.ל. שנהב, עו"ד,
מזכיר החברה

לחברנו שמואל יעקב
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
הסניף המרכזי
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירת חברתנו
הדסה דינר
ההלוייה תתקיים היום יום ראשון 8.3.87 ז' באדר תשמ"ז
בשעה 15.00 אחה"צ. היציאה מרחבת חדר האוכל.
המשפחה
ובית אפק

לחברנו גבאי אלי
אתך באבלך על מות
אמך ז"ל
בנק מסד בע"מ
ההנהלה והעובדים

הננו מודיעים בצער על מותה של
רוזיה פרידלנדר
אמו של צח ז"ל שנפל בדגניה ב־1948
ההלוויה תתקיים ביום א' 8.3.87 בשעה 16.00 בקבוץ.
המשפחה
וקבוץ נירים

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו
גרשון רוזנסקי ז"ל
נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום ד', י' באדר תשמ"ז 11.3.87 בשעה 11.00 בבית העלמין בקרית ענבים.
המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
בעלי, אבינו, אחי וסבנו היקר
ד"ר נחמן גבל
ההלוויה תתקיים היום יום ראשון
ז' אדר תשמ"ז 8.3.87 בשעה 1.00 אחה"צ
בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים.
האבלים:
משפחות: גבל, אמדו
וצירינסקי ובני ביתם

לנחמן אביטל ובני המשפחה
אתך בצערך על מות אחותך
לאה ז"ל
צפורה ושמעון פינס

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
חבר הנהלתנו
בנימין ברין
ושולחים תנחומים לחברתנו נעמי וביב.
הלויה תתקיים היום, יום ראשון ז' באדר תשמ"ז 8.3.87
בבית העלמין בחולון.
אוטובוס יצא מבית המנוח רח' פינסקר 37 ת"א בשעה 12.30.
נפגשים ליד השער הראשי.
הנהלת ארגון תורמי דם מתנדבים בישראל
חברי מ.ד.א תל־אביב

לאפרים דובק
מנהל מש"ב משרד החוץ
אתך באבלך על מות האח
ויקטור ז"ל
צוות המכון
האפרו־אסיאני

לראובן ויהודית ומשפחותיכן
אתכם באבלכם הכבד
על מות אמכם והסבתא
מיכאלה שטינהרץ ז"ל
משפחות:
כספי חינה ויהונתן
זילברדיק פרידה ויצחק
גלברסון פולה
ויסם בתיה ואיסר

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו
מוטל (מרדכי) אימבר ז"ל
תתקיים אזכרה וגילוי מצבה
ביום שלישי ט' באדר תשמ"ז (10.3.87),
בשעה 13.00 אחה"צ בהר המנוחות.
המשפחה

דבר היום

כך או כך, לחקור

באיחור של כמעט 16 חודשים מבינים הכל בישראל מה שהיה אמור להיות ברור בשלהי נובמבר 1985, מיד לאחר מעצרו של ג'ונתן פולארד מחוץ לשגרירות הישראלית בוואשינגטון: פרשת פולארד אינה עוד הסדרה חולפת ביחסי ישראל עם הממשל האמריקאי, אלא הפרעה חמורה לתקינות מערכת היחסים שבין הציבור האמריקאי ונבחריו לבין ישראל ואולי גם היהדות האמריקאית.

הפרעה זו אינה לובשת דמות משבר. היחסים נמשכים, הפנטגון טורח להבהיר את ההצהרה העדינה שיוחסה לשר קספר ויינברגר והפעילות בתחומים רגישים של שיתוף־הפעולה האמריקאי־ישראלי מתבצעת בדרך כלל כמתוכנן. אך בניגוד למשבר, שטבעו להגיע לשיא ולשוך, מהות פרשת פולארד מתיחות העלולה להכאיב ליחסים גם אם לעולם לא תבוא לכדי קרע. את הנעשה בפעולת הריגול אין להשיב; ההנחה שבכל זאת לא הכל אבוד וכי עוד ניתן להוסיף פרק אחר לעלילה עגומה זו מסתמכת על האפשרות שממשלת ישראל תמצא גירסה אמינה יותר להשתלשלות האירועים ותביאה בפני הציבור האמריקאי.

גירסה כזו יכולים לחבר רק חוקרים מהימנים, שאינם תלויים בדרג המדיני ושבכוחם להגיע לחקר האמת באמצעות עיון במיסמכי המשרדים המעורבים בפרשה ותיחקור רפי איתן, אל"מ אביאם סלע, שרים, קצינים ופקידים נוספים. ישראל שגתה בשיתוף־הפעולה הברתני מדי עם החוקרים האמריקאים: המתושאלים מסרו לחוקרים אמת חלקית – וכאשר האמת המלאה יותר נחשפה, המיטה על ישראל זעם רב מכפי שהיתה סופגת לו היה שיתוף־הפעולה מלא מלכתחילה. סביר להניח שצמצום בשיתוף הפעולה בא להסתיר מורים סודות מדינה. אם היה בכך הגיון מסוים, הרי הוא תקף לכל היותר ביחסי־חוץ, אך אסור שישרור פנימה, כהתלבשות־מבית. הכרח לחקור עד תום מי הסמיך את מי לרגל באמריקה – ועוד באמצעות סוכן יהודי. צורת החקירה חשובה פחות: אם לא ועדת־חקירה ממלכתית, כי אז צוות בדיקה מוסמך, ובלבד שתהיה זו חקירה מלאה ובלתי־תלויה. ההחלטה על כך תקהה גם את עוקץ התהיות מבית ומחוץ.

לא הנשירה מונעת יציאה

מאת מאיר בראלי

התביעה הישראלית מארצות־הברית שתשלול מיהודים היוצאים מברית־המועצות מעמד של פליטים – היא קשה מאוד. בעצם זו דרישה לסגור את שערי ארצות־הברית בפני יהודים היוצאים מברית־המועצות, להפלות אותם לרעה מלא־יהודים היוצאים מארץ הגולאגים. ספק אם ארצות־הברית הדמוקרטית יכולה בכלל להסכים לתביעה כזאת ואם הוחלט להיענות לישראל – אילו התקבלה במימשל – היתה עומדת במבחן החוקה של ארצות־הברית בבית דין אמריקאי. מי שהעלה תביעה זו בשם ישראל לא בדק כראוי את מעשיותה, אבל לא בזה העניין העיקרי.

העניין העיקרי הוא בדמותה של הציונות, באופיה ובהתייחסותה לעם היהודי. לדיון עומדת השאלה, האם הציונות היא אמצעי לגאולת היהודים או שהיהודים הם, כביכול, „חומר אנושי" להגשמת הציונות. ההבדל אינו בין ציונים קיצוניים יותר וקיצוניים פחות. מנקודת ראיית הציונות כאמצעי להצלת העם היהודי [illegible] למסקנות ציוניות קיצוניות ביותר, אולם כלי לשבתו שהעיקר הוא אושרם של בני עמנו, העיקר להצילם. יש [illegible] במאמר בני הדור הקודם לנו – לא רק את עם ישראל, אלא גם את ר' ישראל.

הויכוח אינו אם העליה לארץ דרושה לנו מאוד או לא כל כך מאוד. הויכוח הוא על יחסנו למועמדים להיות עולים. ארחיק לכת עוד יותר: אותו מקור ושורש עצמו מוליכים הן ליחס רע לעולים שיש לקלוט אותם והן לתביעה מארצות־הברית לנעול שערים בפני יהודים שיצאו מברית־המועצות.

נכון שהם יוצאים משם על סמך אשרות ישראליות. אז מה?! זו זכות גדולה של מדינת ישראל להציל יהודים ממדינה שאין אנו יודעים מה צפוי בה ליהודים, כי אין לנחש את גחמות העתיד של שליטיה־עריציה; אנו יודעים יפה שהיהודים מופלים שם לרעה, במידה לא מבוטלת כלל, אם כי אין חוקי הפליה גלויים.

לא נכון שהנשירה נועלת את שערי היציאה. השלטונות הרוסים יודעים יפה, בשיעור דיוק גבוה מאוד, מי ממקבלי היתרי היציאה ינשור ומי יעלה לישראל. בשנים האחרונות יש העדפה ברורה של מועמדים לנשור – מסיבות השמורות עם השלטון בקרמל. הסובייטים מעולם לא הודו בזכות היהודים לצאת לישראל, מולדתם. הם קראו להיתרי היציאה „איחוד משפחות". ולא במקרה. כל העניין לא נוח להם ביחסיהם עם מדינות ערב והם מתירים לצאת למי שמתירים, כדי לקנות רצון טוב במערב, בייחוד בארצות־הברית. יש רגליים לסברה, כי נוח להם יותר שהיוצאים מארצם יהגרו לכל מקום שיהגרו ובלבד שלא יעלו לישראל. מכל מקום אין יסוד להגיה שהנשירה מונעת רשיונות יציאה. מדוע תמנע? תועלת שתצמח לישראל מעולי ברית־המועצות (מדענים, אינטלקטואלים, וכד') רצויה להם לא יותר ולא פחות מתועלת שתצמח לארצות־הברית – שתיהן „מערב", שתיהן אויב.

ודאי שיש לנו עניין שאי־אפשר כלל להפריז בחשיבותו, להגדיל את מספר העולים לארץ על חשבון אלה המחליפים גולה בגולה. הויכוח הוא רק על הדרכים המותרות והאסורות להשיג מטרה זו. אי־אפשר להפריז בחשיבות של הגדלת מספר העולים, מפני שאין תחליף לגידול מספרנו בארץ, אבל הכרח שנבין גם שאין תחליף לקליטה טובה של עולים. הכרח שנבין כי השתנה המצב. הציונות התפתחה בתקופה שהעולם היה סגור בה בפני הפליט היהודי, כאשר זה מוכרח היה לנוס על נפשו. היום העולם פתוח. יש ברירה בין ארצות קליטה שונות והציונות מוכרחה לעשות את ישראל למתחרה חזקה, למושכת יהודים. זה הרבה יותר קשה משהיה אי־פעם בעבר. אין לזה תחליף. בימינו לא יבואו אמנים שהיו אנשי שם בגרמניה וימכרו נקניקיות ברחובות תל־אביב או יגדלו תרנגולות ברמות השבים. בואם אלינו הכרח בשבילנו, עלינו לגרום לכך שבואם אלינו יהיה רצוי להם.

מי שרואה ביהודים „חומר אנושי" להגשמת הציונות לא ישיג יהודים, כי הם אינם רוצים להיות אמצעי. הם רוצים לחפש את אושרם, כיהודים וכבני אדם. אנו יכולים לתת להם יותר מאחרים. הרבה יותר, כיהודים. הכרח שההבדל בין מה שהם מקבלים אצלנו כבני אדם ומה שיש אצל אחרים יהיה קטן יותר. זה יהיה אפשרי כשנסגל לעצמנו גישה של אהבת יהודים.

השבוע
1.45* ש"ח לק"ג
"פוארטה" ו"האס"

התקשורת, התקשי"ר והקשר

אמיר אורן

הערות בשולי פרשת פולארד, על הטלוויזיה ועל חקירה משטרתית

המערכת הישראלית היחידה שהוכיחה את כוחה בפרשת פולארד היא הטלוויזיה. השלטון, לשלוחותיו, נכשל אמנם במישגים רצופים, אבל במורדים של הנעת פעולה ציבורית נכשלה גם העיתונות שצדקה בדיווחיה, ניתוחיה והתרעותיה. הפוליטיקאים, אלה שבממשלה כמו אלה האמורים לפקח עליהם בכנסת, התנערו מאדישותם רק כאשר כתבות היומנים שוגרו לכל בית בגירסה טלוויזיונית. למעט התייפחותה של אן פולארד, לא הומחש בשבוע שעבר דבר שלא היה ידוע לפני כן – אך מסר רגשני זה השפיע על הצופים בו ועל נבחריהם כמיידיות ובעוצמה רבות משהפיקו שנה ורבע של מסרים שכלתניים.

הרגשנות לא היתה במקומה. חומרת עונשיהם של בני־הזוג פולארד לא עלתה על זו שנגזרה על מרגלים אחרים מאז 1985 (משפחת ווקר, רונלד פלטון). גם לאחר עיסקת־הטיעון עם התביעה, שהבטיחה להסתפק בעונש „מהותי" (לערך 15 שנה לג'ונתן ושנתיים לאן) במקום מירבי (מאסר עולם לו וחמש שנים להן), היה המורשע בריגול לפי הודאתו נכלא לשנים ארוכות. עובדה זו נודעה כבר ב־4 ביוני 1986. הזוג פולארד התעקש לגשר על פני הפער שבין מהותי לבין מירבי, בהפירו את איסור פרקליטיו להתראיין קודם לגזר־הדין. שלטונות הכלא אישרו לפולארד להתראיין, גם ל„דבר", מן הסתם משום שהתביעה קיוותה שבראיונותיו יפלוט אמירות שיחמירו את עונשו. כשהתעלם מעצת פרקליטו הקבוע ריצ'ארד הייבי (שהבטיח ראיון, אך רק לאחר גזר־הדין) והקשיב לרגע לעצות אחרות, הימר פולארד כי פנייתו לתמיכת ישראל ויהדות אמריקה באמצעות „ג'רוזלם פוסט" תסייע לו. הייבי הזועם צדק: התביעה מיהרה לנצל ראיונות אלה, שאף לא הצריכו תדפיס מתורגם, לשיכנוע השופט כי למרות העיסקה אין פולארד ראוי להקלה בעונש. תוצאה דומה היתה לראיון אן פולארד ב„60 דקות" – על כל דקה בשם המישדר, תרצה עתה חודש בכלא.

בני־הזוג פולארד היו תאבי־בצע לא פחות מחובבי־ציון: היא השתמשה במיסמכים שגנב ממודיעין חיל־הים גם לקידום [illegible] ביחסי־ציבור, בעיקר לשידול ממשלת

להעניק לה חוזה. ג'ונתן פולארד הוא טיפוס מפוקפק. אחד מבכירי המודיעין הישראלי, שלא היה מעורב בפרשה, אמר אשתקד כי דווקא נקודה זו אינה צריכה להיחשב חריגה באיוולתה. „אנשים מאוזנים", אמר קצין־המודיעין המנוסה, „לא תמצא בפעילויות כאלה".

אנשים מאוזנים גם אינם נוהגים לטלפן לשגרירות ישראל בוושינגטון וללחוש לתורני־הלילה סיפורים משונים. בניגוד לרושם שהותירה אן פולארד, לא אמר „קצין־הבטחון" לבעלה לבוא לשגרירות. הסטודנט התורן, הרגיל בסיפוריהם של ממציאי דלק שישרוף את הים־התיכון ופצצה שתעיף את כל הערבים לאיראן, שמע בסבלנות את הודעתו של אחד פולארד כי בדעתו לבוא לשגרירות, אלא שעוקבים אחריו. התורן הסכים עימו כי אם יתנער מהמעקב, יבוא לשגרירות. אחר־כך ניפנה ללימודיו ולמשוגע הבא.

אנשי הלשכה לקשרי מדע שבוושינגטון ובניו־יורק התנדפו הביתה בלא לדווח לעמיתיהם בנציגויות מה צפוי. סילוק הזוג פולארד מהשגרירות, לאחר הופעת־הפתע שלו שם, התבקש גם לו ידעו המאבטחים מי הם שני הצעירים ב„מוסטנג" האדומה. אפשר לשער את הדראמה הטלוויזיונית שבמצור סוכני אפ־בי־איי על השגרירות, כשבתוכה מתחפר חשוד נמלט בטענת מיקלט מדיני. לו טרחו אנשי הלק"ם לעדכן את קצין־הבטחון קודם בריחתם ארצה, היו הישראלים מצליחים לתאם גירסאות וסיפורי־כיסוי עם פולארד ורק אז משלחים אותו לרודפיו, אך לולא השתטה פולארד לבוא לשגרירות היה ביכולתו לדבוק בגירסה מיזערית של החזקת חומר מסווג שלא כדין וכוונה למוכרו למרבה במהיר, בלא לערב את ישראל.

פולארד היה צריך לדעת שריגול לטובת ישראל בוושינגטון יהיה לרעתה, אך מרגע [illegible] בנתיב מסוכן זה לא היה צריך לדעת

שהריגול אינו מוסמך. אם ראש ממשלת ישראל טוען שפנייה של יועץ רייגן לבטחון לאומי, תחילה באמצעות שליח ואחר־כך באישור ישיר, מספקת להוכיח לישראל כי המימשל הסמיך אותה למכור נשק לאיראן, מדוע יחשוד קצין־מוקד זוטר במודיעין הימי האמריקאי כי יועץ ראש־הממשלה לטרור (תפקיד שבו המשיך רפי איתן לשאת אז) אינו פועל בסמכות יצחק שמיר?

איתן שתק עד כה. הוא לא סיפר על התייחדויות עם שמיר או עם שרים אחרים, כדרך שסקן להגנתו מי שתיחקר את פרשת פולארד לאחר חשיפתה, ראש השב"כ דאז אברהם שלום, כאשר הסתבך בעצמו בעימות גירסאות מול שמיר. יתכן שאיתן עוד יפצה את פיו; יתכן ששמיר או השרים האחרים יתכחשו גם הפעם. אם תסרב הממשלה לכונן ועדת־חקירה לפרשה, יש דרך עקיפה לבצע בכל זאת חקירה, בתקווה שהנשיא הרצוג למד את לקח הפרשה הקודמת ויתאפק בחנינותיו.

דרך זו היא חקירה משטרתית בעבירות־לכאורה של חריגה מסמכות, של הפרת אמונים ושל קשירת קשר לביצוען. התלונות, ליועץ המשפטי לממשלה או למפכ"ל המשטרה, יוגשו נגד איתן (סעיף 284 לחוק העונשין, למשל) ונגד אל"מ אביאם סלע (סעיפים 68, 69, 72 ו־73 לחוק השיפוט הצבאי), כדי לאלצם להעיד נגד הממונים עליהם שהסמיכום לבצע ריגול באמריקה. מי שמאמין כי סלע לא היה מסתבך בפרשה זו אלא „בסמכות וברשות" – תבונה היא כבר דרישה אחרת – ולא היה מקיים כל מגע עם פולארד ללא אישור מפורש, צריך לתמוך בהצעה זו. אילוץ איתן לומר כי מאדוניו המדיניים ידע על הפעלת פולארד, כדרג מדיני וכמיניסטר הנושא באחריות פרלמנטרית על הוצאת תקציב משרדו, עשוי לפורר את אגודת ההגנה ההדדית של הפוליטיקאים מהליכוד ומהמערך ולצמצם את חיפוש האחראים לפרשה. בנסיבות קרובות, בממשלת בגין, התחמק היועץ המשפטי דאז יצחק זמיר מבירור תלונה דומה נגד הרמטכ"ל „רפול" איתן. יוסף חריש יכול לשכור את עולמו, אם לא לקנותו, בטיפול אמיץ בתלונה כזו בפרשת פולארד.

על „הכבוד האבוד"

מאת ישעיהו (שושיק) פרי

המערכה נגד התנועה הקיבוצית בשבועות האחרונים היא הד לאשר קרה בבחירות 1981 ותזכורת לצפוי בבחירות הבאות

תודה, לידידינו הטובים, הכואבים את כאבנו, ודואבים על אשפת המלל המוטחת לעבר התק"ם. כוונתם־לטובה, ואף על פי כן, – תותח לאמור את האמת הפשוטה, כפי שהסביר סדי פרדס במאמרו העוסק בנבלות ופשיסת יד, נתפס גם הוא לטפל ולפירושו הלקוי, וליאוש מכל נסיון למתן הסבר רציונלי.

דוגמה לכך היא התייחסותו לפרשה השולית והמיותרת של דברי ידידי אברהם כץ עוז, שבהם תאר, כביכול, לאשורו ובאורח מדויק „ואמיץ" את דמותו של יו"ר ועדת הכספים, דבר שגרם ל„עסקני וראשי" התק"ם לבקש מחילה מהנ"ל.

אותם דברים היו מיותרים ומזיקים בסיגנונם ובעיתויים, ובעיקר באשר לעובדות הקשורות בחלקו של אברהם שפירא בפרשת ההסכם לפריסת החובות. גם השימוש במושג „עסקני וראשי" זר לרוחנו, ואינו תואם דרך פעולתם של חברי מזכירות התק"ם ומזכירי התנועה בכללם.

בראש רגוע, ובגמר השלב הנוכחי של הויכוח, אין מנוס אלא להבין ולהסתגל לרעיון כי התנועה הקיבוצית היא גורם מאיים על גורמים ידועים בחברה הישראלית, ועם זאת יעד נוח למקד בו התקפה והשמצה שיפגעו בתנועת העבודה כולה. המערכה שהיינו עדים לה בשבועות האחרונים, היא – הד לאשר קרה בבחירות 1981, ותזכורת לצפוי בבחירות הקרובות.

אשר לחברינו מהקיבוץ הארצי, הרי אילו נכונה היתה הטענה כי הם נטלו על עצמם הליכה בדרך קשה יותר, כדי להימנע מ„הביזוי", כביכול, הקשור בהסכם עם אוצר המדינה, תוך חשיפת התק"ם לאותה אש המכוונת כלפי כולנו, לא הייתי בא אליהם בטענות. לצערי, אין אמת בידיעות על פתרונות אלטרנטיביים, בין אם באו מצד בנק הפועלים והנהלתו, בין אם מתברר־ כנסת של מפ"ם. סרנא וקיבוץ חד הוא ובין יכירו בכך בין לאו, מצויים אנו בסירה אחת. צר לי שגם בשומר הצעיר, בעיקר בחוגים הפוליטיים שבו, יש מי שמנסה לדוג דגים במים עכורים, ובא להצביע על צמידותו של הקיבוץ הארצי לעקרונות, בעוד התק"ם, מה לעשות, מגלה סימני פשרנות וחולשת הדעת.

התנועה הקיבוצית טעתה, חטאה ותועתה בעניינים שונים. ההסכם לפריסת החובות אינו נמנה על חטאיה וטעויותיה, נהפוך הוא.

חזרנו ודרשנו עד לזרא בפרשות הבורסה ובלאם. הכינו על חטא ובדקנו ותיקנו. אין צורך בהתנצלויות בפני איש. יש ויש צורך שוב לעלות על דרך של הבראה אידיאלית, חברתית וכלכלית, תוך מאמץ להגיע לאי תלות מרבית ולהגברת התרומה לחברה הישראלית כולה.

במערכת הבחירות האחרונה נקטה מפלגת העבודה מדיניות הסברה שהחביאה את התנועה הקיבוצית תחת לשולחן, שמא „גרם, חלילה, נזק אלקטורלי מחמת חשיפתה לציבור הבוחרים. זה נגד, כמובן, את הדרישות מהתק"ם, מחבריה ומ„עסקניה" להרים כל תרומה אפשרית באנשים ובחומר. מי המשלה עצמו כי מדיניות כזאת תישא פירות אלקטורליים, חי בטעות. אין לתנועת העבודה אלא לעמוד על אמיתה, ולומר אותה בקול רם וללא חשש. עמידה גאה על הנכסים האמיתיים שברשותה (שאינם רבים כשהיו), ובראשם התנועה הקיבוצית, היגה חיונית. יש לסייע בידי תנועתנו להרחיב ולהעמיק קשר לשכבות שונות בציבור, בהסתדרות, בעיירות הפיתוח ובשכונות. בכך תסייע תנועת העבודה לעצמה לפרוץ למעגלים חדשים ולחדול מקיפול עצמי. התייחסותה של מפלגת העבודה לאמור לעיל, שתצטרך לבוא לביטוי גם בתוצאת ייצוגה השפעתה של התק"ם במערכות המפלגתיות והפוליטיות, תיבחן בעתיד הלא רחוק. אם להקיש מעמידתה של המפלגה בעת הויכוח שמקרוב, יש יסוד לצפי חיובי.

(הכותב הוא מזכיר התק"ם)

המשפט, הביקור והעיתוי

מאת נתן רועי

הנשיא הרצוג אמור לבקר בגרמניה בחודש אפריל. עצם קיום הביקור, מבחינת הפרוטוקול, הוא פועל יוצא של ביקור נשיא גרמניה וייצקר אצלנו, ומועדו תואם כבר לפני חדשים רבים. אבל מאז הביקור ואפילו מאז תיאום המועד לגומלין, קרו דברים. איוואן דמיאניוק הובא לארץ, משפטו נפתח, ושיאו עוד לפנינו. וזו סיבה מספקת, גם אם לא יחידה, לשקול מחדש – אם לא את עצם עריכת הביקור, כי אז בוודאי ובוודאי את עיתויו.

חיים הרצוג, המורם מעם, מצטיין בפתיחותו וברגישותו להלכי הרוח הרווחים בציבור. הוא מחשיב השפעתם והדינמיקה של מעשי הנבחרים. הוא מודע למשמעות הסמלית של התנהגות היושב במשכן נשיאי ישראל. כל אלה הניעו אותו ליוזמות ולהתבטאויות, למחוות ולצעדים שבהם הרחיק לכת מקודמיו במשרה הייצוגית העליונה.

רוב חלקי העם, אם לא כולם, מתקרבים בימים אלה ומתאלבטים ומתאחדים ומתמקדים במשפט [illegible] בירושלים – בסערת נפש, בזעזוע, בטלטלה קשה, בהתגלות רגשי שיתוף וחמלה שלא ידעו כמותם, נדהמים, מתייסרים, שואלים ומחפשים תשובות.

איוואן דמיאניוק הגיע אל ספסל הנאשמים כאן לא בדרך מקרה. ישראל היא שחוקקה בשמנו את החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם, היא שביקשה את הסגרתו של האיש הנאשם בשותפות – כמו ידיו – ברצח העם היהודי. על כן נערך המשפט בירושלים. התובעים במשפט דמיאניוק עשו עבודה קשה מאוד. השופטים, כולם, יושבים בדין הקשה ביותר בחייהם. העדים וכל הניצולים מטרבלינקה, חוזים מחדש את הזוועות. הזדהות נשיא המדינה עמם ועם כל העוקבים הצמודים אחר המשפט מתבקשת מאוד.

איוואן דמיאניוק הוא אוקראיני, נכון. אבל שולחיו היו גרמנים, ולדין במשפט הזה עומד, מעבר לאיש המקרית הנגדול, מנגנון ההשמדה ההמוני שהוציא מקרבו העם הגרמני. המשפט הזה יגיע לשיאו אולי דווקא במועד שנקבע – לפני שנקבע המשפט – לביקור הנשיא הרצוג בגרמניה. במועד ההוא מוטב שיהא הנשיא כאן ולא בגרמניה, בקירבה פיזית לניצולים שנשברו על דוכן העדים. הם המזדהים בעת הזאת עם סבלם החוזרים ומתמודדים עם אימי השואה וזקוקים לכך.

ובגרמניה, מי שלא יתרשם מכך ולא יבין זאת, אינו ראוי להתחשבות. ומי שראוי להתחשבות – יבין.

צוות היגוי ל„לביא'

מאת אריה ארד

בשתי סוגיות גדולות בעבר – תעסוקת אנשי מילואים ודמות מלאי לבטחון – מינו שרי הבטחון והכלכלה צוותים לקביעת מדיניות ודרכי פעולה. מדוע לא גם הפעם?

המחלוקת סביב ה„לביא" חרגה, כמדומה, מן הדיון העינייני והפכה במהירות לעניין אישי כמעט. מופרחים נתונים, שמי שאינו מעורה בעניין לפני ולפנים אינו יכול להתמצא בהם וגם כי שמתמצא בהם מתקשה להסביר אותם לציבור הרחב.

רק כדי להמחיש את הבילבול שנוצר, הנה נתון על עלות הייצור בעשר השנים הקרובות. שר־הבטחון יצחק רבין סיכם לפני שנה, שלפרוייקט יוקצה תקציב שנתי של 550 מיליון דולר. בזמנו היו סבורים הכל, כי זה סכום שיענה על הצרכים לאורך זמן. אולם לפתע צץ לו תחשיב, המעמיד את התקציב הדרוש על סכום שנתי כפול מזה. הביצד? האם באמת יכול להיות, שיש פער כה גבוה בין תחשיבים שונים לאותו עניין?

מסתבר, כי מדובר בשני נתונים זהים, המבוטאים במונחים שונים. 550 מיליון הדולר, שהקצה שר־הבטחון, הם במחירי 1984 והם אמנם עונים על הצרכים. אולם בארה"ב יש אינפלציה פנימית בשיעור של 3־4 אחוזים בשנה. אם זו תימשך, בעוד עשר שנים יעלה הפרוייקט כמיליארד דולר בשנה. אם מניחים, שארה"ב לא תעדכן את הסיוע לישראל בהתאם לשיעורי האינפלציה, יגדל אמנם הצורך בהקצאת משאבים עצמיים להשלמת הפרוייקט. אבל אם מניחים, שארה"ב תעדכן את הסיוע, כי אז הכל נשאר כשהיה, רק האריתמטיקה משתנה. איזו הנחה סבירה יותר?

ועוד דוגמה לנתון מבלבל. ישראל העריכה, כי „לביא" אחד יעלה 15.5 מיליון דולר. הפנטגון טען, המחיר יהיה 22.1 מיליון דולר. בא מבקר המדינה האמריקאי ולפי בקשת הקונגרס מעמיד את הדברים על דיוקם. את התחשיב הישראלי הוא מתקן ומעמיד על 17.3 מיליון דולר ואת התחשיב האמריקאי על 17.8 מיליון. איך הפך 15.5 ל־17.3?

מסתבר, שהמבקר העמיס על ה־15.5 שתי הוצאות נוספות: את עלות המחקר־פיתוח בשנות השבעים ואת ההשקעה בקווי הייצור. אולם גם ישראל לא התעלמה מהוצאות אלה, אלא שהיא כללה אותן בתקציב לפיתוח המטוס. המבקר מעמיד איפוא, את מחיר המטוס על 17.3 מיליון דולר, אך במקביל מפחית את עלות הפיתוח מ־2.3 מיליארד דולר ל־1.9 מיליארד.

וכך הלאה וכך הלאה, דקויות ועידונים, שאין כל אפשרות לדון בהם בעתון יומי, בוודאי לא באורח שוטף. אולם השפע הזה בנתונים סותרים מבלבל וסופו, שהוא יוצר פרדאמינות חסר מוצא. מכאן הצורך בגורם חדש, שישכנע את דעת־הקהל, כי הנושא אמנם מטופל כהלכה.

פעמיים בעבר הקרוב התעורר הצורך לדון בעניינים בטחוניים בהקשר רחב יותר: בשאלת העסקתם של אנשי מילואים ובשאלת המלאי הדרוש למערכת הבטחון. בשני מקרים אלה מינו שר־הבטחון יצחק רבין ושר־הכלכלה גד יעקבי צוות משותף, הכלכלן דוד כוכב והאלוף (מיל') עמוס חורב. המדיניות ודרכי הפעולה שהתווה צוות זה בשני הנושאים האמורים, אומצו על־ידי מערכת הבטחון והן כעת מאבני־היסוד של מדיניות הבטחון.

נראה, שזה דגם נכון להכנת ההמלצות שיובאו להחלטת הממשלה על עתיד ה„לביא". ככלות הכל מדובר בפרוייקט הלאומי הגדול ביותר בתולדות המדינה, שכדי למוד את חשיבותו, יש לדמותו למוביל הארצי ולכור בדימונה. דיון כזה, מן הדין שיתנהל בראיה הכוללת הבטחונית כלכלית תעשייתית טכנולוגית חברתית הרחבה ביותר, ולא בתחום הצר הצבאי או הכלכלי. הוא חייב להתנהל כך, שגם אנשי המקצוע בתחומים השונים וגם דעת־הקהל יהיו משוכנעים, שאמנם התקבלה החלטה נכונה מכל הבחינות ושזו ההחלטה הסופית בהחלט, ששוב לא יהיה אחריה כל הירהור ועירעור.

هكذا من الأصل

صورة من الأصل

מכתבים למערכת דבר

באוזני יו"ר הכנסת

כותב אליך מורה שנפגש עם מאות ואלפים ישראלים מכל השכבות והעדות, במסגרת עבודה הרצאות. במכתב זה אנסה להעביר אליך מעט מתחושות הציבור על המתרחש בכנסת.

אינני איש מפלגה. גישתי היא שלכל מפלגה דמוקראטית יש זכות קיום, אם יש בה רעיונות לבניית ערכים בעם, ואם היא פתוחה לכל הדעות ומושיטה יד לשיתוף־פעולה בין כל חלקי העם.

כאב שכול אני רואה עצמי נציגן של המשפחות, שכולות מלחמות ישראל, הדוות עם פצע שלעולם לא יירפא. הבנים שלנו נפלו, כדי שהעם היהודי יחזה ויפרח. ואפילו רק בשל כך, חייבים חברי הכנסת למלא את משימתם החשובה בכבוד וביראה, הייתי אומר אפילו בשליחות קדושה.

הנה, כאן מתרחשת טרגדיה מחרידה, שהשלכותיה הן אסון בהווה ובעתיד. כולנו מרגישים שמתוך כתלי הכנסת מתפשטת „מחלה" המזהמת את רוחו וגופו של העם. צרות אופקים, קטנוניות, פרזיטיות, רמאות לאור היום, מעין „מאפיה", שרידות הטבות, הפרת הבטחות... כאלה הם הביטויים המלווים שיחות האזרחים בינם לבין עצמם על המתרחש בכנסת. אנחנו חוששים ועם עצוד ואריה, שהלילה עלול להתפרץ באחד הימים. וגרוע יותר, הרי האויב רק מחכה להחלשת כוחו הנפשי של העם, כדי להנחית עלינו מכה מכרעת. אני חושש, שהרגע הזה קרב. רבים, אזרחים בעיקר צעירים מאבדים את תחושת השייכות למדינה המאכזבת ומלולת בערכיה. אני אישית מרגיש, שיורקים על קברי חללינו.

כבוד יושב ראש הכנסת, מר הלל: העם מבקש לדעת, אילו צעדים מיידיים אתה עומד לנקוט, כדי לנקות ולטהר את כנסת ישראל. אני, בשם כל תלמידי, פונה אליך כיושב ראש הכנסת וכאדם הנראה בעינינו ישר, טהור ואמיץ לב. לצערי, איננו יכולים לבנות כך אנשים רבים מבין „מנהיגינו".

ד"ר אריה כלב
הרצליה

דברים והיפוכם

ברשימתו „בן־גוריון והגבולות – זכרונות הרהורים" („דבר", 22.2.87) בא אבא אבן להעריך את קביעתו של צבי שילוח שבן־גוריון דיבר וכתב נגד חלוקת הארץ ובזכות ארץ־ישראל השלמה כמדינה יהודית. אין לפקפק בנתונים ובעדותו של אבא אבן ברשימה הנ"ל נגד קביעתו של שילוח. האמת היא שדברי שניהם, גם של שילוח וגם של אבא אבן, יש להם על מה לסמוך.

בדברי בן־גוריון שהתפרסמו בעיתונות ובספריו ישנם דברים מנוגדים בסוגיה זו. ואם כן – הא כיצד? הדבר מזכיר את הבדיחה הידועה על הרב שפסק ששני בעלי הדין שבאו להתדיין לפניו, שניהם צודקים. טענה כלפיו אשתו הרבנית: כיצד ייתכן הדבר? ענה לה הרב: אם כן – גם את צודקת. לעומת דברי עדותו של אבא אבן – ישנם דברים הפוכים, שמהם ראוי להביא מובאה קטנה, אחת מרבות. במועצת ההסתדרות ב"א, מארס 1944, אמר בן־גוריון:

„אתם יודעים שאני עבדכם הייתי ב־1937 בפרינציפ בעד קבלת מדינה יהודית בחלק של הארץ אם כי התנגדתי לחלוקה לא פחות מטבנקין. עכשיו אני דורש מדינה בכל ארץ־ישראל, לכל הפחות בכל מערב ארץ־ישראל". (מועצת ההסתדרות ג"א, עמ' 122).

כידוע, התפתחו הדברים כפי שהתפתחו. ואין התפתחות זו אלא מוכיחה שתחת לחץ של תנאים ומציאות משתנות לפעמים דעות והשקפות. אך דברים שנאמרו והודפסו – אינם משתנים.

אך ישנם דברים והחלטות שהם בבחינת מעשים. במקביל לדברי בן־גוריון על היחס בין דברי הגויים לבין מעשי היהודים (במודייק: „עתידנו אינו תלוי במה יאמרו הגויים אלא במה יעשו היהודים") אפשר להגיד בעניין שלפנינו שהעיקר איננו בדברים שנאמרו או לא נאמרו, אלא במעשים שהתלוו לדברים. לדוגמה: ההחלטה על הקמת המדינה וההחלטה על הקמת הפלמ"ח. שתיהן – עמודי תווך להקמתה של מדינת ישראל.

אריה סגולי
אפק

★

היטיב לעשות ח"כ אבא אבן בהעלותו „זכרונות והרהורים" על „בן־גוריון והגבולות" („דבר", 22.2.87). דבריו באו לידי בשעה, שעמדתי בוויכוח עם חבר „התחיה". חבר זה הציג לפני גליון בשאלתם ובו מובאה מדברי בן־גוריון, שאמר בקונגרס הציוני בבזל ב־1937. בן־גוריון מעיר שם הערה פרינציפיונית ואומר: „לו הועמדה לפני השאלה 'מדינה יהודית בכל מערב ארץ־ישראל תמורת הסתלקות מזכותנו ההיסטורית על ארץ־ישראל כולה הייתי דוחה את המדינה".

ידיד זה כחוברים אחרים ב„התחיה" מכנים עצמם „בן־גוריוניסטים" ומתעלמים מבן־גוריוניזם לכל אורך דרכו... על דברי אבא אבן להוסיף לדיוק. אבא אבן מביא זכרונות מימי הקונגרס ב־1937 ודעת ב.ג. על תוכנית פיל לפי מכתבו אל וייצמן ב־28.10.46. בפברואר 1957 הודיע ב.ג. מן הצעה לספח את רצועת עזה. ולפני ועדת העורכים ב־1969 הצהיר, כי „שלום חשוב משטחים".

לרצות להתבסס על דוד בן־גוריון כדי להצדיק את הקנאות הטריטוריאלית וההתנגדות לכל פשרה היא חטא מחטאי „התחיה". אי־אפשר להסתמך על בן־גוריון המוקדם (1937) ולהתכחש לבן־גוריון המאוחר, שאמר: „להחזיר את כל השטחים שנתוספו לנו במלחמה. פרט לירושלים ורמת הגולן". אם לצטט יש לצטט את המשנה כולה.

אברהם גל
גני־יהודה

פרס למתנחלים – פרס לגזענות

„דבר השבוע" (מיום 20.2.87) מקדיש רשימה מרכזית להחלטת יו"ר הכנסת שלמה הלל, איש תנועת העבודה, להעניק את פרס יו"ר הכנסת לאיכות החיים לכפר אדומים הממוקם בשטחים הכבושים, לא הרחק מירחו.

על שום מה זכה הכפר בכבוד הגדול הזה? על כך שבכפר אדומים חיים יחד „חילוניים ודתיים" בלי שיבו וירבצו איש לרעהו. על מנת שהדברים גם ייראו, הקרינה תוכנית הטלוויזיה הדתית „צירופים" סרט קצר על המקום ובו הצגה מתקתקה ופסטורלית על ההבנה וההרמוניה השוררים בין תושביו החילוניים והדתיים של הכפר.

לכאורה הכל יפה, לא? רק לכאורה. למעשה מסמל הפרס הזה את כל הטרגדיה של תנועת העבודה. אין ספק, כי שלמה הלל רואה עצמו כעומד בחזית הקדמית במאבק מול כהנא. הנה, לא מזמן סירב לאשר את הגשתן להצבעה של שתי הצעות־חוק גזעניות של ח"כ כהנא. לא אתן ידי לכך, כך הצהיר הלל, כי הכנסת תיהפך לבמה של הצעות־חוק גזעניות, וזכה להרבה מחיאות־כפיים.

... אלא שיו"ר הכנסת כלל לא חש בסתירה הקשה שבין עמידתו מול הצעות־החוק הגזעניות של כהנא לבין הענקת פרס איכות החיים לכפר אדומים. כי מהו כפר אדומים, הממוקם על אדמה פלשתינית מופקעת בזאבה ידיים, אם לא ביטוי לכיבוש הישראלי, לכוונות הישראליות, לשליטה הישראלית על העם הפלשתיני, לשלילת זכויות האדם והזכויות האזרח על־ידי הכובש הישראלי. כפר אדומים, הצופה על נוף קדומים מסעיר ומרתק, הוא הביטוי המושלם לשלילת איכות החיים מהעם הפלשתיני.

העובדה, שיו"ר הכנסת מסוגל להתעלם לחלוטין מאיכות החיים שנשללה מהפלשתינים ולהעניק בצורה בה אירונית את פרס איכות החיים לאלה ששללו את האיכות הזו מהזולת, היא ביטוי לתפישה גזענית. כי מהי גזענות אם לא שלילת זכויות הזולת ... לא בן עמך? אין ספק, כי כהנא יכול לטפוח על שכמו של יו"ר הכנסת, ולומר לו: „הלל יקירי, אם תמורת שלילת הצעות־החוק שלי אתה מחלק פרסים ליהודים בשטחים הרי שזה מחיר שאני משלם באהבה". על יו"ר הכנסת לדעת, כי כל פרס למתנחלים בשטחים הכבושים הוא בין השאר גם פרס לגזענות ולגזענים.

גדעון ספירו
ירושלים

ישובצו ברשימת מפלגת העבודה לכנסת

אין ספק, שמפלגת העבודה חייבת להניף את דגל עיירות הפיתוח והשכונות עוד ביתר שאת מאשר בעבר. עיירות הפיתוח והשכונות (אלה כמיותר) הן בחינת „בנים חורגים" של החברה הישראלית וגם של מפלגת העבודה. רק בדוחק זוכות עיירות הפיתוח לייצוג כלשהו במסגרת מחוזות המפלגה, והשכונות אינן מגיעות לכך כלל. על מפלגת העבודה לנקוט צעד חד־משמעי שיהיה גם סמלי וגם מעשי. עליה לבחור ברשימתה לכנסת נציג של השכונות ונציג של עיירות הפיתוח, שיקדישו את מיטב מאמציהם ופעילותם הפרלמנטרית לקידום הבעיות הקשות של מגוריהם.

לכן, מן הראוי, לקבוע ברשימת מפלגת העבודה לכנסת שתי משבצות: אחת לנציג השכונות, ואחת לנציג עיירות הפיתוח. נציגים אלה ייבחרו על־ידי מרכז מפלגת העבודה כולו, ואחר כך יודרגו ברשימה לכנסת יחד עם שאר המועמדים. יהיה בכך גם צעד הפגנתי כלפי השכונות ועיירות הפיתוח שיוכיח עד כמה נחושה מפלגת העבודה לפתור את בעיותיהן; וגם צעד מעשי, שכן בפעם הראשונה בתולדות המדינה תקצה מפלגה כלשהי מקום ברשימתה לנציגי השכונות ועיירות הפיתוח.

מיכאל בר־זהר
תל־אביב

גליונות „דבר" בגירוש

גליונות בודדים של עיתון „דבר" הגיעו אלי בשנת 1926, בהיותי אסיר־ציון בכפר נידח בירכתי הצפון, ואני אז בן 18. משובב נפש היה להשיג גליונות אלה מן הארץ, להסתכל, להתבונן ולקרוא, לא בקלות, בדפים העבריים. כל זה כאשר המזון הקלוקל היומיומי היה ה„עמעס" אשר בידי הייבסקים שהיו אויבים לתנועתנו.

היה מוזר כאשר באחד הגליונות של ה„עמעס" פורסמה רשימתו של דוד ברגלסון, הסופר האידי הידוע, כולו זעקה תוך הערכה. הזעקה היתה נגד קבוצות ההכשרה החלוציות בקרים וזה לאחר ביקורו ב„משמר" שבקרים, קבוצת הכשרה חלוצית שבה הייתי חבר, עבדתי עבודה חקלאית, נאסרתי והוגליתי לירכתי הצפון ברוסיה.

המעניין הוא לא זה, אלא שברל כצנלסון פירסם את הרשימה שב„עמעס" וקראו בה רבים בארץ והגיעה גם אלי, וזה היה לפני שישים שנה.

ואלה דברים מרשימתו של ברגלסון ב„עמעס" מס' 218 שהביא ברל כצנלסון ב„דבר" לידיעת הציבור בארץ:

„בלב הערבות היהודיות בקרים נמצאות שלוש קבוצות יהודיות מסודרות להפליא, מלאות חיים וצליל, שמותיהן: „משמר", „תל־חי" ו„מעין". החברים שם הם מורים המשונים כאילו מכאן ואף־על־פי־כן לא מכאן. חלוצים המה, עומדים ברגל אחת בקרים ובשניה בארץ־ישראל. עובדים במסירות רבה ובחריצות כנמלים. יהודים, הוא כותב, יהודים אל תשכחו, האם אני יחיד אשר הכרתי את המגן דוד".

ותוך סיפוק רב מסיים ברל: „ולנו זו דרישת שלום יקרה שנמסרה לנו שלא במתכוון על־ידי מלאך רע שעל כורחו הוא מעיד לזכותנו וכחוננו".

ישראל קרגמן
תל־אביב

לפני 60 שנה

המצב ב„נורי"

השופט בבית המשפט בעכו דן 3 מתוך 10 הפועלות שנתבעו לדין על נסיון למנוע הוצאת גפרורים מבית החרושת למאסר 15 יום כל אחת. לפי בקשת העורך דין יוסף קיירמן הסכים השופט להוציאן מיד בערבות ולהרשות לו לערער בקורת על המשפט. אחרי גמר המשפט יצאו כל הפועלים שנוכחו בבית המשפט בזמן הבירור, והלכו בשירה אל בית החרושת המשבת להחליף את המשמר העומד על ידו.

העליה והיציאה

העתון הרשמי מפרסם את מספר העולים לארץ בינואר – 160 יהודים, 17 נוצרים ו־4 מושלמים. זה המספר הכי קטן של עולים לארץ ישראל מאז התחילה העליה ב־1919. באותו חודש יצאו מהארץ 467 יהודים, 39 נוצרים ו־30 מושלמים.

פירוק הנשק בסוריה

הנציבות הצרפתית בסוריה החליטה לפרק את הנשק מעל תושבי מרג' עיון. המסרבים לקיים את הפקודה הנושה יאסרו.

לפני 40 שנה

הממשלה מסבירה את המשטר הצבאי

מפקד הצבא בדרום ארץ ישראל, מייג'ור ג'נרל גייל, הסביר לעתונאים מדוע הוטל משטר צבאי על אזורים מסוימים בארץ ישראל. הוא אמר שמאורעות הימים האחרונים אילצו את השלטונות להפעיל את התכניות שהוכנו למקרה כזה. נוכחנו לדעת כי האחראים למעשי הרצח והחבלה באים מהאיזור תל אביב־רמת גן, גרפתו תקפה ההחלט לבודד את השטח הזה מיתר חלקי הארץ. אין ריב כלשהו בינינו לבין הציבור בכללו ולא באנו כאן להעניש אותו.

יהדות אמריקה נזעקת

פיטסבורג. ציוני אמריקה יעשו את כל מאמצי כוחם כדי להבטיח זרם עולים בלתי פוסק לארץ ישראל בלי ויזות כניסה למען שבור את הסגר הבריטי – החלטה זו נתקבלה במועצה הארצית של הסתדרות ציוני אמריקה.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

קרוב לבמה

„מדינת ישראל היא המקום היהודי שבו יש לעם היהודי חופש בחירה בקביעת עתידו. יתכן שהבחירה תוביל אותנו לקטסטרופה או ליצירת חברה אטרקטיבית, אולם הבחירה, בכל מקרה, תהיה בידינו", דברים אלו אמר הסופר עמוס עוז (בתמונה) בכנס של חברי פרוייקט „עוצמה" שהתקיים בסוף השבוע במלון „נוף ערד" בערד. „ישראל היא הבמה ואנו השחקנים ואילו יהודי הגולה הם הקהל הצופה. מה שניתן לבקש מיהודי הגולה הוא לשבת כמה שיותר קרוב לבמה ועם הפנים קדימה" אמר עוז.

בפרוייקט „עוצמה" של „הפורום הישראלי" נוטלים חלק 53 צעירים וצעירות יהודים בגילאי 20 – 24 מקהילות שונות ברחבי ארה"ב וקנדה הנמצאים בארץ בשנת התנדבות. בסוף השבוע קיימו חברי הפרוייקט, יחד עם צעירים ישראלים בני גילם, כנס בו דנו בנושאי ישראל והתפוצות, עליה, קליטה וחינוך יהודי.

יקיר צור

כתם שחור

„אם אמנם התקיימה פגישה בין מנהיגים ציוניים מארה"ב ובין ראש התנועה הניאו־פשיסטית בצרפת, לה־פן, אזי משמעותה הטלת כתם שחור על התנועה הציונית ועל מוסר המארגנים והמשתתפים", כך אמר גזבר ההנהלה הציונית עקיבא לוינסקי. „לא ייתכן שיהודים יתנו הכרה כלשהי לניאו־פשיסט אשר המרחק בינו ובין הגרועים שבאויבנו כמעט שאינו קיים. „ידידים" מסוגו של לה־פן אינם דרושים לנו ועלינו להסתייג מהם", אמר לוינסקי.

ראש עליית הנוער, אורי גורדון גינה אף הוא את המפגש בין חבר ההנהלה הציונית ז'אק טורצ'ינר ומנהיגים יהודים אמריקאים, ובין הפשיסט לה־פן. לה־פן, אמר גורדון, התבטא לא אחת בהערות אנטישמיות מן הסוג הגרוע ביותר ולכן לא יעלה על הדעת ש...

ההסתדרות אמר שההצטרפות לקרן התנופה היא ביטוי לעזרה הדדית. עד כה נוצרו בעזרתה אלף מקומות עבודה חדשים באזורי הפיתוח.

מפגש משמעותי

מפגש רחב של סופרים, משוררים, ואנשי רוח, עם שר הכלכלה גד יעקובי התקיים בביתה של בקי פרישטט יו"ר המחלקה לסופרים ואמנים במפלגת העבודה. בין המשתתפים חיים באר, יהודית הנדל, עמליה כהנא־כרמון, אהוד בן־עזר, אהרון מגד, יאיר הורביץ, ומנחם פרי.

בתום המפגש שערך למעלה מארבע שעות ושבמהלכו „לובנה המציאות" בתחומי הכלכלה, המדינה והחברה, פנו רוב המשתתפים לשר יעקובי בבקשה שלא יסע לוואשינגטון. הסופרת יהודית הנדל אמרה שהמצאותו בארץ ומעורבותו של השר יעקובי, חיונית ואולי גורלית נוכח המצב. הדברים שנאמרו ע"י המשתתפים היוו משקל נוסף בשיקוליו של השר יעקובי לבטל את הסכמתו לכהן כשגריר בארה"ב, במיוחד בשל סיבה זו.

מכיס אל לב

עשרים וחמישה אלף דולאר נאספו ביום חמישי במכירה פומבית של שבעה פריטים בלבד, רובם פסלים, לטובת מחלקת הצינתורים של ביה"ח ע"ש שיבא בתל־השומר. המכירה התקיימה במהלך ארוחת ערב חגיגית במלון מגדל דניאל, ואירגנה אותה אגודת ידידות תל־השומר. העומדת בראש האגודה לאה רבין (בתמונה) „תרמה" את בעלה שר הבטחון יצחק רבין, ומטבע הדברים התמקד נאומו בערב זה בפרשת פולארד והשלכותיה.

לא חלבית

ח"כ אורה נמיר (בתמונה) יו"ר ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, מקדישה, כידוע, את...

לא היססה ועל אף האירוח הנדיב הודיעה שיהיה עליה לאכזב אותה: חוק שכר מינימום, יחוקק.

עליזה ולך

לזכרו

ערב לזכרו של הסופר אוריאל אופק (בתמונה) התקיים ביום רביעי האחרון בבית התפוצות. ד"ר שלמה הראל ראש „מרכז ימימה" לחקר ספרות ילדים נשא את ההרצאה המרכזית בה סקר את פועלו של אופק בשדה המחקר על ספרות ילדים. ימימה צ'רנוביץ אביחי ודבורה עומר נשאו דברים לזכרו, וגיל אלדמע סיפר על ילדות משותפת בשכונת בורוכוב בגבעתיים. השחקן שמואל סגל קרא שירים שתירגם אופק מאידיש לעברית. את הערב הינחתה ד"ר זיוה שמיר.

יקירים בגליל

שבעה חברי קיבוצים מהגליל־העליון זכו השנה בתואר „יקיר הגליל" ויקבלו את התואר מטעם המועצה האזורית, בטקס שייערך היום אחה"צ במכללת תל־חי. ראשונים בין השבעה הם נחום ויהודית הורוביץ בני התשעים פלוס מכפר־גלעדי שיזכו בתואר על מפעל חיים בהתיישבות, הגנת ובניית הגליל. עמם יזכו גאולה גת, מייסדת התחנה לשירות פסיכולוגי באיזור, ישראל לוין מכפר גלעדי על תרומתו בתחום החקר החקלאי־מדעי, אליעזר ישראלי מכפר בלום שפיתח וקידם את ענף הרפת בגליל, שאול כהנר מדפנה על עבודתו בפיתוח ושימור הגליל, ואילנה באומן מעמיר על תרומתה לקידום התרבות בגליל.

שמעון וייס

חבר מן המניין

תעודת חבר ההסתדרות מן המניין, שמיספרה 2582416, נשלחה בסוף השבוע ליוסף ביגון ממסורבי העליה בברית־המועצות עם שחרורו מהכלא ובקשתו לעלות ארצה עם משפחתו. לתעודת החבר מצורפת אגרת של יו"ר אגף הארגון ומועצת הפועלים גדעון בן־ישראל שבה נאמר, בין היתר, שההסתדרות תמשיך במאבק למען עלייתו לישראל, וכפי שהובטח ליוסף ביגון בשיחה טלפונית אישית שקיים עמו גדעון בן־ישראל, תמשיך ההסתדרות בפעולותיה למען שחרורם ועלייתם ארצה של כל אסירי ציון מסורבי העליה.

...תי סרי שיחליף את יזהר כהן בתפקיד הראשי. את כניסתו של סרי ...ת ההצגה ביום שישי בצהריים במסעדה „פקין" – בה חגגו בתמונה ... הזדמנות גם הוצגו המודעות החדשות עם פניו של סרי שהתלבשו ... אלדין הקודם. בין החוגגים היו: מוטי סרי, ששי קשת ורחלי חיים, ...מן והמפיקה פריס עצמוני, שגם הציגה באותה הזדמנות את ראובן ...קה. עירית נתמני

המדור נערך ע"י אורה זרניצקי

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה לניצול חלל הגג
ברחוב הס מס' 7 גוש 6913 חלקה 11.
תיק בנין בקשה מס' 3/8024-007
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב – יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב – יפו בקשה ליתן אשור להקלה בקו בנין קדמי לפי הקו הבנוי באותו קטע רחוב ברחוב שד' רוטשילד מס' 28 גוש 6921 חלקה 63.
תיק בנין 028 – 5/908
בקשה מס' 3/172
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב – יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב – יפו

...מנצח
...ברת
...תכנית מיצירותיו:
...ם א', 15.3.87, 9.00 בערב

...מוסיקה קלסית קלה
...קונצרט מס' 4
...מקהלה הלאומית „רינת"
...תכנית:
...ליאביב, היכל התרבות
...ם ד', 18.3.87, 8.30 בערב
...כניסה לקונצרט זה רק כנגד כרטיס
...קונצרט מס' 4 בסדרת מוסיקה קלסית קלה

...צבי מיוחד
...תכנית:
...קונצ'רטו לפסנתר מס' 3
...סימפוניה מס' 8
...אביב, היכל התרבות
...צ"ש, 21.3.87, 8.30 בערב

...דעה למנויים ולמבקרים
...כרטיסים שלא נוצלו
...תוכננה ל־10.3.87, התבטלה עקב
...פעת הבלט הוינאי בהיכל התרבות

החשמל לישראל בע"מ
אגף הבצוע
מחלקת מכרזים
: עבודות בקבלנות:
– העמקת בריכת מי קירור בתחנת הכוח „אשכול" באשדוד.
– אספקה והתקנת מערכת אוורור בחדרי שמן (בנין טורבינה) בתחנת הכוח „רוטנברג" ליד אשקלון.
– אספקה והנחת צנרת פלדה (כ־300 מ.א. בקטרים של "2-3") בתחנת הכוח מאור־דוד חדרה.
...קבל תמורת תשלום של 115 ש"ח (כולל מ.ע.מ) עבור כל מכרז ומכרז
...16, ת"א (קומה 11 טלפון 614345/691) בין השעות 09.00-12.00 עד יום
...רק „קבלנים רשומים": יש להציג מסמכי רשום בעת קבלת טופסי
...יום חמישי 26.3.87 שעה 12.00.
...הצעות הזולות ביותר או כל הצעה שהיא.

דבר ספורט

רק 9 לאומיות עברו לשמינית גמר הגביע

הפועל טבריה – באר-שבע 0:1
הפועל חדרה – הפ' לוד 2:4
צפרירים – מכבי יבנה 1:2
הפועל פ"ת – באר-יעקב 0:4
שמשון ת"א – בית"ר נהריה 0:2
בית"ר ת"א – מכבי שעריים 1:3
הפועל ת"א – רמת-השרון 0:2
בית"ר י-ם – בית"ר חיפה 0:2
מכבי חיפה – הפ' בית-שאן 0:3
מכבי נתניה – הפועל עכו 1:2
מכבי פ"ת – הפ' מרמורק 0:1
בני-יהודה – הפועל רעננה 0:1
הכח ר"ג – הפ' כפר-סבא 1:1
בית"ר רמלה – מכבי ת"א 1:1
הפועל טייבה – מכבי יפו 1:1
בית"ר נתניה – הפועל י-ם 1:1

מי שחשב שקבוצות הליגה הלאומית יעשו חיים קלים, עם הצטרפותן למעגל משחקי הגביע, זכה אתמול למנה של הפתעות, שלא היתה מביישת גם את הליגות האירופיות. בתום משחקי הסיבוב השמיני הסתבר, כי שלוש לאומיות סיימו את הופעתן במסגרת זו וארבע אחרות יזדקקו למשחק חוזר.

את ההפתעות סיפקו שלוש נציגות של הליגה הארצית. הפועל טבריה, הנאבקת על חייה בליגת המשנה, איחוה את הפועל באר-שבע ושלחה אותה הביתה בידיים ריקות, לאחר נצחון בשיעור 0:1. הפועל צפרירים חולון, המוליכה הארצית, התארחה אצל מכבי ביבנה וחזרה משם עם נצחון מרשים 1:2, שהותיר את המארחים המומים. בחדרה סיימו קבוצות, הפועל המקומית והפועל לוד את 90 הדקות ללא הכרעה (2:2), אולם בהארכה היו אלה המקומיים שהבקיעו שני שערים והתירו את האוהדים בגודש חבריהם אבלים וחפויי ראש.

לארבע לאומיות אחרות לא הספיקו 120 דקות כדי לזכות בכרטיס לשמינית הגמר. הם יאלצו לשחק פעם נוספת באמצע השבוע (יום ג'), בטרם יבטיחו עלייתן, אם בכלל. ברמלה המשיכה מכבי ת"א בתצוגות הנפל שלה ואיפשרה לבית"ר המקומית לכפות עליה תיקו 1:1. תמונה דומה היתה גם באיצטדיון וינטר, שם הוליכה הכח ביתרון, לפני שהכפר-סבאי נזהר השווה והעביר את ההכרעה למגרש הביתי.

תיקו זהה (1:1) היה גם בנתניה, במפגש בין סוגרת הטבלה הלאומית, בית"ר נתניה, לבין הפועל ירושלים. בטייבה נערכה "האפלה" לעיני 4000 צופים. המקומיים מליגה א' מתחו את הלאומיים של מכבי יפו במשך 120 דקות. המשחק הסתיים ללא הכרעה (1:1) ואוהדי טייבה ילוו את קבוצתם ליפו למשחק החוזר.

כמעט הפתעה נרשמה ברעננה, שם מתחה הפועל רעננה מליגה א' את סגנית המוליכה הלאומית, בני יהודה, במשך 120 דקות לפני שנכנעה 1:0.

הנצחון הגבוה של הסיבוב הושג בפ"ת, שם הדיחה הפועל פ"ת את הנציגה האחרונה של ליגה ב', לאחר נצחון 0:4. נצחונות חלקים קצרו גם מכבי חיפה (0:3) על הפועל בית-שאן; שמשון ת"א על בית"ר נהריה (0:2) הפועל ת"א על הפועל רמת השרון (0:2) ובית"ר ירושלים על אחותה מחיפה (0:2).

בית"ר ת"א ניצחה סוף סוף. הקרבן מכבי שעריים, שנכנעה בתוצאה 3:1. מכבי נתניה ניצחה בקושי רב את הפועל עכו 1:2 ומכבי פ"ת את הפועל מרמורק 0:1.

הגרלת משחקי שמינית הגמר תהיה ביום שישי באולפני הרדיו בהשתתפות מלכת היופי החדשה, ימית נוי. המשחקים עצמם יתקיימו ביום שלישי ה-17, במארס.

עודד מכנס הוליך את קבוצתו בארצית לנצחון מפתיע בהארכה

מאת עמי רוזנברג

עודד מכנס החל אתמול להצדיק את התקוות, הרבות שתלו בו מנהלי קבוצתו, לאחר שהוליך את הפועל חדרה לנצחון מפתיע על הפועל לוד לאחר הארכה – 2:4 (2:2) (0:2).

שחקני חדרה זכו בנצחון מוצדק, שכן הם היו טובים יותר מיריבתם ותקפו ללא הרף את שערו של יעקב בנודיס. ברוב דקות המשחק שיחקו שחקני לוד מתחת לרמתם.

בשלהי המחצית הראשונה הצליחו שחקני השומרון להלום פעמיים בלודאים. בדקה ה-42 קבע עודד מכנס בבעיטת עונשין מרחבה מ-18 מ' – 0:1. כעבור שתי דקות קבע רונן שפירא, בבעיטה מקרוב, את תוצאת המחצית הראשונה – 0:2.

במחצית השניה התעוררו שחקני לוד מתרדמתם. הם החלו לתקוף את השער החדראי והצליחו ללא קושי מיוחד להשוות את התוצאה. בדקה ה-67 הוכשל שרביט בתוך הרחבה ע"י מואסי. את כדור העונשין מ-11 מ' בעט יעקב בנודיס ללא דופי – 1:2.

הלודאים המשיכו לתקוף וכעבור שלוש דקות הצליחו לאזן את התוצאה, לאחר שרונן הלל קבע, בבעיטה מקרוב 2:2.

בדקות ההארכה הפתיעו שחקני חדרה, שגילו כושר גופני מעולה ותקפו ללא הרף את שער לוד. בדקה ה-104 הורחקו מהמגרש נתן פאר ודפי שמאול, לאחר שהחליפו ביניהם מהלומות.

בדקה ה-108 ניצל שלמה גוהלן טעות גסה בהגנת לוד ומקרוב קבע – 2:3. שחקני חדרה לא נסוגו לעבר שערם והמשיכו לתת את הטון במגרש. בדקה ה-118 הבקיע עודד מכנס את השער היפה במשחק, לאחר שעצר את הכדור בחזה, הטעה את מגיני לוד ובבעיטה מרחבה אל בין חיבורי הקורות קבע את תוצאת המשחק – 2:4.

שפט צבי שריר לעיני 1500 צופים בחדרה.

● הפועל חדרה: עטיה; מואסי, פאר, ויז, שפירא, עזרן; צ'ארשי, סלומון, בן-שמואל; אברמוף (גוהלן), מכנס, שפירא (מזרחי).

● הפועל לוד: יעקב בנודיס; יצחק בנודיס, קסאשווילי, שקד, שמרית (מאיה); חביב, יעקב הילל (רונן הילל), בן-ממס, רפי שמואל, שרביט.

טייבה חגגה התיקו נגד ה"בולגרים"

מאת מאיר לוי

הפועל טייבה מליגה א' הצליחה להבקיע שער יתרון העמידה על סף הפתעה גדולה, אך לבסוף התמקמה "רק" בתיקו 1:1 מול הקבוצה הלאומית של מכבי יפו, בתום קרב שקול בן 120 דקות.

אווירת חג מסגוגית שררה ברחבה מאז רבים כבר משעות הבוקר. בעשר דקות התנהל משחק מתוח ושווה כוחות, עם עדיפות מקומית קלה. אז קרה הבלתי יאמן.

טייבה, המעודדת על-ידי אלפי אוהדים, עלתה ליתרון שקדם – 0:1. הגנת יפו הדפה כדור השער לרגלי זוהיר זועבי. הלה חלוץ מסוגל להשתלב גם בקבוצות לאומיות, התקדם קמעא ובעט בחלק המוצלח של הבעל פנימה.

הר געש התפרץ ביציעים. ריח הפתעה נישא באויר. התחושה היתה, כי אם המאמן אלי תג'ר הביא אשתקד את מכבי חדרה לחצי הגמר, הוא יכול לעשות זאת שוב עם הפועל טייבה.

השמחה לא ארכה זמן רב. דקה 18: בעיטת עונשין לזכות יפו מ-20 מ'. אלישע צ'יפרוט שיגר כדור מסובב לרחבה, השוער תוסאם זינק, אך הכדור נהדף מחזהו ושלמה אלקולומברה עט על המציאה ובעט מקרוב פנימה. 1:1.

החגיגה ביציעים נסתיימה.

במחצית השניה התנהל משחק חלש. יפו היתה רדומה וטייבה לא האמינה בעצמה כדי להסתכן במתקפה גדולה.

בשלושים דקות ההארכה שלטה יפו בשדה ויצרה שלושה מצבי הבקעה, שהוחמצו בצורה מסמרת שיער [illegible]

שפט יצחק בן-צחק לעיני 5000 צופים בטייבה.

● הפועל טייבה: חוסאם; אבו-דאוס, ויזו, ו. עזאם, אלקסאל; אבו-ראני, ג. עזאם, סרוסי (חסן), צומכי, זועבי, חאג'יחיא (ג'יב).

● מכבי יפו: נמרוד אברהם; קירס, בוטביקה, כהן-צדק, ישראל דניאל; סלימן, אלקולומברה (כהן), מנשה מזרחי; אמיגה (דנמי), צ'יפרוט, צדוק מלכה.

נזהר כפה משחק חוזר על הכח ר"ג

מאת יוסי משורר

שערו של מאיר נזהר, שהובקע שש דקות לפני סיום המועד החוקי, מנע אתמול את הדחת קבוצתו, הפועל כפר סבא, מהמשך משחקי גביע המדינה, במאבקה נגד הכח מכבי ר"ג, שהסתיים בתיקו – 1:1 (0:0).

ברוב דקות המשחק חזו הצופים במשחק שקול וחסר אירועים ע"י שני השערים. האורחים מהשרון איכזבו קשות, לנוכח משחקם החלש וחסר השאפתנות. למזלם שיחקה מולם קבוצה חלשה, ששחקניה לא האמינו ביכולתם לנצח.

האירוע המעניין במחצית הראשונה התרחש בדקה ה-10, כששחקן הכח, אילן צעירי, השתלט על כדור חוזר מקורת שער כפר-סבא ומקרוב הוא גילגל את הכדור לרשת, אך השופט רוזנברג פסל את השער בטענת נבדל.

במחצית השניה היו דווקא שחקני עיר הגנים מסוכנים יותר. ואכן, בדקה ה-80 הצליח רואל לסיים התקפה נאה של קבוצתו בבעיטה מקרוב לרשת – 0:1.

כשנדמה היה, כי התוצאה לא תשתנה, הצליח בדקה ה-84 מאיר נזהר לסיים התקפה מהירה של קבוצתו בבעיטה מ-7 מ' לרשת – 1:1. גם בהארכה בת 30 הדקות לא נפלה הכרעה, כאשר שתי הקבוצות לא השכילו להגיע גם לסכנאת השער. המשחק בפרק זמן זה נעדר אירועים מיוחדים.

שפט יצחק רוזנברג לעיני 200 צופים במגרש וינטר.

● הכח מכבי ר"ג: נורדמן; ברזוכוביה, עמי כהן, חיים יחיאל, חלפון; רואל, יעיש, בראל, מוסרי; משה יחיאל, צעירי.

● הפועל כפר-סבא: שמיר; איריגנר, סימון, דבינוביץ, אינשטיין, תמיר ברזיחים, אופיר ברזיחים, מללי, מייקל יפה; נזהר, מייבוני.

נצחון תל-אביבי חרף רפיון בחוד

מאת אשר גולדשלגר

צמד שערים של שבתאי לוי ומוריס זאנו הספיק אתמול לקבוצת הפועל תל-אביב להעפיל לשלב שמינית גמר גביע המדינה, לאחר נצחון חלק על הפועל רמת-השרון 0:2 (0:1).

חניכיו של דוד שוייצר גילו בשנים עליונות לאורך כל 90 הדקות, אולם גם מול יריב נחות מליגה א' התקשתה חולית החוד לפרוץ מעלילות את הגנת רמת-השרון.

שוער רמת-השרון, ברקובי, הפגין אתמול יכולת מרשימה מול חלוצי הפועל תל-אביב, אולם גם עובדה זו אינה יכולה לשמש תרוץ לרפיון חוד התל-אביבי.

שוייצר תגבר את חולית הקישור בשוקי אקהיז ואליאור ברנס, אולם גם שניהם לא ידעו כיצד לדחוף את הכדורים לשער רמת-השרון. שתי הבקיעות של חלוצי תל-אביב, שבתאי לוי ומוריס זאנו, מנעו מתל-אביב אי נעימות.

רמת-השרון באה בלי יומרות לבלומפילד. שחקניה קיוו לסחוט תיקו, אולם כבר בדקה ה-40 נכנעו לחלוץ הפועל תל-אביב שבתאי לוי. בדקה זו סוגר כדור לרחבת רמת-השרון. שבתאי לוי השתלט על הכדור ובבעיטה שטוחה קבע 0:1 לתל-אביב.

במחצית השניה השיגה רמת-השרון שתי קרנות ופעם אחת נאלץ זאנה להרחיק כדור סמוך לקו, אך מוריס זאנו, מעבר הסני, ניצל אי הבנה ברמת השרון, שהמתינה לשריקת נבדל, הוא השתלט על הכדור, עבר את השוער ומקרוב קבע 0:2 לתל-אביב.

עד לסיום היה היתרון התל-אביבי ברור, אולם חלוציה, שבתאי לוי וגיל לבנאו, לא ידעו כיצד להבקיע מנת שערים גבוהה שתהווה עבורם עידוד להמשך הליגה.

שפט סמי אלנקווה לעיני 300 צופים באיצטדיון בלומפילד.

● הפועל תל-אביב: אלתר; הרשליקוביץ, עמר, זאנה, בוסה; אקהיז, סיני, זאנו, ברנס; לבנאו, שבתאי לוי.

● הפועל רמת-השרון: ברקובי; צבי, דהאן, זרחוביץ, אסוליך, פלד, רוני לוי, דמה, יואב אברהם, אגלן, אשכנזי.

ה"דרבי" הת"א במוקד המחזור ה-20 בלאומית

מאת שמואל טל

ה"דרבי" של ת"א יעמוד במוקד משחקי המחזור ה-20 של הליגה הלאומית בשבת הקרובה. למרות ששתי הקבוצות מצויות בנסיגה, ימשוך המפגש את אוהדי שתיהן לאיצטדיון בלומפילד.

המוליכה, בית"ר ירושלים, תופיע אף היא באיצטדיון היפואי, כשתארח את אחותה התל-אביבית. בני-יהודה, המפגרת בתשע נקודות אחרי הירושלמים, תארח את הפועל לוד.

ה"דרבי" של השרון יהיה בכפר-סבא ובו יארחו המקומיים את מכבי נתניה. הנתניתית השניה, בית"ר, תצא למשחק חוץ אצל מכבי חיפה.

ביתר המשחקים, שיסיימו את השליש השני יתמודדו: מכבי יבנה – שמשון ת"א; מכבי פ"ת – מכבי יפו; הפועל פ"ת – באר-שבע.

תידון בקשת מכבי לעצור תהליך הצמצום

מאת אשר גולדשלגר

ההתאחדות לכדורגל תדון בבקשת מרכז מכבי לעצור את תהליך צמצום הליגות, כך מסר אתמול יו"ר ההתאחדות, שאול סוזירי.

עוזיקם מילצין שוחח עם סוזירי והבהיר את עמדת מכבי, לפיה יש לעצור את התהליך בעונה הבאה ולהשאיר את הליגה הלאומית על 14 קבוצות למשך כמה שנות בדיקה. סוזירי הדגיש כי הנושא הזה יעלה במכלול של נושאים וביניהם שיטת המשחקים לעונה הקרובה, שילוב זרים בכדורגל הישראלי והוספת מחזורי סטוס במסגרות שונות, כיוון שיהיו פחות מחזורי ליגה.

על מילצין יהיה להמציא בתחילת השבוע בקשה רשמית ממרכז מכבי לדיון בהתאחדות, אחרת לא ייענה. בינתיים עוכבה הקמת ועדת הצמצומים בכדורגל.

ספורט נכים

נבחרת הנכים בכדורסל של מערב-גרמניה תגיע בסוף החודש לסידרה בת 4 משחקי רעים עם נבחרת ישראל, כהכנה לאליפות אירופה שתיערך במאי בצרפת.

★ נבי צהיל ת"א עלו לראשונה העונה לראשות הטבלה הלאומית לאחר נצחון מפתיע על אילן ר"ג 51:52, בתום קרב דרמטי.

צמד של בן ברוך העניק למובילה הארצית נצחון חוץ מפתיע ביבנה

מאת יצחק פרי

שחקני הפועל חולון לא נבהלו מיתרון הביתיות של מכבי יבנה והצליחו במשחק מבוקר ושאפתני לזכות בנצחון מפתיע – 1:2 (0:2).

החולונים באו ליבנה במטרה לזכות בנצחון. אומנם הם תיגברו את הגנתם, אך בהתקפות מתפרצות הצליחו להביך רבות את הגנתה הדוירה של יבנה.

שחקני יבנה רשאים לבוא בטענות רק אל עצמם, שכן הם גילו אדישות רבה ולא הצליחו לגלות אפילו ספק מיכולתם.

לאחר לחץ חולוני בפתיחת המשחק, הצליח מרקו בן-ברוך לנצל בדקה ה-31 הדיפה לא מוצלחת של לסנר ולקבוע מקרוב – 0:1.

שחקני יבנה המשיכו לתקוף ובדקה ה-43 הצליחו להגדיל את יתרונם: שוב היה זה מרקו בן-ברוך, שפרץ כסופה לעבר השער ובבעיטה אדירה מ-20 מ' הותיר את לסנר חסר אונים – 0:2.

במחצית השניה ניסו שחקני יבנה לשנות את התוצאה. הם החלו לתקוף את שער חולון, אך חלוציהם [illegible] להבקיע רק [illegible] אחד.

בדקה ה-57 הצליח בר-שמעון לנצל עירבוביה בתוך רחבת חולון כדי לקבוע מקרוב – 1:2.

בדקות הסיום הגבירו היבנאים את לחצם על שער חולון, אך משחק הקרבה של הגנת חולון הותיר את התוצאה בעינה.

שפט יהושע לויה לעיני 300 צופים ביבנה.

● הפועל צפרירים חולון: ביטון (ישראלי), גיל זיתוני, יעקובי, סליאס (פרחן); חלפה, יעקב זיתוני, בן-ברוך, עציוני, שקרוקה, דמתי.

● מכבי יבנה: לסנר; בוארון, אלקבץ, סלומון, אזולאי (גורדון); עלוואה (אבי כהן), בר-שמעון, ציון יעקב; אוסמה, יעקבין, ריזלר.

ה"ירוקים" ניצחו אך לא ליקקו דבש

מאת יצחק ציבין

מכבי חיפה לא ליקקה דבש כדי להעפיל לשלב שמינית הגמר בגביע המדינה, למרות שהביסה ביום שישי 0:3 (0:2) את הפועל בית-שאן מהליגה הארצית.

דווקא האורחים מבית-שאן פתחו בתנופה ונתנו באותן דקות את הטון בשדה. בשלושים דקות רצופות חזינו רק בקבוצה אחת תוקפת, וקבוצה שניה בהתגוננות.

היו אלה החיפאי לשעבר שלום לוי, חברו הלל קפלן, שאף הוא שיחק במכבי חיפה בתקופה מסויימת, שהטרידו את הגנת חיפה וסיכנו את שערו של אבי רן.

בדקה ה-28 היו קרובים להבקעה. מאיר אלמקיים בעט מ-12 מ' שטוח לקורה. גם כדור עונשין של שלום לוי חמק אך מעט ליד הקורה.

אז, בדקה ה-34, בהתקפת פתע חיפאית נהדף כדור ברילובסקי לקרן. הוא עצמו הגביה את הכדור ואלי כהן בעט מהאויר לרשת 0:1.

שלוש דקות מאוחר יותר, בעט ציון מרילי כדור עונשין מ-25 מ', שפשף את החומה הבית-שאנית ונח בין החיבורים 0:2.

בדקה ה-60 הוסיפה מכבי חיפה שער שלישי: ברילובסקי "הרים" מסר לברוך ממן, שהגביה מאגף שמאל ומשה סלקטר נתן תזכורת לקיומו והגנו לרשת 0:3.

שפט אריה פרוסט לעיני 1000 צופים בקרית-אליעזר.

● מכבי חיפה: רן; אדרוני, כהן, קליגר, מרילי, אבוקרט, רוזנטל, ממן, ברילובסקי, סלקטר, ארמלי.

● הפועל בית-שאן: עמוס קפלן; שינו, אוחנה, צבי קפלן, אלבז, הרמה, שלום לוי, לוסקי, בר-סימון (בנגוד, בישון), הלל קפלן, אלמקיים.

דן עופר הצעיד את קבוצתו לשמינית הגמר על גבה של ב"ש

מאת עמירם רוזן

שער של עופר דן המשחק העניק אתמול נצחון מוצדק לשחקני הפועל טבריה על קבוצתה הלא יציבה של הפועל באר-שבע – 0:1 (0:0).

שחקני טבריה היו טובים יותר בכל מהלך המשחק. הם ניצלו עד תום את חולשת יריבתם ותקפו ללא הרף את השער הבאר-שבעי.

למזלם של שחקני בירת הנגב גילה שוערם, מריו זוכוביצקי, יכולת מעולה בין הקורות ולפחות בארבעה מקרים הוא חילץ את שערו מהבקעות.

שחקני טבריה, בניצוחם של האחים עופר ואיל דן, הגבירו בדקות הסיום את לחצם על השער הבאר-שבעי. ואכן, בדקה ה-74 הם הצליחו סוף סוף לממש את יתרונם האיכותי לשער נצחון.

מאיר עמור פרץ היטב מהאגף והגביה כדור מדויק לעבר הרחבה. עופר דן הקדים את מגיני באר-שבע ובנגיחה מדוייקת לפינת השער קבע – 0:1.

רק לאחר ספיגת השער נזכרו הבאר-שבעים לתקוף את השער, אך אז היה כבר מאוחר מדי.

שפט בני כהן לעיני 500 צופים בטבריה.

● הפועל טבריה: מימון; אבוטבול, אדרי, מכבן, א. דן, לוי, ודעי, כרמי; ע. דן, אוחנאי, עמור.

● הפועל באר שבע: זוכוביצקי; בן-זכות, דוידי, אילוז, גונן; דהן, שושני, סולתן (אוחיון), ויצמן, יונה (ביטון), אוחנה.

האחרונה בלאומית לא יכלה לארצית

מאת דוד בכר

המשחק בין בית"ר נתניה מתחתית הליגה הלאומית לבין הפועל ירושלים מצמרת הארצית הסתיים אתמול, בתום 120 דקות, ללא הכרעה – 1:1 (1:1) (0:0).

דווקא שחקני "עיר היהלומים" היו טובים יותר. הם תקפו ללא הרף את השער הירושלמי ורק חוסר מזל בהתקפתם מנע מהם לזכות בנצחון.

חניכיו של שייע פייגנבויים איכזבו קשות. הם לא הצליחו להוות יריב שקול לנתניתים והצהרותיהם לפני המשחק התבררו כחסרות כיסוי.

לאחר מחצית ראשונה עקרה משערים, הצליח יוסי אדרי לקבוע בדקה ה-65 בבעיטה קשתית מול השוער הירושלמי – 0:1.

שחקני "עיר היהלומים" המשיכו לתקוף, אך השער נפל דווקא בעבר השני של המגרש: בדקה ה-74 בעט דוד ועקנין כדור עונשין מחצי מגרש, שלהפתעת כולם חדר לרשת – 1:1.

בדקות ההארכה ניסו הנתניתים להבקיע שער נצחון, אך משחק הקרבה של הגנת ירושלים מנע מהם לזכות בנצחון מוצדק.

שפט עובדיה צבי לעיני 250 צופים במגרש סוברוק בנתניה.

● בית"ר נתניה: פילוסוף; גולן (יוסי יונה), סרוסי, סאסי; גלם, רובין, שטולברג, איצקוביץ; יוסי תשובה (עוזיה), רמי תשובה, אדרי.

● הפועל ירושלים: ברכה; בסן, שפירא, נחמיאס, אוחנה; סבן (קורבי), ועקנין, שלומי מלכה; יחזקאל, ששון, אסיאג (סחיק).

יגאל מנחם מנע את אי-הנעימות

מאת דוד בכר

שערו של יגאל מנחם בשלהי המשחק מנע אתמול מקבוצת מכבי נתניה אי-נעימות, במשחקה מול הפועל עכו – 1:2 (1:1).

שחקני נתניה שלטו ללא עוררין במרכז המגרש. הם הירבו לסכן את שער עכו ורק החטאות חלוציהם מנעו מהם לזכות בנצחון רב שערים.

האורחים מהצפון הגיעו ל"עיר היהלומים" במטרה להוציא תיקו כדי להעביר את ההכרעה למגרשם הביתי. הם שיחקו במערך הגנתי מתוגבר והסתפקו בהתקפות מתפרצות.

כבר בדקה ה-1 עלו הנתניתים ליתרון ראשון, לאחר שיגאל מנחם מסר כדור רוחב לעוריה, שמקרוב קבע – 0:1.

הנתניתים המשיכו לתקוף, אך שחקני עכו, בהתקפה מפתיעה, הצליחו להשוות את התוצאה: בדקה ה-38 מסר חלפון כדור מדויק ללוי אוחנה, שבבעיטה מתוך הרחבה קבע 1:1.

במחצית השניה צרו הנתניתים על שער עכו, אך משחק הקרבה של הגנת האורחים מנע מהם לעלות ליתרון. כשנדמה היה, כי התוצאה לא תשתנה, הצליח יגאל מנחם לקבוע בדקה ה-87 בנגיחה מקרוב את תוצאת המשחק – 1:2.

שפט יוסף שוטי לעיני 500 צופים במגרש מכבי נתניה.

● מכבי נתניה: חביבי; ש. מנחם, בר, חסן, קורה, לם, בבאי (תקווה), חלפון, כאורן; יגאל מנחם, עוריה.

● הפועל עכו: אסרף; יוסי אדרי, מוסקוביץ, סעלו, אוחיון; זעפרו, רווח, כרמדי; אוחנה, גבה, חלפון.

ג'ודו

הפתעה נפלה אתמול בגמר אליפות ישראל עד גיל 21 כשבמשקל פתוח גבר ארז ג'ידסי (71 ק"ג) מסייפון בתים על סימון מיגלשווילי (107 ק"ג) מהפועל פ"ת. יתר האלופים: 60 ק"ג: אמיר פרלס מהוד השרון. 65 ק"ג: רוני הדר מראשל"צ. 71 ק"ג: רני גיבטובסקי ממכבי ת"א. 78 ק"ג: רועי ספיר ממכבי ת"א. 86 ק"ג: איתן בק ממכבי רחובות.

גולדברג קבע שוויון וברמלה קשה היה לקבוע מי הלאומית

מאת משה דנציגר

שחקני מכבי ת"א חילצו אתמול בקושי רב תיקו, במשחקם מול בית"ר רמלה – 1:1 (1:1) (1:0).

במשך 120 דקות המשחק קשה היה להבחין איזה משתי הקבוצות משחקת בליגה הלאומית. שחקני רמלה לא נפלו מיריבתם ואף היו קרובים יותר לזכות בנצחון. רק חוסר מזל בהתקפתם מנע מהם להפתיע.

פתיחת המשחק היתה שייכת לרמלה. כבר בדקה ה-9 הצליח משה סיני, בבעיטה נאה מתוך הרחבה, להכניע את גינזבורג, אך השופט רחמים דינאבי פסל את השער בטענת נבדל.

כעבור 12 דקות הצליחו הרמלאים לעלות ליתרון, לאחר שבלומשטיין הוכשל בתוך הרחבה. את כדור העונשין מ-11 מ' בעט בלומשטיין עצמו ללא דופי – 0:1.

השער עורר במעט את המכבים מתרדמתם. כבר בפתיחת המחצית השניה ניתנה לבני סבק הזדמנות מצויינת להשוות את התוצאה, לאחר שהשופט פסק על בעיטת עונשין מ-11 מ', בעקבות הכשלתו של אלון נתן בתוך רחבת העונשין. את כדור העונשין בעט סבק לגופו המזנק של בלאיש.

המכבים המשיכו לתקוף את השער הרמלאי ובדקה ה-53 הצליח אבי גולדברג לקבוע בבעיטה מקרוב – 1:1.

בדקות ההארכה הפתיעו שחקני רמלה, שתקפו ללא הרף את שערו של גינזבורג. בדקה ה-119 חילץ השוער התל-אביבי את שערו מהבקעה בטוחה, לאחר שהצליח להדוף בזינוק נהדר כדור שנבעט ע"י אקצין.

שפט רחמים דינאבי לעיני 1500 צופים ברמלה.

● בית"ר רמלה: בלאיש; קאן, מ. לוי, עוזמן, אקצין, פרוספר כהן, א.כהן (אריאל), סיני, איוב; צפניה, בלומשטיין.

● מכבי ת"א: גינזבורג; מיקי כהן, סמעונוב (קרמר), א.כהן, אזולאי; גולדברג, לולו (קייסי), אלון נתן; טריאבי, סבק, דריקס.

אז'ובל העניק נצחון לא מוצדק

מאת משה בן-חיון

שער של יעקב אזובל במחצית השניה העניק לקבוצת מכבי פ"ת נצחון לא מוצדק על הפועל מרמורק מתחתית הליגה הארצית – 0:1 (0:0).

שחקני מרמורק היו טובים יותר. הם החזיקו יותר בכדור וסיכנו רבות את השער הפתח-תקואי, אך החטאותיהם של שכטר וקדרדור מנעו מהם להכניע את השוער הפתח-תקואי.

האורחים מ"אם המושבות" שיחקו מתחת לכל ביקורת. משחקם היה איטי וחסר רזיק. פרט ליעקב אזובל שיחקו כל הפתח-תקואים מתחת לרמתם הרגילה.

כשנדמה היה, כי עד לסיום 90 הדקות לא יובקעו שערים, ניצל בדקה ה-71 יעקב אזובל טעות בהגנת מרמורק ובבעיטה אדירה מ-14 מ' קבע את תוצאת המשחק – 0:1.

שפט דאוד סוהיל לעיני 300 צופים ברחובות.

● מכבי פ"ת: פביאן; זאן, פרסלר, צופין, אזובל, שעשוע (ירחום), בגלייבטר, נוריאל, אמלוי; רפי כהן, בר-שמעון.

● הפועל מרמורק: ליגנר; פרץ, בסון, פנחס, משה כהן; שעובי, צדוק, ברדרור, יתמיה; שכטר, אבידור.

כושר גופני עדיף ניצח את שעריים

מאת יוסי משורר

יכולת טובה בשלהי המשחק הספיקה אתמול לשחקני בית"ר ת"א לגבור במגרשם הביתי על קבוצת מכבי שעריים בתוצאה 1:3 (1:0).

האורחים מרחובות לא נבהלו משחקני ה"מנורה" והצליחו להוות יריב שקול ברוב דקות המשחק. רק כושרם הגופני הלקוי מנע מהם בסיום להפתיע את יריבתם.

במחצית הראשונה חזו הצופים במשחק שקול. כשנדמה היה, כי התוצאה לא תשתנה הצליח בדקה ה-44 אהוד עירן משעריים לשלוח את אלי כהן ומול השוער קבע בקור רוח – 1:0.

בדקה ה-71 הגביה יעקב כהן כדור קרן לעבר עירן, שנגח את הכדור בדייקנות לעבר הפילון וזה מקרוב קבע – 1:1.

שחקני בית"ר המשיכו להלום ובדקה ה-79 היה זה תזני צמח שנגח מקרוב כדור חזק לרשת – 1:2. כעבור שתי דקות הצליח דוד לביא, בבעיטת יעף מ-14 מ', לקבוע את תוצאת המשחק – 1:3.

שפט יוסף ריאבנם לעיני 600 צופים במגרש וינטר.

● בית"ר ת"א: ג'רבי; קצב, יעקב כהן, ידידי, אבקיגר, צמח, מזרחי, אדרי, שוריב (עמרן); פז (לביא), ברנדן.

● מכבי שעריים: ליברמן; אפללו, צבי, מרציאנו, משעלי; רוקבן, עירן, שמריה, צומן (אלקביץ); אלי כהן, קהת.

ב-4 מטחים "עפה" הנציגה מליגה ב'

מאת עמי רוזנברג

שחקני הפועל באר יעקב מליגה ב' סיימו אתמול את הופעתם במשחקי גביע המדינה בכדורגל, בהפסד מוחץ מול הפועל פ"ת – 0:4 (0:1).

יאמר מיד, כי תוצאה זו אינה משקפת את יחסי הכוחות במגרש, שכן האורחים מבאר יעקב לא נפלו מיריבתם ובדקות רבות הם אף הצליחו לסכן את שער פ"ת. הבולט בבאר יעקב היה שחקן הקישור חמו, שהניע את משחק קבוצתו ויזם התקפות רבות על השער. רק חוסר מזל בהתקפת באר יעקב מנע מהפתח-תקואים אי-נעימות.

כבר בהתקפתם הראשונה במשחק הצליחו שחקני "אם המושבות" לעלות ליתרון, לאחר שמני בסון קבע בדקה ה-9 בנגיחה מקרוב – 0:1.

בפתיחת המחצית השניה ניסו שחקני באר יעקב לאזן את התוצאה, אך השער נפל דווקא בעברו השני של המגרש. בדקה ה-71 שוב היה זה מני בסון, שנגח מקרוב לקורת השער. על הכדור החוזר השתלט בסון ללא בעיות וקבע בבעיטה מ-2 מ' – 0:2.

השער שבר כליל את האורחים ובדקות הסיום הם ספגו שני שערים נוספים. בדקה ה-89 קבע אלון בוליקו בנגיחה מקרוב – 0:3 וכעבור דקה חתם אלון חזן את התוצאה בבעיטה מקרוב – 0:4.

שפט עמית קליין לעיני 300 צופים בפ"ת.

● הפועל פ"ת: ג'רבי; לסרי, מרכוס, קוזשוילי, דוד לוי; קייסי, ל. אברהם, אלייה (קלמנוביץ); לוין (בולוקו), בסון.

● הפועל באר יעקב: בובליל; ש. יעקב, ע. גרא, עוזין, מיארה; בסון, חמו, מ. גרא, אדריסי; גחייסי, אוחנה.

הניחוש הנכון

1. הפועל פ"ת – באר-יעקב	1
2. הכח ר"ג – כפר-סבא	X
3. הפ. חדרה – הפועל לוד	X
4. מכבי חיפה – בית-שאן	1
5. בית"ר נהריה – שמשון	2
6. בית"ר ת"א – שעריים	1
7. בית"ר י-ם – ב. חיפה	1
8. טבריה – באר-שבע	1
9. הפועל ת"א – רמת-השרון	1
10. רעננה – בני-יהודה	X
11. יבנה – צפרירים חולון	2
12. מרמורק – מכבי פ"ת	2
13. מכבי נתניה – עכו	1
14. בית"ר רמלה – מכ. ת"א	X

שייט

תחרויות השייט במסגרת המבחנים לקביעת נבחרות ישראל, שהיו אמורות להתקיים בסוף השבוע בשדות-ים, נדחו בגלל תנאי מזג האויר הקשה.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

1800 מקומיים ו־250 מחו"ל בספורטיאדה השביעית באילת

השתתפות שיא של 1800 ספורטאים ישראלים ממקומות עבודה ברחבי הארץ ולצידם 250 ספורטאים אורחים מחו"ל (במקום הראשונה) יטלו חלק בספורטיאדה השביעית שתהיה במאי הקרוב באילת במסגרת הכללית של משחקי הפועל ה־13.

הספורטאים האורחים יגיעו מ־12 מדינות, כולל משלחת מעורבת של הכוח הרב־לאומי הצבא בסיני.

הספורטאים הישראלים שיגיעו מ־75 מקומות עבודה בארץ, יתחרו עם האורחים מחו"ל בשמונה ענפים: כדורגל, כדורסל, קטרגל, כדורעף, טניס, טניס־שולחן, שחמט וברידג'.

הספורטיאדה תיפתח במופע מרשים שייערך באיצטדיון העירוני של אילת. במופע יהיה מצעד משלחות כולל 100 מותיקי הפועל בכל הזמנים.

נמשך המאמץ להביא את ארגנטינה עם מראדונה למשחקי הפועל ה־13

מטה משחקי כינוס הפועל ה־13 ממשיך במאמציו להביא אטרקציה נוספת למשחקים באמצעות נבחרת ארגנטינה בכדורגל, אך בתנאי שבשורותיה יככב דיגו ארמאנדו מראדונה המשחק בשורות נאפולי, איטליה.

את הבאת הנבחרת הארגנטינית הגו במטה המשחקים כבר לפני זמן רב, אבל אמרגני הנבחרת הדרום אמריקאית, אלופת העולם בכדורגל, התקשו להבטיח את השתתפותו של מאראדונה.

עתה מדברים על כך שארגנטינה תשחק בישראל נגד הנבחרת הלאומית שלנו כאירוע מקדים לפתיחת משחקי הפועל ה־13, אך הוא יהיה חלק בלתי נפרד ממנו וזאת כדי לנצל מועד פנוי למאראדונה להופעה בארץ.

אם אכן ייצא הדבר לפועל תשחק נבחרת ארגנטינה עם מאראדונה במרוצת חודש אפריל בעוד שמשחקי הפועל יחלו ב־4 במאי. האמרגנים פועלים עתה למצוא את „החלון" הפנוי והמתאים למאראדונה שהביע בעת שהותו הקודמת בישראל את רצונו לשוב ולבקר בירושלים בה יש לו גם ידידים.

ויינברג ניצח אתמול בגמר אך בראון זכה בסבב כולו

הפתעה גדולה נפלה בגמר תחרות ה„מאסטרס" בטניס, כשאהוד ויינברג בן 16 מחיפה גבר על המדורג ראשון, יורם בראון – 4:6, 6:4, 2:6. הקרב נמשך כשעתיים במגרשי מכבי צפון.

בחצי הגמר חולל ויינברג הפתעה נוספת, כשהדיח את המדורג מס. 4, מנשה צור 5:7, 2:6. בראון גבר בקרב דרמטי בן בשלוש שעות ורבע על אורן מוטוסל 6:4, 4:6, 6:7.

על אף נצחונו של ויינברג זכה בבכורה בסבב כולו בראון, בזכות ניקוד מצטבר, דבר שהקנה לו כרטיס טיסה לארה"ב. מוטוסל דורג שני ובכרטיס טיסה לאירופה. ויינברג וצור הסתפקו במקום השלישי משותף עם כרטיס אחד לשניהם לאירופה.

בתחרות לנשים ניצחה בגמר דליה קוריאט את אילנה ברגר 4:6, 5:7. קוריאט זכתה בסבב ובכרטיס לארה"ב, לפני ברגר שתטוס לאירופה.

הערב חצי גמר הגביע בכדוריד

מוקד משחקי רבע גמר גביע המדינה בכדוריד יהיה הערב ב־8.30 באולם העירוני ביהוד בו תארח קבוצת הפועל פ"ת את מחזיקת הגביע קבוצת מכבי ראשון־לציון. ישפטו במשחק זה גרוס וצבירין.

יתר המשחקים הערב ב־8.30: מכבי ארזים ר"ג – אליצור הרצליה (באוניברסיטה רמת־אביב, שופטים דינר ובוקרא); מכבי רחובות – מכבי נתניה (היכל הספורט העירוני ברחובות, פוקס והרמן); הפועל ראשל"צ – הפועל נווים (משחק רדיוס באולם קיבוץ רמת השופט, הרט וזילברצוייג).

מתעמלי חולון זכו באליפות הפועל

מתעמלי הפועל חולון זכו אתמול באליפות הפועל בהתעמלות, שנערכה במבנון ווינגייט בהשתתפות 165 מתעמלים מ־18 סניפי הפועל.

לראשונה בתולדות תחרויות ההתעמלות בארץ הופעל מחשב משוכלל, שאיפשר לקבל באופן מידי את תוצאות התחרויות.

אלה זוכי האליפות בדרגות השונות. דרגה א': בתחרות האישית זכה כרמלי אור ובתחרות הקבוצתית זכו מתעמלי עמק יזרעאל.

דרגה ב': בתחרות האישית זכה מוטי אקרמן מהפועל חולון וקבוצתו זכתה בתחרות הקבוצתית.

דרגה ג': בתחרות האישית זכה גרדי זוהר מעמק הירדן ומתעמלי הפועל חולון זכו בתחרות הקבוצתית.

דרגה ד': בתחרות האישית זכה צורי בדחורין מעמק יזרעאל ומתעמלי הפועל חולון זכו בתחרות הקבוצתית.

קידס קיבל פרחים מהשחקנים וקללות וגידופים מהקהל

48 שעות לפני המשחק בטייבה טרם הושלמה בניית חומות המגרש המקומי. במאמץ אחרון, בראשות ראש המועצה אבד־לאטיף חביב, נסתיימה הבניה והכל הוכן לאירוח מכבי יפו.

עלות העבודות למועצה היתה יותר מ־200.000 ש"ח. יו"ר ההתאחדות לכדורגל, שאול סוידי, שנכח במשחק, הבטיח לתת סיוע כספי לאגודה להשלמת מושבים, כיוון שעתה במגרש רק 5000 מקומות עמידה.

חבר הנהלת טייבה מסר כי למשחק נמכרו כ־4000 כרטיסים, אם כי במגרש נכחו כאלף נוספים. בס"ה נכחו במקום כרבע מתושבי הכפר, שהכניסו לקופה שיא חדש בהדים של קרוב ל־50.000 ש"ח.

במהלך השבוע החולף שררה אווירת קרנבל ברחובות הכפר והכל שחו אודות המשחק הצפוי. במשחק נכחו אנשי תקשורת, צלמים, אורחים מההתאחדות, כדורגלנים ידועים (כג'ימי טורק שנתקבל בכבוד מלכים) ומכובדים אחרים.

לפני המשחק נערך טקס קצר של החלפת ברכות ופרחים. שלמה קידס התחבק עם שחקני טייבה. אך במהלך המשחק, כל אימת שקידס החזיק בכדור, הוא ספג קללות וגידופים חריפים וקריאות כמו: כהניסט ופשיסט.

סטאפי גראף ממערב־גרמניה (מימין) מפתיעה את נווראטילובה הגדולה בטורניר במיאמי

שרי אירופה החליטו על שורת אמצעים למלחמה בנגע הסמים

מאת אהרן להב

בעיית הסמים בספורט מעסיקה את העולם כולו ובעיקר את הקהיליה האירופית אשר מינתה ועדת שרים מיוחדת היושבת על המדוכה זמן רב ומבקשת למצוא דרכים למלחמה בנגע הסמים שפשה ביבשת כולה, וגם בין הספורטאים המשמשים דוגמה ומופת לבני הנוער בהתנהגותם.

ספרו החדש של השוער הגרמני הבינלאומי טוני שומאכר חשף לאחרונה מימד נוסף בנגע הזה, כאשר השוער המהולל מודה בפה מלא, כי שחקני כדורגל בקבוצתו פ.צ. קלן וכן בנבחרת הלאומית נטלו סמים ממריצים.

אמנם התגובה המיידית של ראשי קבוצתו וראשי ההתאחדות המערב גרמנית היתה קיצונית ואישית נגד השוער אשר הושעה מכל פעילות בנבחרת ובקבוצתו קלן קיצרה את תקופת החוזה שלו, אבל נראה שאת האמת אי אפשר לטאטא מתחת לשטיח והכדורגלנים הגרמנים אינם מצטיירים עוד כאלילים אלא כעוד סוג של „גנקיס" נוסח שחקני הכדורסל בארה"ב וקהל לא קטן של אתלטים אינדיבידואלים מכל ענפי הספורט אשר נתפסו בעת מתן דגימות שתן במשחקים רשמיים, נפסלו והוצאו מהקהיליה הספורטיבית.

בנושא זה כדאי לצטט את קארלוס אלברטו, קפטן נבחרת ברזיל שזכתה בגביע העולם ב־1970, שקרא לראשי הכדורגל של מערב גרמניה להשעות לתקופה בלתי מוגבלת את השוער שומאכר בגלל מה שנאמר בספרו בעניין השימוש בסמי מרץ בין הכדורגלנים. אלברטו טוען, כי הכדורגל הוא עסק רציני ואסור ששומאכר ישתמש בו לקדם את מכירת ספרו מעורר המחלוקת.

אלברטו אומר, כי אם יורחק שומאכר מהכדורגל המקצועני ועמו יתר השחקנים שנטלו סמים יהיה בכך צעד לדוגמה מצד עסקני הכדורגל.

נראה שהקפטן הברזילאי הוותיק רוצה לשמור על שמו הטוב של המשחק, גם אם ההודרו לתוכו אלמנטים בלתי ספורטיביים. הוא לא מציע להלחם בנגע אלא לסלק את אלה שהודו כי התופעה קיימת. זאת כמובן שיטה שפשטה את הרגל מזמן גם בשטחי [illegible] מכל, הוגנים לא מנעת [illegible] חדשה מבר־אנשים [illegible]

שלילים חופשיים.

באקראי נפל לידי לא מכבר לקט של החלטות שנתקבלו בכינוס החמישי של שרי אירופה הממונים על הספורט בארצותיהם. הכינוס היה ברבלין, אירלנד, ב־30 בספטמבר עד ל־2 באוקטובר 1986. בין הנושאים נתקבלו החלטות הנוגעות למלחמה בשימוש בסמים.

בין יתר ההחלטות בתחום המלחמה בסמים החליטו שרי אירופה לפעול בהתאם לצ'רטר האירופי הכללי נגד סמים, לארגן אמצעים במקום הרדוש כדי להפחית תנועתם של סוכני סמים ולעודד אמצעי מניעה, כולל אמצעים חינוכיים.

לעודד ארגוני ספורט ובתי ספר לערוך מבצעי מידע וחינוך כדי להסב תשומת ליבם של ספורטאים צעירים בכלל לעובדה שסמים מסוכנים ולא הוגנים בתחרות והורסים את בריאות הגוף והנפש.

שרי הספורט החליטו להסב את תשומת ליבם של ארגוני הספורט לרצון המדינות ליישם חוקים אחידים ואפקטיביים, הליכים ועונשים, בדרך כלל איסור לכל החיים להשתתף בתחרויות בינלאומיות כפי שכבר קיימים בחוקת הוועד האולימפי הבינלאומי וכן עריכת בדיקות פתע לגילוי משתמשים בשעת קיום תחרויות, לפניהן או מיד אחריהן.

השרים מבקשים לשקול דרכים לשיתוף פעולה אירופי מלא, לעזור בפתרון הבעיות הקשורות בהפצת הסם והשיפת סוכני הסמים למיניהם – סמי ההמרצה והסמים הקשים.

נושא הסמים מועלה בישיבת שרי אירופה בכל מיפגש. הדוברים מביאים בכל פעם תופעות חדשות ותמוהות, דבר שמעמיד בספק אצל כמה מהם את יעילות האימרה האולימפית של הברון דה־קוברטין: „חזק יותר, מהר יותר, גבוה יותר" – אם ההישגיות הטבעית הופכת להיות להישג בכל מחיר – גם במחיר ההתמכרות לסם, איבוד הכושר הגופני והנפשי וצלם אנוש.

העתק ההחלטות האלה מגיע כמה שקורי בעגה העתונאית „תפוצת נאט"ו" גם לישראל ומן הראוי שהגופים הישראלים כמו ועדת הספורט של הכנסת, ההתאחדויות ומרכזי הספורט, יתנו דעתם על כך וישתתפו במבצע הבינלאומי להדברת נגע הסמים.

בעין עקומה / אהרן להב
מחול הזרים מתחיל

בהפועל ינחו החל מהיום על שולחן ההתאחדות את הדו"ח שהובאה לשיתוף זרים בכדורגל. לפני המוסכמות ימצא שתי המלצות. זו של הרוב, המבקש להעניק לאלתר שני זרים בכל קבוצה, עם התחייבות של הנהלת ההתאחדות לצמצם בעוד שתי עונות את הליגה הלאומית מ־14 קבוצות ל־12. וזו של המיעוט הדורשת שיתוף זרים רק בעוד שתי עונות, כאשר הליגה תצומצם כבר הלכה למעשה ל־12 קבוצות.

אבל זה לא ההבדל היחיד בין שתי ההמלצות. בעוד שהועדה מעמידה בסדר העדיפויות שלה קודם כל את הקביעה שיש לאפשר שיתוף שני זרים בכדורגל ורק אחר כך תנאים [illegible], מציג המיעוט קודם כל שבעה תנאים שבלעדיהם אין להפעיל את מתרחרות הזרים. התנאי הראשון הוא [illegible] שיחרור מעצבות המועלים מהאחריות לקבוצות הישגיות שלה, והעברתה לגוף [illegible] במרכז הפועל שיחלוש על הצדדים המקצועיים והכלכליים של כל קבוצה הקצג בהתאגדות.

אנו מכירים דווקא סעיף זה, משום שבשבוע שעבר התכנס בירושלים [illegible] מזכירי מרכזות הפועל באזור של [illegible]

[illegible] 2000 [illegible]

[illegible]

ליגות ב'

צפון א': הפועל צפת – בית"ר קיש 1:3; הפועל סחנין – מכבי עכו 0:1; הפועל מגדל כרום – הפועל נצרת עלית 2:2; מכבי קרית־ביאליק – מכבי גבעת הקשת 0:2; הפועל אפיקים – מכבי שפרעם 0:3; הפועל בני־נצרת – סקציה מעלות 0:1; הפועל בנימינה – בני תמרה 1:1.

צפון ב': הפועל כפר שלם – הפועל נחליאל 2:2; הפועל־יקנעם – הפועל אום־אל־פאחם 0:2; הפועל איכסל – מכבי צור שלום 1:3; מכבי עוספיה – מכבי בוסי חיפה 2:2; הפועל גבעת אולגה – הפועל דלית־אל־כרמל 0:1; הפועל בית־אליעזר – הפועל תל־חנן 0:3; הפועל מגדל העמק – בית"ר פרדס חנה 2:2.

דרום ב': הפועל שדרות – בית"ר קרית־מלאכי 0:2; בית"ר יבנה – הפועל מרחבים 1:2; הפועל אשדוד – הפועל אילת 1:2; סקציה נס־ציונה – מכבי קרית־עקרון 0:4; מכבי רחובות – מכבי בדבי 1:2; עירוני אשדוד – הפועל מבשרת ציון 1:1; הפועל באר־יעקב – מכבי רמלה 1:3.

דרום א': בית"ר כפר יונה – גבעת שמואל 1:1; מכבי שכון המזרח – מכבי השקמה ר"ג 1:1; הפועל הרצליה – בית"ר כ"ס 1:3; בית"ר פרדס כץ – בית"ר ראש העין 0:0; מכבי בתים – איחוד צעירי יהוד 0:1; מכבי הרצליה – הפועל כפר שלם 0:1; הפועל ג'לג'וליה – הפועל כפר קאסם 1:1.

קליעה

אריה פפירוב ממכבי רעננה קבע אתמול הישג מצויין ביריה ברובה זעיר תרגיל אולימפי שלם בשלושה מצבים כשצבר 1147 נקודות. לפניו ציא סטריק מהפועל ים (1140) ובעל השיא יצחק יונסי מהפועל אשקלון (1124).

בתחרות לנשים ניצחה איריס פישלר מהפועל רחובות 1071 נקודות.

★ גרי ארביסט מהפועל ת"א קבע אתמול הישג באה ביריה באוויר במסגרת חצי גמר אליפות ישראל כשצבר 380 נקודות, לפני בן אגודתו יעקב סוסתיאל (378). בין הנשים ניצחה היה קניבר מקרית־אונו 373 נקודות. בתחרות הקבוצתי ניצחה הפועל ת"א עם 1105 נקודות, לפני הפועל מגבעת (1095).

קשתות

הווארד ליפשיץ מהפועל ים ניצח אתמול בתחרות ארציה במסגרת ההכנות לאליפות אלופים כשצבר 1238 נקודות, לפני אייל נקש מגבעתיים (1170).

נצחון מפתיע: צ'לסי – ארסנל 0:1

סקוטי בן 18 קולין ווסט בהופעת הבכורה שלו הבקיע את שער הנצחון המפתיע של צ'לסי על ארסנל 0:1 במחזור ה־30 בליגה האנגלית. במשחק זה נרשמו כמה שחקנים בפנקסו של השופט.

שני דרבי לונדוניים נוספים נערכו באותה עת. טוטנהאם גברה על קפר 0:1 משער של קלייב אלן מן הנקודה הלבנה. זה היה שערו ה־40 של אלן העונה. הוא מוליך בהפרש ניכר בראש טבלת המבקיעים. בדרבי הלונדוני השלישי ניצחה צ'רלטון, שעלתה העונה לליגה הראשונה את וסטהאם 1:2 משני שעריו של מיל רוז.

בדרבי ה־110 של מנצ'סטר ניצחה יונייטד את הסיטי 0:2 כשהקפטן בריין רובסון הבקיע את שני השערים כשהראשון היה חצי עצמי.

האלופה ליברפול עלתה לראש טבלת הליגה עם 58 נקודות ומקדימה ב־3 נקודות את אברטון שתשחק היום בווטפורד. ליברפול גמלה ללוטון על שני הפסדיה ועל שני התיקו האחרונים ביניהם כשגברה עליה הפעם 0:2.

האחרונה בטבלה ניוקאסל ניצחה בקרב תחתית את אסטון וילה 1:2, כשקנגיגהם וברדסלי הבקיעו את השערים למנצחת.

את הנצחון הגבוה השבת קצרה סאותהמפטון על לסטר 0:4, כשיאן מאטיו־ליפייה הבקיע שלושער.

צמד שערים של נייג'ל קלאף העניק נצחון לנוטינגהם על אוכספורד 0:2.

קובנטרי – שפילד־וונסדי 0:1.
נוריץ' – ווימבלדון 0:0.

בליגה השניה הביסה אולדהאם את רידינג 0:4. ברדפורד – בלקבורן 0:2, דארבי – ברייטון 0:1, לידס – גרימסבי 0:2. בראש הטבלה פורטסמוט (משחקה נגד ברומיץ' נדחה) עם 61 נקודות לפני דארבי 58 ואולדהאם 57.

במחזור ה־35 בליגה הסקוטית ניצחו שתי הגדולות. האלופה סלטיק גברה על מאדרוול 1:3 וריינג'רס השיגה נצחון חוץ על פלקירק 1:2 כשמקוייסט הבקיע את השערים לריינג'רס. לריינג'רס ולסלטיק מספר נקודות זהה 52, אולם לריינג'רס משחק אחד פחות.

אהרטס – האמילטון 0:1,
היברניאן – אברדין 1:1,
דאנדי־יונייטד – קליידבנק 1:1,
דאנדי – סנט־מירן 0:1.

שומכר הושעה לצמיתות

שוער נבחרת מערב גרמניה טוני שומכר בן ה־33 הושעה לצמיתות על־ידי ההתאחדות המערב גרמנית בעקבות ספרו בו הוא מוקיע את עמיתיו בנטילת סמים.

שומכר ייצג 76 פעמים את הנבחרת מאז 1979 ומאחר שקודם לכן סוכם שיעזוב את קבוצתו קלן, בסוף חודש יוני יסיים איפוא השוער המצויין את הקריירה שלו בחו"ל.

קובאץ' הודח בספרד

המאמן הרומני הנודע סטפן קובץ', שאימן בשעתו את נבחרת רומניה ואת קבוצת אייאקס אמסטרדאם, הודח מאימון קבוצת הכדורגל לאס־פלמאס עקב מצבה החמור בטבלת הליגה הספרדית הראשונה. היא תופסת עתה את המקום הלפני האחרון בטבלה.

שני שיאי עולם באתלטיקה

שני שיאי עולם נקבעו באליפות העולם המתקיימת באולמות באינדיאנפוליס כבר ביום הראשון.

האמריקאי גרג פוסטר ר"ץ במוקדמות 60 מטר משוכות ב־7.46 שניות ושיפר במאית את השיא הקודם. השיא השני נקבע בהליכה למרחק 3000 מטרים לנשים על־ידי הסובייטית אולגה קריצ'טוב שקבעה זמן של 12:05.49 דקות. שיפור של 15 שניות לשיא הקודם.

במדליות זהב נוספות זכו הסובייטית נטאליה לאסקוביה בהדיפת כדור ברזל כשגברה בהדיפה האחרונה שלה 20.52 מטר, האמריקאי לארי ביירדיקס, אלוף כינוס הפועל, ניצח את השיאן האירופי הסובייטי אמיבאן.

הג'ק האירי איימון קוגלאן ניפסל בריצת 1500 מטר במוקדמות.

לנדל ניצח את קונורס

סערות עזות וגשם שפקדו ביממה האחרונה דחו את המשך המפגש בחצי הגמר באליפות הגדולה בפלורידה בין איוואן לנדל וג'ימי קונורס המדורג שישי. המשחק הופסק במערכה השלישית במצב של שוויון. קונורס נטל את המערכה הראשונה 3:6, לנדל הגיב במערכה השניה 6:7. אמש השלים לנדל את המשחק וניצח את קונורס ביחס מערכות של 1:3.

שני הטניסאים הוזהרו על התנהגות בלתי ספורטיבית כשניהלו ויכוחים עם השופט והבוחן ואף לא שלטו בעצביהם.

גמר הנשים בין כריס לויד מארה"ב ושטפי גראף ממערב גרמניה נדחה אף הוא משבת ליום ראשון לאחר שלויד ניצחה בחצי הגמר את הצ'כית אנה מנדליקובה 0:6, 5:7. קודם לכן חוללה גראף הפתעה כשניצחה את מרטינה נבראטילובה 3:6, 2:6.

2:9 בגביע הגרמני

קבוצת מנשנגלדבאך השיגה ניצחון גבוה ברבע גמר הגביע הגרמני כשהביסה את אורדינגן 2:9.

שטוטגארד קיקרס מהליגה השניה ניצחה את אייכנרכט פרנקפורט 1:3 ואילו שתי הקבוצות האחרות מהליגה הלאומית ניצחו קבוצות מהליגה השניה. האמבורג גברה על דארמשטאט 0:1 ופורטונה דיסלדורף ניצחה באותה תוצאה את קלסרוהה.

במשחקי השלמה בליגה לברקוזן – דורטמונד 2:3, נירנברג – שאלקה 2:4.

הערב שלושה משחקים במסגרת ה„פליי־אוף"

מאת משה כהן

שבוע הכדורסל המרותק יפתח כבר הערב בשלושה משחקים במסגרת ה„פליי־אוף". במרכזם יעמוד משחק הגומלין בין קבוצת אליצור נתניה ומכבי ת"א.

במשחק הראשון בין שתי הקבוצות זכו המכבים בנצחון קל. אומנם מיקי ברקוביץ [illegible] יכולת פושרת, אך מול נתניה זה הספיק להם.

משחקם הערב יהווה עבורם חזרה אחרונה לפני המשחק הגורלי מול ריאל מאדריד במרוצת גביע אירופה לאלופות. אין ספק, כי הראש של שחקני מכבי נמצא כבר במאדריד אך הערב הם ינסו לזכות בנצחון שיבטיח את עליתם לשלב הבא.

מאבק חריף צפוי בעיר הפרחים שם תארח הפועל חיפה את הפועל ת"א. במשחק הראשון בין שתי הקבוצות זכו התל־אביבים בנצחון סוער, לאחר משחק חריף ועצבני.

הערב ינסו החיפאים לזכות בנצחון, שיחזיר את ההכרעה במשחק השלישי בין שתי הקבוצות. לחיפה יש את יתרון הביתיות, [illegible]

נראה, כי הצופים יזכו במשחק חריף ושקול, שיוכרע רק בשלבי הסיום. גם הערב ימשיך להעדר מההרכב התל־אביבי [illegible] ולוטיקמן, אך [illegible] התל־אביבים [illegible] יטול חלק במשחקי [illegible] וזאת בתנאי שקבוצתם תעפיל לגמר.

במסגרת המשחקים על המקומות 8–5 תארח הפועל גליל עליון את הפועל חולון. במשחק הראשון זכו החולונים בנצחון חוץ. הערב הם יתקלו בקבוצה ביתית, שתנסה להשיב לעצמה מעט מכבודה האבוד.

משחק הגומלין בין קבוצת בית"ר ת"א ומכבי חיפה יערך בערב בעוד. מנהלי בית"ר העבירו את המשחק לערד, בתקווה לזכות בהכנסות שמנות.

משחקי הכדורסל יחזו רק את היומן להצבה הגדולה, שתערך ביום חמישי בבית הגמר של גביע אירופה לאלופות. מכבי ת"א תנסה לזכות בנצחון חוץ הסטורי על ריאל מאדריד. [illegible]

נמשכים המאמצים לארח את אליפות דרגה ג' בכדוריד

ראשי איגוד הכדוריד ממשיכים במאמציהם להעתיק את אירוח אליפות העולם דרגה ג' מפורטוגל לישראל.

למרות המאמצים, הביעו באיגוד ספק רב לגבי הצלחת המאמצים. יו"ר איגוד הכדוריד, מני ריצמן, אמר אמש: אנו נמשיך במאמצנו כל עוד יהיה אפילו סמך של סיכוי". הוא הביע את סיפוקו מהענות נבחרות רבות ממערב אירופה להתארח על חשבוננו בישראל.

המאמצים להעתיק את אירוח האליפות לארץ החלו עוד במהלך טורניר ארבע האומות בלוכסמבורג. מזכיר האיגוד, שלמה פונטר בסיוע המארחים ניסה לשכנע את ראשי משלחת פורטוגל לוותר על אירוח האליפות.

לאחר שובם לארץ נכנס גם מני ריצמן לעובי הקורה. בעת ביקורו האחרון באיטליה הוא ניסה לשכנע את נציגי מערב אירופה לפעול בעניין. לדברי ריצמן כולם הביעו אהדה להצעתו, אך הביעו ספק אם הדבר ניתן לביצוע מבחינה טכנית.

בסוף השבוע נסע לפורטוגל נשיא התאחדות הכדוריד המערב אירופאי, ברנארד מילה, כדי לבדוק את המתקני הכדוריד שם. רק אם יתברר, כי מגרשי הכדוריד בפורטוגל אינם מתאימים לאירוח אליפות העולם תועתק האליפות לישראל, אך נראה, כי אפשרות זו היא קלושה ביותר.

• נבחרת הכדוריד של אוניברסיטת ת"א זכתה אמש בטורניר כדוריד בינלאומי. שחקני האוניברסיטה גברו על נבחרתה הלאומית של לוכסמבורג 10:13 ונפרדו במשחקם מול נבחרת הנוער בתיקו – 9:9.

שחקני נבחרת הנוער גברו על נבחרת לוכסמבורג בתוצאה 11:12, אך בגלל יחס שערים עדיף זכו בטורניר שחקני האוניברסיטה.

הטלוויזיה עשויה לשדר תקצירים מישראל–צ'כיה בתחרות גביע דייוויס

הטלוויזיה הישראלית עשויה לשדר תקצירים מתחרות גביע דייוויס בין ישראל וצ'כיה שתחל בסוף השבוע הזה בעירה ראבר־קראלובה, המרוחקת כ־100 ק"מ מפראג הבירה, באולם סגור המכיל 7000 מקומות ישיבה. צוות השופטים בתחרות יהיה משווייץ.

מחלקת הספורט תשלח לפראג את השדר אורי לוי, שיקבל את כל הסיוע מהטלוויזיה הצ'כית, שתשדר חלקים מהמפגש בשידור ישיר. ביום ששי הקרוב יועבר תקציר בן 40 דקות מהיום הראשון. בשבת יוכנו המשחקים לשידור תקציר במסגרת „משחק השבוע" וביום א' הבא אפשר שיועבר שידור ישיר מיום התחרות השלישי אם יהיה בו כדי לקבוע את הנבחרת המנצחת, לאחר שני ימי התחרות הראשונים.

הערב בליגה הארצית

מחוז צפון: מכבי נתניה – מכבי קרית מוצקין, הפועל מעון חיים – מכבי כרמיאל, הפועל עין הדר – הפועל עפולה, מכבי חדרה – הפועל גן־שמואל, הפועל כנרת – הפועל נהריה, מכבי בת־גלים – הפועל ניר דוד/בית־אלפא.

מחוז דרום: אליצור רמלה – בית"ר ירושלים, אליצור ת"א – מכבי ראשל"צ, הפועל גבעתיים – הפועל נען, הפועל אשקלון – מכבי דרום ת"א, אליצור קרית אונו – אס"א רמת השרון, מכבי ירושלים – מכבי חולון.

הירושלמים שיחקו בהילוך שני בימק"א

מאת חגן רוזן

שני שערים הספיקו אתמול לשחקני בית"ר ירושלים לגבור על קבוצתה הלוחמת של בית"ר חיפה, בתוצאה 0:2 (0:0).

הירושלמים שיחקו בהילוך שני. הם לא השקיעו מאמץ מיוחד וסברו לתומם, כי הנצחון יושג בסופו של דבר.

האורחים מעיר הכרמל שיחקו בהקרבה רבה. הם הצטופפו ברחבת שערם ולא איפשרו למארחיהם לחדור מבעד הגנתם הצפופה.

רק בדקה ה־73 נשמו אוהדי ירושלים לרווחה, לאחר שגרי ואנגדמולן הצליח לקבוע בבעיטה מקרוב – 0:1.

השער שבר את רוחם של שחקני חיפה ובדקה ה־84 הצליח אלי אוחנה, במבצע בודד, להתל בהגנה החיפאית ולקבוע מול שוער חיפה את תוצאת המשחק – 0:2.

שפט שלמה יוסף לעיני 500 צופים במגרש ימק"א.

• בית"ר ירושלים: מזרחי; אבי כהן, ברהרוס, אמיר כהן (גולדרג), שירזי; סמי מלכה, אופיר שמואלי, מלמיליאן, שוורץ; אוחנה, ואנגדמולן.

• בית"ר חיפה: ילוז; עייני, אהרונוביץ, לופס, טצ'ין; אבוטבול, כהן, קאמל; ש. עידו, א. עידו, בן־עמי.

אבינועם ודמתי ביטלו האשליות

מאת משה ברזחן

שני שערים בפתיחת המשחק הספיקו אתמול לשחקני שמשון ת"א לזכות בנצחון חוץ מול קבוצתה השאפתנית של בית"ר נהריה – 0:2 (0:2).

האורחים מכרם התימנים פתחו את המשחק בסערה ותוך שמונה דקות הצליחו להבקיע שני שערים. בדקות הפתיחה נראו שחקני נהריה חסרי אונים ולעיתים אף עוררו רוגז בקרב אוהדיהם הרבים.

כבר בדקה ה־2 עלתה שמשון ליתרון ראשון, לאחר ששמעונוב נגח כדור מדויק לעבר אבינועם עובדיה, שבבעיטה מקרוב קבע – 0:1.

השמשונים המשיכו להלום ובדקה ה־8 הצליח גדעון דמתי להטעות את שוער נהריה ולקבוע בבעיטה מקרוב – 0:2.

השער גרם לריפיון בקרב השמשונים. עובדה זו נוצלה ע"י שחקני נהריה, שהחלו לתקוף רבות את שערו של הדר, אך יכולת טובה של השוער השמשוני ובלמו, ניסים ברדה, מנעו הפתעות.

שפט חיים ליפקוביץ לעיני 500 צופים בנהריה.

• שמשון ת"א: הדר; עובדיה, אודי כהן, ברדה, הלוי; שמעונוב, הילל, ארביב, מזרחי; דמתי, שוקרון.

• בית"ר נהריה: אברהמי; ינקרי, עוזי כהן, דואק (אלפסי), ועקנין; חיים לוי, ביטון, ינו אלפסי; סוקיה, בניאשוילי.

גורדנה מנע את הבושה הגדולה

מאת עמי ברזחן

שחקני בני יהודה ת"א נאלצו אתמול להשקיע מאמץ ניכר כדי לגבור בקושי רב, לאחר הארכה, על הפועל רעננה – 0:1 (0:0).

האורחים משכונת התקוה גילו יכולת עלובה. הגנתם היתה חדירה, שחקני הקישור לא הצליחו להכתיב את קצב המשחק והחלוצים כלל לא הורגשו.

למזלם של שחקני בני יהודה, לא הצליחו שחקני רעננה לממש את יתרונם במרכז המגרש לשפת שערים. במיוחד בלטו בהחטאותיהם מול השער שני חלוצי רעננה, גיטלמן וטימקין.

שחקני בני יהודה הצליחו, במשחק הגנה מלא הקרבה, לשמור על רשת נקיה. ואז, בדקה ה־114, בהתקפה מקרית, הצליח דוד גורדנה לקבוע בנגיחה מקרוב את תוצאת המשחק – 0:1.

שפט יעקב ממן לעיני 500 צופים ברעננה.

• בני יהודה ת"א: אסיאג; שרעבי, סגל, עלו, שרעבי; מליחי, איל חיים (סלמן), דיין, גורדנה; אייזנברג, ברטובים, סידרי.

• הפועל רעננה: כרמלי; מרג'י, בכר, בלולו (קירשנברג), ג'יבלי; פרג'ון, סורף, תרשיש, י. כהן; גיטלמן, טימקין.

סיוף

הפתעות מרעישות נרשמו אתמול באליפות הפועל לבוגרים בסיוף בהשתתפות 60 סייפים וסייפות. בתואר לרומח זכה איל אחזין מעבו שגבר על שלובי איל מהעמקים. שלישי דורג אילן בר מעבו. בתחרויות הדקר דורג ראשון שמעון פריזט מפ"ת לפני בני ליפסיקס מאשקלון וישגב שטיינברג מפ"ת. ברומח נשים ניצחה לילך פריסקי מעבו לפני לידיה התואל מעבו ומיכל קורן מכפ"ס.

האתגר הגדול מאדריד — שער הכניסה לגמר

סוף השבוע הזה יהיה גורלי במספר [illegible] מפגשים בינלאומיים בכדורסל ובכדוריד [illegible] מכבי ת"א תשחק במאדריד [illegible] לקראת משחקי הגמר על גביע אירופה לאלופות [illegible] ישראל תתמודד בבית העליון של גביע [illegible] עם נבחרת צ'כיה.

[illegible]

סיכויים אחרים בטניס

בשעה שהמכבים ישחקו נגד ריאל [illegible] ישראל באמצע מאבק בן שלושה ימים עם נבחרת [illegible] במסגרת הבית העליון של גביע דייוויס. [illegible]

אהרן להב

ראשית הברירה הטבעית – בתחילתם של החיים

חוקרים בשוודיה הראו, כי העקרון הדארוויני פועל כבר לפני התמזגות הזרעון עם הביצית

מאת ד"ר אריאל אוקסהורן

כמחצית מן הביציות של האשה פגומות, עוד לפני שהופרו, בצורה חמורה מבחינה כרומוזומית והן אינן מסוגלות להוסיף ולהתפתח, ובמלים אחרות: כמחצית מן ההריונות נידונים לכליה מראש. כך מתברר ממחקר שערכו חוקרים מאוניברסיטת אופסלה שבשוודיה בשלבים הראשונים ביותר של היווצרות העובר ואף בשלבים מוקדמים יותר.

עקרון הברירה הטבעית שטבע החוקר האנגלי צ'ארלס דארווין לפני יותר ממאה שנה קובע, כידוע, שרק החזקים הם השורדים, בעוד החלשים סופם לאבוד. סביר להניח, שאותו עקרון עצמו פועל כבר בחיים התוך-רחמיים, שהרי אלה אינם אלא הקדמה לחיים שלאחר הלידה. אבל כדי לאשש השערה זו צריך לחדור לרחם של אשה הרה ולבדוק את המתרחש בו.

התשובה הראשונה לשאלה זו נתנו ב-1949 החוקרים הרטיג ורוק. בעבודת נמלים הם ליקטו במשך 20 שנה 107 נשים שהיו מיועדות לכריתת רחם, לרוב בגלל מיומות – גידולים שפירים של שריר הרחם. נשים אלה קיימו לפני הניתוח מגעים מיניים לפי הדרכה מוקדמת וחלקן התעברו. לאחר כריתת הרחם נבדקו העוברים, בשיטות המוגבלות שעמדו לרשות החוקרים באותו זמן, שאפשרו לעמוד רק על פגמים חיצוניים ונתיחה פתולוגית של העובר, מבלי יכולת לערוך מבדקים כרומוזומיים וביוכימיים מעודנים, המבוצעים היום דרך השגרה. אבל גם בדיקות אלה, הנראות היום מיושנות למדי, העלו תוצאות מדהימות: אצל כשליש מן העוברים נתגלו פגמים ועיוותים שאפשר היה להבחין בהם אף בעין בלתי-מקצועית. מאחר ששיעור המומים המולדים אצל התינוקות הנולדים קטן בהרבה משליש, הסיקו החוקרים שחלק ניכר מן ההריונות האלה מסתיימים בהפלה טבעית.

ממחקר זה עולה מסקנה מעשית: כאשר ממשמשת ובאה הפלה טבעית, כפי שאפשר ללמוד מדמם או מהתכווצויות הרחם, אין טעם לנסות למנוע את הדבר, כי התערבות זו בתהליך הטבעי רק תביא להפלה טבעית בשלב מאוחר יותר של ההריון או להיוולדו של תינוק פגום. ואמנם היום אין זה מקובל עוד להמליץ לפני נשים על שמירת הריון – להוציא מקרים נדירים כאשר קיימת סכנת הפלה בגלל מום ברחם, בגלל יצירת נוגדנים על-ידי האשה נגד העובר או בגלל מספר סיבות אחרות. הרטיג ורוק גרסו, שההפלה הטבעית היא מעין מנגנון טבעי ורצוי של פינוי נשורת – והאשה שגידלה ברחמה תינוק פגום צריכה בעצם לברך על תהליך זה. אם בכל-זאת נולדים לפעמים תינוקות עם מומים מולדים, הרי אין זאת אלא משום שמומיהם היו קלים מדי והם כאילו "נפלו בין הכסאות": מעמדם הוא מעין מעמד ביניים בין השורדים היוצאים לאוויר העולם שלמים ובריאים ובין העוברים הכושלים, הנתונים לתהליך של ניפוי מוקדם בתקופת ההריון ומסולקים מן הרחם בהפלה טבעית.

מומים כרומוזומיים

צעד נוסף במחקר הטרום-לידתי אירע ב-1973. בואה ותיבו מפריס גילו, כי בקרב נפלים בולט מאוד השיעור של מומים כרומוזומיים. התברר, איפוא, כי חלק גדול מן המומים המתגלים בתינוקות או בעוברים שהופלו בהפלה טבעית מתהווים כבר בגרעין/התא, כבראשיתו של תהליך ההתפלגות וההתמיינות.

אבל עדיין נותרה שאלה אחת לפתרון: מה קורה בשלב מוקדם עוד יותר? האם תהליך ההישרדות הדארוויני תקף גם בשלבים המוקדמים ביותר של החיים – היווצרות ראשיתו של העובר מן המיזוג בין תא הזרע של האב ובין הביצית של האם?

בשנים האחרונות פותחו בדיקות דם ושתן רגישות מאוד, המסוגלות לגלות הריון בן שבעה ימים בלבד. בבדיקות אלה התברר, שחלק ניכר מן ההריונות הצעירים האלה נפסקים בעודם באיבם ונספגים, מבלי שהאשה תדע כלל שהיתה בהריון.

אולם עדיין היה חסר מידע על התקופה הקריטית הראשונה ביותר בחייו של אדם – השבוע בין הביוץ ובין מועד הגיעה של הביצית שהופרתה בחצוצרה לרחם, כלומר לערך בין היום ה-14 והיום ה-21 למחזור הווסת. המדענים החלו, איפוא, לתור אחר דרכים כדי לבדוק לא עוברים, אלא תאי זרע וביציות, במטרה לעמוד על שיעור המומים בהם.

שיעור גבוה של פגמים ראשיתיים

המחקר של החוקרים מאוניברסיטת אופסלה, בראשותו של האקאן וארמסבי, שתוצאותיו התפרסמו לאחרונה ב"כתב-העת של ניו אינגלנד לרפואה", נעשה בתחילה בתאי זרע של הגבר, מאחר שהגישה אליהם קלה יותר מן הגישה אל הביציות של האשה. אחד מתבחיני הפריון השגרתיים הוא נסיון האוגר: מערבים זרעונים של אדם עם ביצית של אוגר, שעברה הכנה מתאימה, ועוקבים אחר חדירת הזרעונים לביצית. במבחן כזה מגלים, שגם תאי זרע תקינים לכאורה אינם מצליחים לפעמים להבקיע את מעטה הביצית של האוגר. אבל תוך כדי בדיקות אלה, שהן כיום שגרתיות למדי, התבררה לחוקרים עובדה מעניינת נוספת: כ-9% מן הזרעונים שעוברים מבחן זה בשלום ומצליחים לחדור לתוך הביצית של האוגר, הם כביכול תקינים לחלוטין – לוקים בפגמים כרומוזומיים.

כך הושגה, איפוא, ביחס לגבר, הערכה של שיעור הפגמים בשלב המוקדם ביותר של המירוץ הגדול לחיים ולהישרדות. קשה יותר היה להגיע לביצית בשלב שלפני ההפריה. החוקרים מאופסלה ערכו לצורך זה ניסוי נועז ופשוט כאחת: הם שידלו נשים, שהיו אמורות לעבור לפרוסקופיה (בדיקה שבה מחדירים צינורית לאברי המין הפנימיים, לצורך בדיקה או שאיבת ביציות, למשל בשביל הפריה חוץ-גופית), לקבל חומרים המפעילים ביתר-שאת את השחלה ולאפשר לחוקרים לשאוב מהן את הביצית לצורך ניסוי. אגב, ניסויים כאלה אסורים בהרבה מדינות מסיבות אתיות.

בדרך זו השיג וארמסבי 23 ביציות מ-17 נשים – והתברר שכמחצית מן הביציות האלה היו בעלות פגמים כרומוזומיים חמורים. ברור שהריון הנוצר מביציות כאלה יופל או ייספג וייעלם. כך גם הובן, מדוע גבוה כל-כך שיעור הכשלונות בהפריה חוץ-גופית.

הסיבה לעליונות האדם

משתי סדרות ניסויים אלה של החוקרים בשוודיה מתברר, איפוא, שחלק ניכר הן מן הזרעונים של הגבר והן מן הביציות של האשה פגומים מבחינה כרומוזומית, והעוברים שיתפתחו מהם ינשרו במהלך ההריון. התבררה גם עובדה נוספת, מעניינת ביותר: שיעור העוברים הפגומים, שגורלם נחרץ להפלה או לספיגה, גבוה יותר אצל האדם מאשר בחיות המעבדה שנבדקו (אם כי ייאמר למען הדיוק, שנבדקו בעיקר מכרסמים ולא בעלי-חיים אחרים). הניפוי המוקדם בבני-אדם הוא, איפוא, חמור יותר, ויש המוצאים כאן הסבר לעליונות האדם על המינים האחרים של בעלי-החיים: הודות לו מצליחים הוולדות של בני-אדם לצאת לאוויר העולם כשהם כשירים יותר מוולדות של בעלי-חיים.

מן המחקר באופסלה עולה גם מסקנה מעשית. זוגות רבים נוהגים בימינו לדחות את הכניסה להריון, מטעמים חברתיים וכלכליים בעיקר. כאשר זוג כזה מחליט לבסוף להעמיד צאצאים והוא נכשל בתחילה – גדולים ביותר האכזבה והתסכול. הבנת המנגנון היסודי של המיון העוברי המוקדם יאפשר לזוגות אלה להתאים את ציפיותיהם למציאות ולהמתין ולנסות שוב, ללא חששות מופרזים.

בעתיד הקרוב לא נראית דרך כדי להתגבר על "המחסום הדארוויני" הזה ולרפא עוברים שנפגעו במהלך ההריון, אם בראשיתו ואם בשלב מאוחר יותר. ייתכן אמנם, שבעתיד הרחוק אפשר יהיה לשקם את המבנה הכרומוזומי בשיטות של הנדסה גנטית. כאמור, הברירה הטבעית חמורה במין האנושי יותר מאשר בבעלי-חיים אחרים והיא מתקיימת לפעמים כבר ב"שלב אפס", כלומר ברגע שהביצית חורגת מן השחלה וממתינה להפריה וגם הזרעון משלים את התפתחותו. אבל זוהי עובדת חיים שיש לברך עליה: תהליך זה מגן על האדם מפני פריון-יתר וגם מבטיח רמה נאותה של היילודים, אלה שהצליחו לעבור בשלום את כל המכשולים מאז טרום-ההתעברות ועד לצאתם לאוויר העולם.

"סק פורס" הוא דור חדש של צעצועים אלקטרוניים, המתחילים לפעול כמו רובוטים כאשר על צג הטלוויזיה מוקרנים סרטי אנימציה מסוימים. ההפעלה נעשית באמצעות צלילים מיוחדים – בלתי קליטים באוזנו של אדם – הנלווים לסרט

תצפיות לתוך לב השמש

מדענים אמריקאים הצליחו לא מכבר, זו לראשונה, להציץ לתוך ליבה של השמש, בשיטה חדשה הקרויה הליוסייסמולוגיה, מלשון "הליו" – שמש. שיטה זו דומה עקרונית לסייסמולוגיה ה"ארצית", המאפשרת להציץ לתוך ליבו של כדור-הארץ, אבל אין בכך כדי להפחית מגודל החידוש: ראשית, משום שהרדיוס של השמש הוא כ-700,000 ק"מ, בעוד הרדיוס של כדור-הארץ הוא רק כ-6,300 ק"מ; ושנית, תצפיות אלה בשמש נערכו מכדור-הארץ – כלומר, ממרחק של כ-150 מיליון ק"מ.

ההליוסייסמולוגיה מודדת את מהירות מעברם של גלים סייסמיים בחלקים שונים של השמש, כשם שהסייסמולוגיה ה"ארצית" מודדת את מהירות מעברם של הגלים הסייסמיים הנגרמים על-ידי רעשי אדמה או פיצוצים תת-קרקעיים גדולים.

למרבה המזל, בשמש אין מחסור בגלים סייסמיים. פרופ' רוברט נויס מן המרכז הסמיתסוני בהארווארד אמר לאחרונה בכנס השנתי של האגודה האמריקאית לקידום המדע, כי השמש דומה לפעמון – אבל לא לפעמון של כנסיה שמכה בו ענבל, כי אם לפעמון שתלוי במדבר וכל העת פוגעים בו גרגרי אבק ועירים.

נויס סיפר, כי פני השמש עולים ויורדים חליפות, בתנודות זמן של כחמש דקות; בהשפעת גלי לחץ הנעים הלוך וחזור בין שתי שכבות: אחת הקרובה לפני השמש, ושניה, הנמצאת בעומק הכוכב. החזרת הגלים האלה מן השכבה השניה אל השכבה הראשונה יוצרת על-פני השטח דפוסים מסוימים של תנועה ומהירות, הנקלטים במכשירים על-פני כדור-הארץ.

לפי התדר של הגלים השונים אפשר לעמוד על הטמפרטורה, הצפיפות, ההרכב הכימי ותכונות אחרות בעומקים שונים של פנים השמש. נוסף על כך נמדדו מהירויות הסיבוב באזורים שונים. היות שכדור-הארץ הוא בעיקרו גוף מוצק, הרי כל חלקיו נעים באותה מהירות שווה כמעט בשעת סיבוב גרם-השמיים שלנו סביב צירו. לא כן השמש, שהיא כדור לוהט של גזים חמים. כאן מהירות הסיבוב שונה מאיזור לאיזור, למשל: האזורים סביב קו-המשווה של השמש משלימים סיבוב אחד סביב ציר הכוכב ב-25 ימים, בעוד הסיבוב באזורים הקוטביים נמשך כ-33 ימים. הבדלים אלה במהירות הסיבוב חשובים להבנת היווצרותם של השדות המגנטיים האדירים של השמש ושל כוכבים הדומים לה.

המדענים סבורים, בהסתמכם על תנועתם הסיבובית המהירה בהרבה של כוכבים צעירים, כי השמש היתה בעבר, בימיה הראשונים, בעלת מהירות סיבוב גדולה בהרבה מאשר היום. במרוצת השנים האטה תנועה זו בשכבות החיצוניות, כנראה מפני שכל הזמן נפלטים מהן גזים – מה שקרוי "רוח השמש".

בדרך הטבע גם רווחה הסברה, שהשכבות הפנימיות שומרות פחות או יותר על מהירות הסיבוב המהירה שלהן. אולם המדידות ההליוסייסמולוגיות הראו, למרבה ההפתעה, שההיפך הוא הנכון: מהירות הסיבוב הולכת ופוחתת בהדרגה כלפי פנים. עד כה לא נמצא הסבר לתופעה זו.

מצפה הכוכבים הסולארי הלאומי של ארה"ב מתכונן עתה להציב רשת של כשש תחנות באזורים שונים של כדור-הארץ כדי להמשיך בתצפיות אלה למשך חודשים אחדים ברציפות. סוכנות החלל האירופית מצידה מתכננת להציב מכשירים הליוסייסמולוגיים בלוויין, שיצפה בשמש ממרחק של כמיליון ק"מ במשך שנים אחדות.

הורמונים לבלימת נקבוביות העצם

מתברר שתוספות סידן, שהיו קודם באופנה, מועילות הרבה פחות

נקבוביות העצם, אוסטיאופורוזיס בלועזית, היא אחת הצרות הצרורות שמתנסות בהן נשים מאז הפסקת מחזורי הווסת שלהן. גם גברים בגילים המתקדמים אינם נקיים מתופעה זו, אלא שאצלם מתנהל התהליך באיטיות גדולה הרבה יותר. בעצמות מתרחשים כל העת שני תהליכים מנוגדים – התפרקות והיבנות-מחדש. במצב תקין שני התהליכים האלה מאזנים זה את זה, ואילו האוסטיאופורוזיס מתבטאת בכך, שתהליך הבניה-מחדש איטי יותר מתהליך ההרס. עקב כך העצמות מידלדלות, הן נעשות פריכות יותר – והתוצאה היא שברים תכופים בעצמות, ובעיקר בעצמות הירכיים. למשל, כמעט כל השברים בעצמות הירכיים בארה"ב מתרחשים באזרחים של מדינה זו הלוקים באוסטיאופורוזיס, אשר מספרם נאמד ב-24 מיליון.

הסיבה הבלתי-אמצעית לאוסטיאופורוזיס היא הידלדלות העצם מסידן, שהוא הרכיב העיקרי שלה. לכן המליצו ועדיין ממליצים רופאים רבים – המלצה זו נסמכה על חוות דעת של מכוני הבריאות הלאומיים של ארה"ב מ-1984 להרבות באכילת מזונות עתירי סידן, כגון דגים ושמן דגים, או להוסיף סידן לגוף בדרך אחרת. נקבע כי בדרך-כלל זקוק הגוף לגרם אחד של סידן מדי יום, ומאז הפסקת הווסת חייבות הנשים להגביר כמות זו עד ל-1.5 גרם בקירוב. כמות כזאת מצויה, למשל, בחמש כוסות של חלב רזה (בחלב מלא יש פחות סידן ומאידך יש בו, כמובן, הרבה יותר קלוריות, ואיזו אשה אמריקאית רוצה להשמין?). בעקבות זאת זכה לתפוצה אדירה גם החלב "ויטאל" המועשר בסידן. בשנה שעברה הוציאו אזרחי ארה"ב כ-166 מיליון דולר על רכישת מוצרים עתירי סידן.

אולם לאחרונה גוברת הדעה, כי הישועה תבוא לאו דווקא מדיאטה עתירת סידן. הסידן חשוב אמנם, אבל זהו רק חלק מן הסיפור. מחקר שנערך לא מכבר הראה, למשל, שמחסור בסידן אחראי רק ל-13% מכלל מקרי שבירת עצם הירך בארה"ב, שרובם ככולם מתרחשים בחולי אוסטיאופורוזיס. הסיבה היא, שלא די שבדם יהיה הרבה סידן – הוא גם צריך להיספג בעצמות, וזהו תהליך מורכב שמשתתף בו בין השאר ההורמון הנשי אסטרוגן, שהפרשתו בגוף פוחתת מאוד עם גמר גיל הפוריות. מחקר אחר הראה, למשל, שכאשר נותנים לאשה בגיל הבלות, בנוסף על תכשירי סידן, תוספת של אסטרוגן בכמות שהיא כמחצית הכמות הטבעית של הורמון זה בגיל הפוריות – הידלדלות העצם מופחתת בצורה דראמאטית, ויש אפילו מקרים שבהם העצם גדלה במקצת. אמנם יש באליה זו קוץ מסוים: מחקרים שנערכו בארה"ב עוד בשנות ה-70 המוקדמות הראו, כי תוספת מלאכותית זו של אסטרוגן מגבירה את הסכנה של התהוות סרטן ברירית הרחם – שהוא אמנם אינו ממאיר במיוחד וסיכויי ריפויו גבוהים, כאשר מגלים אותו בעוד-מועד. מכל מקום, נמצא פתרון לבעיה זו על-ידי שילוב האסטרוגן עם הורמון אחר, פרוגסטוגן. אגב, אחד משלושת הסוגים הנפוצים ביותר של הגלולות למניעת הריון מכיל שני הורמונים אלה, וסוג אחר של גלולות כאלה – פרוגסטוגן בלבד. זו גם הסיבה לכך, שחלק מן הנשים בגיל הבלות נרתעות מנטילת תוספות אלה של ההורמונים, כיוון שהן מזהות אותן עם הגלולה.

כפות המאזניים נוטות, איפוא, היום לעבר ההורמונים יותר מאשר לעבר הסידן. אבל הרופאים ממליצים על כמה וכמה שיטות נוספות לטיפול בבעיה. אחת מהן היא תרגילי התעמלות סדירים, אלא שצריך להפעיל בתרגילים אלה את כל העצמות. למשל, רכיבה על אופניים עומדים מגינה אמנם על ראש עצם הירך, אבל לא על חוליות עמוד השדרה. נוסף, כי הרבה נשים קשישות או שאינן מסוגלות לעשות תרגילי התעמלות, או שהן נרתעות מן המאמץ הכרוך בהם. דרך אחרת – ובמקרה זה ללא בעיות לוואי – היא ההימנעות מעישון ומשתיית משקאות חריפים. ידוע, למשל, שהעישון מכפיל את סכנת האוסטיאופורוזיס אצל נשים, בין השאר משום שהוא גורם לכך שמחזורי הווסת ייפסקו אצלן מוקדם יותר, והוא מגביר במידה מסוימת את שכיחות המחלה הזאת גם אצל גברים. כן מומלצת חשיפה לשמש, בעיקר בארצות הצפון. ויטמין D, הממלא תפקיד חיוני בספיגת הסידן מן הדם בעצם, מקורו לא רק במזון, כמו שאר הויטמינים: חלק ממנו נוצר בעור בהשפעת קרני השמש (וזו, כנראה, אחת הסיבות לכך, שנשים שחורות פגיעות לנקבוביות העצם פחות מנשים לבנות).

באחת, יש דרכים רבות לצמצום האוסטיאופורוזיס, אבל כדרך היעילה ביותר נחשבת היום נטילת ההורמון אסטרוגן.

המינרל השכיח ביותר

על סוגי המינרלים השונים בקרום כדור-הארץ, שעוביו נע בין שישה עד כ-50 ק"מ, אנו יודעים אם לפי בדיקות ישירות (נטילת דגימות של סלעים) ואם לפי בדיקות עקיפות (על-פי תנועתם של גלים סייסמיים). חקר הגלים הסייסמיים גם מאפשר לנו לעמוד במידה מסוימת על הרכב הגרעין, שקוטרו כ-7,000 ק"מ, כלומר קצת יותר ממחצית כלל הקוטר של כדור-הארץ. ידוע, למשל, שבגרעין זה מצויים ריכוזים גדולים של ניקל ושל ברזל.

התעלומה העיקרית היא לגבי ההרכב הכימי של הגלימה המצויה בין הקרום ובין הגלעין, מעומק של ק"מ ספורים ועד לעומק של כ-2,800 ק"מ. מכל מקום ידוע, שרוב הגלימה היא מוצקה, וכי שוררים בה טמפרטורות של מאות רבות, עד כ-2,500 מעלות, ולחצים אדירים של מאות אלפי אטמוספירות.

צעד ראשון לפענוח התעלומה עשה החוקר האוסטרלי ג'ון ליו מאוניברסיטת קנברה לפני כעשר שנים. הוא נטל את שלושת המינרלים השכיחים ביותר בשכבות החיצוניות של כדור-הארץ – אוליבין, פירוקסן וגארנט – והפעיל עליהם לחצים של מאות אלפי אטמוספירות. באופן זה קיבל מינרל חדש, בשם פרובסקיט, שהוא תרכובת של מגנזיום, צורן וחמצן – שלושה יסודות שהם גם מן השכיחים ביותר, אם כי בצורת תרכובות עם חומרים אחרים, בקרום כדור-הארץ.

אולם גם הלחצים האדירים שהפעיל ליו עדיין נמוכים מאלה השוררים בגלימה של כדור-הארץ – יותר מ-1.3 מיליון אטמוספירות – וכן היה צריך לבדוק, אם תרכובת זו מסוגלת לעמוד גם בטמפרטורות גבוהות מאוד. בדיקה זו נערכה לאחרונה על-ידי חוקרים מאוניברסיטת קליפורניה בברקלי. הם דחסו דגימות זעירות של מינרל זה בין חודיהם של שני יהלומים, בקוטר של רבע מ"מ כל אחד. את הלחץ שהופעל על דגימות אלה מדדו בעזרת אורך הגל של קרני האור שפלטו שבבים של האבן היקרה אודם (רובין), אשר שובצו בתוך המינרל – והצליחו להגיע ללחץ של 1.3 מיליון אטמוספירות, שלפי המשוער שורר בעומק של כ-2,800 ק"מ. נוסף על כך חיממו דגימה של פרובסקיט בעזרת לייזר עד ל-1,700 מעלות בקירוב – הטמפרטורה השוררת, כמשוער, במעמקים אלה – ומצאו כי המינרל שמר על המבנה וההרכב שלו, אפילו לאחר הפחתת הלחץ. בסיכום של ניסויים אלה אמר אחד החוקרים: "ליו הראה כי המינרל קיים על-פני השטח – אנחנו הראינו כי הוא יכול להתקיים בכל העומקים עד לתחתית הגלימה". הוא הוסיף, כי צפיפותו וגמישותו של המינרל בלחצים שונים עולות בקנה אחד עם המדידות הסייסמולוגיות של הגלימה.

החוקרים גם יצרו, בעזרת צילום בקרני רנטגן, תמונה תלת-ממדית של המינרל ומצאו, כי כל גביש של פרובסקיט בנוי מאטום של מגנזיום במרכזו ומארבעה אטומים של צורן המקיפים אותו; כל אטום של צורן מוקף בצידו על-ידי שישה אטומים של חמצן.

על סמך ניסויים אלה ועדויות אחרות סבורים החוקרים, שהפרובסקיט הוא המינרל השכיח ביותר בגלימה, וכיוון שהגלימה מהווה כ-75% מנפח כדור-הארץ – גם בכדור-הארץ כולו.

סיכוי לשיקום תאי מוח שנפגעו

תאי העצב (נוירונים) במערכת העצבים המרכזית, הכוללת את המוח ואת חוט השדרה, אינם מסוגלים כידוע להתחדש, ומה שאבד – אבד לנצח. לא כן הנוירונים של מערכת העצבים ההיקפית, המעצבבת את הרגליים, את הזרועות ועוד איברים חיצוניים. הבדל זה נובע כנראה מהימצאותם של שני חומרים – החלבון למינין והגליקופרוטאין (חלבון עם סוכר) הפרינסולפאט בתאים שמקיפים את העצבים ההיקפיים ומהיעדרם של תאים עוטפים כאלה בנוירונים שבמוח ובחוט השדרה.

אולם לאחרונה נתגלה, שהיעדר יכולת ההתחדשות של מערכת העצבים המרכזית איננו מוחלט: יכולת כזאת מצויה אמנם לא בעצבים עצמם, אבל באקסונים שלהם – הקצוות הדקים היוצאים מן העצב – ובאמצעותם מועברים הדחפים העצביים בין תאי העצב. אבל זאת רק בתנאי, שיש מסילה לאקסון המתחדש, היכולה לשמש לו תווך מתאים.

חוקרים באוניברסיטת מקגיל במונטריאול שבקנדה הגו את הרעיון לבנות מסילה כזאת במערכת המרכזית שנפגעה מעצבים היקפיים. את הניסוי שלהם ערכו בחולדה שבה נפגע עצב הראיה – העצב שמעביר אל המוח את המידע החזותי שנקלט ברשתית העין. הם שתלו שם קטע מעצב הנשה (אישיאס), שהוא העצב הראשי של הרגל והגדול בעצבים ההיקפיים, ונוכחו לדעת שאקסונים חדשים של עצבי רשתית החלו לצמוח על השתל בכיוון ליעד המקורי שלהם במוח. הבדיקות הראו, שבעצבים חדשים אלה מתקיימת פעילות חשמלית תקינה, כאשר מגרים אזורים מסוימים ברשתית, ודבר זה מעיד, כנראה, שלחולדה הוחזר כושר הראיה.

עתה נותר להמתין ולראות, אם שיטת טיפול כזאת עולה יפה גם בבני-אדם שנפגעה מערכת העצבים המרכזית שלהם.

הימות הגדולות: סכנת שטפונות וסרטן

חמש הימות הגדולות שבגבול ארה"ב-קנדה מכסות שטח של יותר מ-250,000 קמ"ר, לערך כשטחה של בריטניה, ומכילות כ-20% מכל המים המתוקים בעולם (אם לא להביא בחשבון את כיפות הקרח באזורי הקוטב). מישהו חישב ומצא, שכמות המים הזאת די בה לכסות את כל השטח של אמריקה הצפונית בשכבה בעומק של מטר אחד. למרבה המזל אין נשקפת הסכנה, שהימות יתרוקנו לפתע מימיהן. אבל יש ויש סכנה של הצפת שטחים נרחבים סביב הימות, אם פני המים יעלו בהן ולו בס"מ ספורים – ויש לזכור שלגדות חמש הימות שוכנות ערי ענק כמו שיקאגו, טורונטו ודטרויט ועוד כמה וכמה ערים בנות מאות אלפי תושבים כל אחת, בארה"ב וגם בקנדה.

פני המים בימות הגדולות גבוהים היום יותר מאשר אי-פעם בעבר. גם ללא עליה נוספת יש סכנה של הצפות בשעת סערות גדולות. כך אירע, למשל, באמצע החודש שעבר, כאשר גלים בגובה של שבעה מ' געשו במימיה של ימת מישיגן, שלחופה הדרומי שוכנת שיקאגו. המים עלו מעל לסוללות והסבו נזקים אדירים לרכוש בעיר. משהו דומה אירע לפני כשנה בגדה הצפונית של ימה זו.

ההתיישבות המאסיבית לחופי הימות הגדולות החלה באמצע המאה הקודמת. באותה עת היו פני המים נמוכים בהרבה. מאידך, לפי מימצאים ארכיאולוגיים התקיימו לפני כ-5,000 שנה הרבה יישובים באיזור, והם שכנו במרחק מסוים מן החופים הנוכחיים. מכאן נראה, שגם אז היו פני המים גבוהים למדי.

ההידרולוג האמריקאי פרנק קווין אינו רואה מקום לדאגה מיוחדת. הוא טוען, כי באלפי השנים האחרונות חלו כל העת תמורות בגובה פני המים בימות, לכאן או לכאן. הוא גם חישב את מה שצפוי לקרות בשנים הקרובות. קווין מנבא, שפני המים ישובו ויירדו לרמתם ה"נורמלית" תוך שש עד עשר שנים, אם כמות המשקעים בעתיד הקרוב תהיה ממוצעת. אם יהיו השנים הקרובות שחונות יחסית, יימשך תהליך זה רק כשלוש עד ארבע שנים. מאידך, אם השנים יהיו גשומות, צפויה עליה נוספת של 30 עד 40 ס"מ בגובה פני המים של ימת מישיגן ושל 20 ס"מ בגובה המים של ימת אירי, השוכנת מזרחה יותר. במקרה זה ייאלצו רבבות אנשים, השוכנים לחופי שתי הימות האלה, לפנות את בתיהם.

מימיהן של הימות הגדולות מתנקזים בסופו של דבר לאוקינוס האטלנטי, באמצעות הנהר סנט-לורנס. לרוע המזל, אומר קווין, אין במערכת הניקוז הזאת שום "פקק", שהסרתו היתה מגבירה את הניקוז ומביאה לירידת פני המים (נזכיר, שימת החולה ז"ל נוצרה עקב "פקק" של אדמה מדרום לה, וסילוקו היה המיבצע הראשון בייבוש הימה בשנות ה-50). אמנם חלק ממימיה של ימת מישיגן מתנקזים למערכת היובלים של הנהר מיסיסיפי, אבל זהו חלק קטן מאוד, ואפילו יורחב מוצא זה – הדבר יביא רק לירידה של שבעה ס"מ תוך 15 שנים. קיימות אמנם תכניות אחרות של ניקוז, אבל רובן יביאו לכך, שירידת פני המים בימה אחת יעלו את פני המים בימות האחרות. למשל, אם יגבירו את הניקוז מימות מישיגן ויורון, יוצפו בתים במונטריאול הקנדית שבגדה הצפונית של הנהר סנט-לורנס. לתושבי שיקאגו ומילווקי, דטרויט וקליבלנד, באפלו וטורונטו לא נותר, איפוא, אלא לייחל לחסדי שמים, כלומר: לקוות שהשנים הבאות יהיו שחונות. כמובן, אם יהיו שחונות מאוד, יסבלו מכך החוואים באיזור החקלאי העשיר המשתרע מדרום לימות הגדולות.

דגים מורעלים

יש עוד סיפור עדכני הנלווה היום לימות הגדולות, עצוב גם הוא, ואולי עצוב עוד יותר. מחקר שערך ויליאם מוהונגני מאוניברסיטת ויסקונסין-מדיסון הראה, שאכילת דגים הנידוגים בימות הגדולות מסוכנת יותר משתיית מים מן הנהר ניאגרה, הזורם בין שתיים מן הימות, מימת אירי לימת אונטריו, והוא אחד הנהרות המזוהמים ביותר בארה"ב ובעולם כולו. המקור העיקרי של זיהום זה הוא החומרים להדברת מזיקים המרוססים במטוסים ומבמהוקים על השדות באיזור זה, כי חלק מהם נישאים באוויר ויורדים על הימות – בעוד הזיהומים האחרים, הישירים, ממי השופכין של בתי-הרושת לחופי הימות, נפסקו ברובם הודות לפעילות טיהור נמרצת במצוות השלטונות. מכאן גם יובן, מדוע אפילו ימת סופיריור, הגדולה בחמש הימות המערבית שבהן, מזוהמת היום באופן חמור, אף ששום עיר תעשיה גדולה אינה שוכנת לחופה.

אחד מחומרי ההדברה המסוכנים ביותר למים הוא הדד"ט. אמנם בארה"ב אסרו עוד ב-1972 על ייצורו של חומר זה, בגלל פגיעתו בבריאות האדם, אבל כמות הדד"ט שהצטברה בימות עד לאותה שנה שרידה וקיימת במים ומוסיפה להיות מועברת הלאה לדגים, ובסופו של דבר לאדם הניזון מן הדגים.

אם לא די בכך, הרי יש בימות הגדולות גם זיהום רדיואקטיבי. פרי הניסויים הגרעיניים שנערכו במדבריות שבמערב ארה"ב – מרחק מאות רבות של ק"מ מכאן – בשנות ה-60. רוב האיזוטופים הרדיואקטיביים נספגו תחילה בקרקעית הימות, אבל משם הם הגיעו אחר-כך לתולעים, לצדפות ולבעלי-חיים אחרים השורצים שם. בעלי-חיים אלה נאכלים על-ידי הדגים – ואמנם בדגים רבים שנידוגו בימות נמצאו גידולים סרטניים בעור ובכבד. נערך גם ניסוי ישיר במשקעים אלה: כאשר מרחו מהם שכבה דקה על עורם של עכברים, מתו הללו בסרטן תוך תשעה שבועות לכל המאוחר.

אין עדיין סטטיסטיקה מהימנה לגבי שיעור הסכנה המסרטנת הנשקפת מאכילת דגים מן הימות. אולם לפי אחד האומדנים, שיעור התחלואה בסרטן יגדל ב-5 עד 30 מקרים לכל אלף אנשים האוכלים בקביעות דגים מימת מישיגן.

חזית המים של שיקאגו: מימיה של ימת מישיגן נושקים ממש לגורדי השחקים

هكذا من الأصل

صكرا من الأصل

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

באך ומנדלסון יוחרמו בגלל משפט דמיאניוק

המפקח על החינוך המוסיקלי המלחין **בן ציון אורגד** הורה למנצחי המקהלות בכנס מקהלות ארצי שייערך השבוע להמנע מהשמעת יצירות הנשענות על טקסטים בגרמנית. אורגד מנמק את הבקשה ברגישות הציבור לשפה הגרמנית עקב משפט דמיאניוק הנערך בימים אלה. בין היצירות שאמורות היו להשמע בכנס, העתיד להתקיים ביום שלישי בכפר סבא, היו כוראל של **באך** ויצירה של **מנדלסון** המתבססת על מזמור תהלים.

בתשובה לשאלותינו אמר אורגד, שבמשרד החינוך, על כל זרמיו, ישנה רגישות רבה ל„טקסטים שהם קודש לישר". גם בכנסת, ציין אורגד, מטרידים בשאילתות כל פעם שעולה נושא „רגיש" שכזה. „רק בשבוע שעבר היתה שאילתא לגבי תזמורת נוער שניגנה בחג המולד בכנסיה הלותרנית. יש רגישות גדולה. בלי לפגוע במפעל, ביקשתי מהמנצחים שיימנעו מיצירות המושרות בגרמנית."

האם אין זה מתפקידך לייצג את הצד הטוען שמדובר בנכסי צאן ברזל של המוסיקה הווקאלית? למנוע ביצועים של באך?

„את זאת אני עושה. לא עוזבים אותי במשרד החינוך בשאלות נוסח מדוע לומדים את ה'קיריה'? ולמה את ואגנר? ואני מסביר להם. הפעם, בגלל המשפט, תהיה ההתנגדות קשה, והיא מובנת ומותרת. גם ב'קול ישראל' לא שידרו משך עשר שנים יצירות בגרמנית."

אמיר רותם

המגילות הגנוזות בלחן נורווגי

השבוע תושמע בארץ יצירתו של המלחין הנורווגי ביירנה סלגדאל, „מזמורים מקומראן"

טקסטים מקוריים מתוך „המגילות הגנוזות" הם מקור השראה גם למלחינים, שאינם יהודים, בארצות רחוקות. ביניהם **ביירנה סלגדאל**, המנצח והמנהל המוסיקלי של המקהלה המעורבת (המונה כ־50 זמרים) שליד הקונדרלה בעיר קריסטיאנסאן, שבדרום־מזרח נורווגיה. המקהלה, המבקרת בימים אלה בישראל, ביקרה כבר בארץ ב־1982.

סלגדאל

סלגדאל מוכר בארצו גם כמלחין, כמעבד וכנגן־עוגב. הוא היוזם והמארגן של פסטיבל האביב הבין־לאומי למוסיקה קולית כנסייתית, הנערך מדי שנה (מאז 1970) בקריסטיאנסאן. במסגרת הפסטיבל מבוצעות בקביעות גם יצירות יהודיות חשובות כמו „עבודת הקודש" של בלוך, „תהלי צ'יצ'סטר" מאת ברנשטיין ו„שיר השירים" מאת רוסי. לפני שלוש שנים השתתפה בפסטיבל המקהלה הקאמרית שליד האקדמיה בירושלים בניצוח סטנלי ספרבר, שהשמיעה יצירות ישראליות ועיבודים של שירי־עדות. באביב 1985 בוצעה לראשונה בפסטיבל יצירתו החדשה של סלגדאל „מזמורים מקומראן" לזמר־סולו, מקהלה ותזמורת קאמרית.

כרבים מתושבי האזורים הדרומיים בנורווגיה, הידועים באהדתם המסורתית לישראל, מגלה סלגדאל עניין רב בתנ"ך ובתרבות היהודית. לפיכך מצא לנכון להלחין יצירה המבוססת על תשעה מזמורים (שנה הלל) מהמגילות שנתגלו במערות קומראן. המוסיקה שכתב אינה נעזרת או חדשנית במיוחד.

משאלתו להשמיע את יצירתו בביצוע פומבי בישראל עומדת להתגשם השבוע. המקהלה שלו, עם הבאס הבריטי **כריסטופר קיטה**, והתזמורת הקאמרית הקיבוצית יבצעו את היצירה בשלושה קונצרטים: ביום ג' בשפיים, ביום ד' בקיבוץ יפעת וביום ה' בכנסיית הדורמיציון בירושלים. צוות של הטלוויזיה הנורווגית הממלכתית בא לארץ כדי להסריט את הביקור והאירוע, בשילוב עם צילומים של אתרים ארכיאולוגיים, מראות ונופים מאיזור קומראן וים המלח. „מזמורים מקומראן" תוקלט גם על־ידי קול ישראל לשידור ב„קול המוסיקה". בחלק הראשון של הקונצרט תבצע אורטוריה לחג העליה לשמיים „הללו אל במרומיו" מאת באך, בהשתתפות שלושה סולנים נורווגיים.

ישראל דליות

ומה איתנו? סבתא סקס, ליידי רוק, אמא אדמה, **טינה טרנר** האחת והיחידה, פתחה בסוף השבוע את סיבוב ההופעות העולמי שלה. 70 קונצרטים ייערכו רק באירופה, מתוכם 32 במערב גרמניה. בתמונה נראית הטרנר מרעימה בהופעה הפותחת את הסיור, באולם „אולימפיה" במינכן. הסיבוב נקרא „שבור כל חוק" כשם תקליטה האחרון, ועדיין לא נמסר על מועדי הופעה בתל אביב. לא מאוחר מדי.

קונצרט

הפתיחה 1812 לחלילים ולאקורדיאון

רפרטואר קלאסי מגוון, מהבארוק ועד ימינו (מבאך והנדל ועד סטרווינסקי וקפלנר).

ה„קיימברידג' באסקרס", שני נגנים בריטיים יחידים במינם, הם נציגי דור הסילון של אמנות המוסיקאים הנודדים. החליל המזהיר מייקל קופלי (המציג אוסף נדיר של חליליות, חלילים וכלי נשיפה) והאקורדיאוניסט המצוין דאג אינגראם משמיעים גירסאות מרוכזות, מהן משעשעות למדי, של

בין השאר הם עושים כמיטב יכולתם בשיחזור מופתי של הפתיחה החגיגית 1812 של צ'ייקובסקי, עם חלילים, אקורדיאון פעמונים ותותחים (ללא אפקטים מוקלטים). נגינתם כובשת בחביבותה. ערב קלח ומבדר, עם הרבה הומור מוצלח וקולע. כדאי מאד לשמוע אותם. השניים הגיעו לארץ לביקור חטוף ויופיעו הערב בכפר סבא ומחר ב„אוהל־שם", תל אביב.

ישראל דליות

נאוקו יושינו, נגנית הנבל היפאנית, בת ה־20, שזכתה בפרס הראשון בתחרות הנבל הבין־לאומית התשיעית, שנערכה בישראל לפני שנתיים, עומדת להופיע בסוף החודש בשני קונצרטים בניו יורק. מטרת ההופעות היא בין השאר, איסוף כספים ותרומות לקראת התחרות הבאה, העשירית, שתיערך בארץ בשנה הבאה.

ישראל דליות

בקצרה

באלט מרומניה. להקת הבאלט הרומנית „פנטסיו" תגיע לישראל ב־27 למארס ותעלה כאן בהפקה בימתית מלאה את היצירה „אגם הברבורים" על־פי כוריאוגרפיה של אולג דנובסקי. הלהקה תקיים תשע הופעות ברחבי הארץ. בראש הלהקה, המונה 50 רקדנים צעירים, תגיע סולנית הבולשוי־באלט ממוסקוה – בנו מגולקה־לוקס.

למען אמנים צעירים. הטנור דודו פישר והזמרת שירה רבין יהיו סולנים בקונצרט חד־פעמי שהכנסותיו מיועדות לאמנים צעירים שייערך הערב באולם הנרי קראון בתיאטרון ירושלים. התזמורת הפילהרמונית הצעירה בניצוחו של שלום רונלי־ריקליס תנגן את הקונצ'רטו לכינור מאת מנדלסון עם הסולנית שירה רבין. „המגילה האחת", מאת דובי זלצר, עם הטנור דודו פישר, הסימפוניה הבלתי־גמורה מאת שוברט ו„עמק" מאת מרק לברי. הקונצרט יציין את יסוד „קרן חנן זהר" שתפעל לקידומם של אמנים צעירים חברי הפילהרמונית הצעירה.

בוריס ברמן בחיפה. הפסנתרן בוריס ברמן יהיה סולן התזמורת הסימפונית חיפה בקונצרטים למנויים שייערכו הערב ומחר באודיטוריום חיפה. ברמן, יליד ברה"מ, ינגן בקונצרט את את הקונצ'רטו לפסנתר מאת מוצרט ק.

תיאטרון

איך עושים תיאטרון

התיאטרון לילדים ולנוער: **„ביקור ראשון"**, מאת יענקלה יעקובסון וישראל גוריון. מוסיקה: שוש רייזמן. תפאורה ותלבושות: ענת מסנר. תאורה: חני ורדי. בימוי ומשחק: ישראל גוריון. מסכות: יהודית גרינשפן.

„ביקור ראשון" הוא התוודעות, מעין מבוא ראשון לילדי הגיל הרך עם מרכיבי התיאטרון. יעקובסון וגוריון „תלו" את המבוא הזה על סיפורו של שחקן, שהקוסמת מן הקופה השניה מפריעה לו בתרגילי המשחק שלו. בין לבין מציג־מסביר ישראל גוריון בהומור ובחן רב את תפקיד מרכיבי התיאטרון: התפאורה, התאורה, המיקרופון, המסך, הבמה וכמובן – את השחקן עצמו. הדגש הוא לא רק על מרכזיותו של השחקן בתיאטרון, אלא גם על מרכזיותו של המשחק בחיי השחקן, סיפור אהבה שישראל' השחקן יעשה הכל למימושה – יפייס את המכשפה, ואפילו „יקטוף ירח" לאהבה. מומלץ בחום כאירוע למשפחה כולה.

מירי פז

מוסיקה סינמטקית

שני ערבי וידאו מוסיקלי בעריכת ירדן אוריאל. היום ומחר בסינמטק תל אביב

סינמטק תל אביב מפנה את מסכו הרעוע מפניני הקולנוע המסורתי, לשני ערבים של וידאו מוסיקלי. ארבע תכניות שונות, שתיים בכל ערב, כשהדגש מושם על סרטים נדירים של רביעיית המופלאים מליברפול: ג'ון, פול, ג'ורג' ורינגו – „החיפושיות". את הערבים עורך **ירדן אוריאל**, אספן כפייתי של תוצרת ה„ביטלס" עוד מינקותו. בגיל 15, כשהאוסף כלל כבר את כל תקליטיהם ה„חוקיים", החל לתור אחר ההקלטות המיוחדות, הבלתי נודעות, הנדירות. במשך השנים צבר אוסף מרשים, שגדל מדי שבוע, עד עצם היום הזה ממש – שנים הרבה מאז נפרדו הארבעה לבלי שוב. עם בוא הווידאו, התעדכן גם אוריאל הצעיר (היום 24) וכך בא לעולם אוסף זה, ממנו נוכל גם אנו לרוות כעת. „הם הצטלמו הרבה בזמנו", הוא מגלה. „בכל מדינה בה ביקרו הם הותירו סרטון או שניים אצל תחנות הטלוויזיה המקומיות, חלקם אפילו לא שודרו." את רוב הסרטים הצליח אוריאל להשיג בעזרת אנשים שסבבו את הלהקה בתקופותיה השונות. בידיו סרטון שצולם ממסך הטלוויזיה ומתעד את הופעתם בתכניתו של אד סאליבן, סרט המתעד קטעים מצילומי סרטם העלילתי „הצילו". „אני גם מכיר מישהו בבי.בי.סי.' שהצליח להעביר לווידאו סרטים שמצא אכולים בארכיונים שם", הוא מודה, כדוגמא לקשריו חובקי עולם.

תכנית הערב (19.00) תוקדש ל„ביטלס". אוריאל ישלב בה, בסדר אסוציאטיבי, קטעי טלוויזיה ישנים שטרם יצאו באופן חוקי על קלטות וידאו, צילומי הופעות חיות (כולל אחת האחרונות שערכו, ב־1966 בהמבורג) וכן קטעים מאוחרים מקריירות הסולו שלהם. התכנית השניה־הערב (ב־21.30) תעסוק בפופ הבריטי של השנים האחרונות ותכלול קטעים מהופעה של **קייט בוש** (עוד דמות הנערצת על עורך התכנית), **תאומי קוקטו, אולטראווקס, יורית/מקס** וכן פנינים טלוויזיה נדירות מארה"ב ובריטניה.

מחר בתכנית ה„ביטלס" תהיה חזרה מסוימת על סרטוני יום ראשון וכן קטעים שנאספו מרצפת חדר העריכה של סרטיהם הארוכים. ההצגה השניה מחר תכלול סרטונים של "U2", **„האבנים המתגלגלות", ברוס ספרינגסטין, לנה לוביץ'** וטובים אחרים.

אוריאל מבקש להדגיש שלחלק סרטים תהיה נחיתות טכנית בשל נסיבות הזמן ואיכות המקור, אך מבטיח שייחודם יפצה על כך.

אמיר רותם

חתולים בתערוכה

פסלים צבעוניים בדמות חתולים, חתן וכלה, רוכבות אפניים, שחקני כדורגל, מרבי רגליים ואגרטלים הם חלק מנושאי תערוכתו של האמן **דודו גרשטיין** שתיפתח באגף הנוער של מוזיאון ישראל בירושלים ביום ג' הקרוב. התערוכה, הנושאת את השם „מדודו לתלת־מימד" נערכת במסגרת סדרת תערוכות – „הכר אמן ישראלי" – שעורך המוזיאון בשנים האחרונות.

פסליו של האמן גזורים מאלומיניום, עץ, מתכת וקרטון ומושלמים לאחר ציור בצבע. לצד הפסלים יוצג סרט על דרכי עבודתו של האמן שאף ייצור לעיני הקהל פסלים חדשים בנושא „שפת הים".

במקביל לתערוכתו של גרשטיין תוצג תערוכה בשם „אמנים מצטטים אמנים". ייכללו בה עבודות אמנים המצטטים מתוך יצירות אמנות מפורסמות, עבודות תלמידים בנושא הציטוט באמנות ועוד. לרשות הילדים שיבקרו בתערוכה יעמדו פינות הפעלה ומשחק.

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.03 שעת כושר.
08.15 תלמוד: שניים אוחזין.
08.40 מסך לספרות (יסודי): השליט הצלו.
09.00 אנגלית ו'.
09.20 השעה שלנו: דג הזהב (כ).
10.00 שעת כושר.
10.10 אנגלית ז'.
10.30 פרפר נחמה: הידד פורים.
11.00 חשבון ה': השארית בחילוק.
11.15 צרפתית.
11.30 גיאוגרפיה של א"י: פני הארץ (כ).
12.00 ספרות (חטה"ב): בוקי השמרטף.
12.25 אנגלית ט'.
1.00 אנגלית י'.
1.30 מוסיקה: סולו, גיטרה.
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.03 שעת כושר.
2.15 בלי סודות: שווא 4.
2.40 הלו ישראל.
3.00 האוניברסיטה הפתוחה: ביוכימיה; איכות הסביבה; פסיכולוגיה בחינוך.
3.55 רחוב סומסום: הזהירות.
4.25 השכוי מגנדה: פרק 3.
5.00 ערב חדש. מנחה דן מרגלית.

כללית

5.30 „שיישאר בינינו" – על נימוסים והדך ארץ.
6.00 „לאקי ברימולי" – שם הפרק: „ד"ר דיקס".
6.30 קיצור החדשות (תרגום לעברית).
6.32 רבצה פתרון (ערבית).
6.45 חידושים והמצאות – בישראל: מלחמה בנגיף קטלני; מגוף מים ממוחשב (תרגום לעברית).
7.00 יומן השבוע (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „להיט בראש" – להיטים עבריים, על פי המצעדים של רשת ג' וגלי צה"ל, בשילוב להיטי חוץ־לארץ. מצולם בהשתתפות קהל. מנחים: משה מורד ושרי צוריאל.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 „שושלת" – פרק 32: בדיקות דם מגלות, כי קריגנטון הוא אביה של פאלון על אף הכול. קלאודיה בלייזל מתוודה לפני קריגנטון על סילוק המסמכים. כשהוא למד על סיבת הדבר, הוא מבקש כי תמשיך לעבוד בחברה. לקריגנטון נודע, כי הנוכל מלאס וגאס, שלדעתו גרם לעיוורונו, קנה אחוז נכבד ממניות החברה. בידיעה שאין לו סיכוי להביסו הוא מציע שיצטרף לחברה. סטיבן יוצא לחפש את אשתו סמי ג'ו ומוצא אותה בהוליווד, כדוגמנית צילום בעירום. הוא מפציר בה לשוב אליו, אך היא מסרבת. אל קלאודיה מגיעה ידיעה, שיש חשש שבעלה ובתה נשרפו למוות בג'יפ בג'ונגל בפרו. היא מחליטה לירות בססיל קולבי על שהוליכה שולל. קריסטל מופיעה בדירתה כדי להניאה מן המעשה. לשם כך מגיע גם ניק טוסקני. הוא שומע ירייה, מציץ פנימה ונחרד ממה שעיניו רואות.
10.20 כניסה חופשית – „עבריינות הצווארון הלבן". מנחה מנשה רז (ראה מסגרת).
11.30 חדשות.

„עד פופ", 20.02. דקלאן פאטריק מקמאנוס, הלא הוא „נפוליאון דינמיט", ידוע גם כאחד מ„האחים קאוורד" (סהונים), או „המנתחאה", אך יותר מכל נודע בשם הפיקטיבי **אלביס קוסטלו**. מוסיקלית, הוא סכיזואידי לא פחות. בקיץ האחרון הופיע בניו יורק משך חמישה ערבים רצופים. כל ערב ברפרטואר שונה לגמרי. ב„עד פופ", הערב, הם עלולים להתעקש להגדיר אותו בכל זאת. במחצית השעה שתוקדש לו ידחסו שירים מראשית דרכו הפוריה, כלומר משלהי שנות השבעים ועד לתקליטיו האחרונים, שיצאו צמודים זה לזה. הדבר היציב ביותר אצל קוסטלו הם הטקסטים. הם מעולים. בין אם מדובר בשירים פוליטיים דוקרניים או שירי אהבה מרגשים, הם תמיד מקוריים, מבריקים ויותר מזה – כנים. החלק המעודד בתכנית הערב הוא שהראיון עם קוסטלו, שמשובץ בה, לא נערך „במיוחד בשביל התכנית" בעזרת אמן צעיר מטורזן ומגובל מותית שנהגים לחכור לצורך זה, אלא אירע בארה"ב לפני מספר שנים. בשנות חיים של קוסטלו מדובר אמנם בהיסטוריה עתיקה, אך תמיד מעניין להאזין לדברי חכמים. להקליט.

אמיר רותם

רדיו

קול המוסיקה

07.09 במאוזן בגובה ה... באך. קונצ'רטו בדו מינור לכנור, אבוב, כלי קשת וקונטינואו (ג. קרמר/ה. הוליגר/סינט מרטין); בוקריני: שלישיית כלי קשת בלה מג'ור, אופוס 14, מס' 3 (שלישיית קמינגנא); סליירי: „היום שבו רצים לחגוג" – סימפוניה (הסימפ. הלונדונית/ר. פסקו); פירוסנאה: „קונצ'רטו בצורת תמונה מושרת" ברה מג'ור לחליל ותזמורת (ק. ברנרד סבון/תז. רדיו ברלין/א. ליוניק); מינקוס: „פה דה דיס" מתוך הבלט „פקיטה" (הסימפ. מסידני/לנשברי); אופנבך: רונדו קונצרטי לצ'לו ותזמורת (ע. הרנוי/עם תז. סינסינטי פופס/קונצל).
09.00 קונצרט בוקר – גאדה: פנטסיה אביב אופוס 23 לרביעיית זמרים, פסנתר ותזמורת; פורה: חמישיה מס' 1 ברה מינור לפסנתר וכלי־קשת (ז. פיליפ קולארד+ רביעיית פרנן); שופן: סונטה מס' 3 בסי מינור, אופוס 58 לפסנתר (פ. רהדישאבלג); ראוול: ציגאן (ו. סיטקובצקי/ב. דוידוביץ'); מקס ברוך: שביעייה במי במול מג'ור „מן העזבון" ונגנים מתוך הסמינייה הפילהרמונית של ברלין; סקריאבין: סימפוניה מס' 3 בדו מינור אופוס 43, „פואמה אלוהית" (תז. הבי.בי.סי/ג'. פריצ'ארד).
12.00 אמנים באולפן – קיאל בקלונר – פסנתר: קואנדל: 3 פנטסיות, אופ. 31; מנסטולה: 2 פרלודים; אולסו: וריאציות על שיר־עם נורווגי, אופ. 5; גריג: 19 נעימות־עם נורווגיות, אופ. 66.
13.05 בהאזנה נינוחה – ויוולדי: קונצ'רטו בדו מג'ור לשני אבובים, 2 קלרינטים, מיתרים וקונטינואו; שומאן: קטע קונצרטי ל־4 קרנות ותזמורת; שוברט: רונדו ברילינט אופוס 70 בסי מינור: סליארי: קונצ'רטו בדו מג'ור לחליל אבוב ותזמורת; ליסט: „האידיאל", פואמה סימפונית מס' 12; קלוה ויקשונמן: קונצ'רטו לפסנתר ותזמורת אופוס 7.
15.00 מוסיקה כאן ועכשיו – הגר קרימה: סמניה לכלי נשיפה: משה קילה: „מעגלות" לתזמורת קאמרית (התז. הקאמ. הישראלית/ א. סגלא; יהודה לוי: הקדשה (התז. הסימפ. ירושלים רשה"ש/ ר. שלון) זיגמונד קראוזה: מכל שבטי עולם (התז. הקאמ. הישראלית).
16.00 מוסיקה ליום ראשון – ויוולדי: מוטט (ס. ברגנצה/ התז. הקאמ. האנגלית/ ר. מרכה); ברליוז: רקויאם (ק. לואיס/ מקהלות/ התז. הסימפ. של רדיו קלן/ ג. ברטיני); באך: קטע מקהלה מתוך קנטטה 122 „הרך הנולד".
18.00 למי סירוזה – לה פה סול (ש.ת.)
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד – רצף מוסיקלי.
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי – מועדון שוחרי המוסיקה של מכון ון־ליר בירושלים – שלישיית לפסנתר אמנון סילבר, פסנתר/ אליהו שולמן, כנור/ נורית סילבר, צ'לו – במתוכן: שלישייה מס' 11 במול מג'ור, אופוס 121 א' וריאציות על השיר „אני החייט קקדו"; פ. ברחיים: וריאציות על שיר עברי (1939); דבוז'אק: שלישיה בסי במול מג'ור, אופוס 21.
22.30 מן המקורות – מגוונות של מוסיקה מסורתית ביוגוסלביה (בעריכת ד"ר אוקיצה פטרוביץ').
23.00 מחזורי יצירות – ליסט: „שנות עליה לרגל".

רשת א'

12.05 מעורב ירושלמי – עם חופני כהן.
15.30 השכלה ודעת לכל – „צרפתית למתחילים" שיעור מס' 10.
16.05 רדיו־עשרה – מגזין נוער: כתבי נוער מדווחים על המתרחש בחיי הנוער.
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – „מעבר מהרומן של המאה ה־19 לרומן של המאה ה־20" הפעם: „מאדאם בובארי כרומן מעבר".
19.05 מחשבת ישראל.
22.05 תפוח ועץ – על הקשר בין הורים לילדיהם הפעם: „כאשר אבא או אמא מקיימים קשר עם בן־זוג".

רשת ב'

18.06 מסיבת עיתונאים.
19.35 עם ישראל – עניינים יהודיים בעולם.
20.05 „שלום לבן הדוד" – פיוס וכרכה בשידור חי.
22.05 ציפורים ושקיים – מבחר שירים ביידיש הפעם: „מאוצר ההומור היהודי".
23.05 צלצול שלישי – שבועון לאמנויות בשידור חי.

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים.
21.05 אדום עתיק.
23.05 הלילה הזה שירים.

גלי צה"ל

15.05 טעם של פעם.
16.05 קו פתוח לשר האוצר משה ניסים – מאזיני גל"צ שואלים, שר האוצר משיב.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
19.05 רדיו ספורט – מגאזין ספורט.
19.05 רדיו רדיו F.M.
20.05 עושים מדינה.
20.05 צעיר חצי F.M.
21.30 אוניברסיטה משודרת – פסיכולוגיה של הקריאה והבנת הנקרא – הגורם המכמטי.
23.05 קול הג'ז הזה F.M.
23.55 שיחות חצות – עם העיתונאי בן דרור ימיני.
00.05 ציפורי לילה משוחחות.

לקראת שידור

הקונצרט הקאמרי השבועי. „קול המוסיקה", 20.30. במכון ואן־ליר בירושלים מתקיימים בקביעות קונצרטים קאמריים מעניינים. במסגרת „הקונצרט הקאמרי השבועי" תשודר הערב הקלטה של הופעה במסגרת מועדון שוחרי המוסיקה של המכון עם „שלישיית אדם". תשמענה שתי שלישיות בסול מאג'ור מאת בטהובן ודבוז'אק ויצירתו של פאול בן־חיים „וריאציות על שיר עברי" (מ־1939). המבצעים: הפסנתרן **אמנון סילבר** ורעייתו הצ'לנית **נורית סילבר**, מבני ארה"ב שעלו ארצה ב־1984 ו**אליהו שולמן**, הכנר הראשי של התזמורת הקאמרית הישראלית.

★

מיד לאחר הקונצרט, ב־22.30, במדור „מן המקורות" תוגש תכנית נוספת של ד"ר **אוקיצה פטרוביץ'**, המוסיקולוגית היוגוסלבית השוהה בישראל למטרות מחקר. הפעם תוגש דוגמאות של מוסיקה תילתית, ממסורת המוסלמים שבבוסניה־הרצגובינה.

ישראל דליות

האחרון שראיתי

ראיתי לפני כמה ימים את „**להתחתן שנית**". סרט רומנטי חביב על פגי סו של קר־פולה, בו משחקים אנ־שים מוכשרים כמו קת־לין טרנר. אהבתי את התרכובת הזו.

רפי בוקאי, במאי

קולנוע

■ **תל־אביב**

אסתר: הזוהב 7.15, 9.40
אורלי: סגור לרגל שיפוצים סרט הפתיחה: ילדים חורגים לאלהים
בית ליסין: בננות 11.15
בן־יהודה: ניפגש בחוף 4.30, 7.15, 9.30
גורדון: סיגליות הן כחולות 7.15, 9.30
גת: ג'ק פלאש המקפץ 7.15, 9.40
דיזנגוף 1: המשימה 7.15, 9.40
דיזנגוף 2: שיחות מלוכלכות 7.15, 9.40
דיזנגוף 3: מונה ליזה 7.15, 9.40
דקל: קרוקודיל דנדי 7.15, 9.30
דרייב־אין: נעורים במלכודת 7.15–9.30 / חצות – סקס
הוד: הבועטים במלכודת 4.30, 7.15, 9.30 הקלנוע (בית ציוני אמריקה): ג'ינג'ר ופרד 4.30, 7.15, 9.30
חן 1: צבע הכסף 4.45, 7.15, 9.45
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 5, 7.25, 9.45
חן 3: מלקולם 5, 7.30, 9.40
חן 4: קטיפה כחולה 11, 2, 4.30, 7.15, 9.40
חן 5: חסיפה נעימה 11, 2, 5, 7.30, 9.45
לב 1: מפריץ מוסקיטו 2, 5, 7.15, 9.40
לב 2: קיץ 2, 5, 7.40, 9.40
לב 3: בחר בי 2, 5, 7.30, 9.40
לב 4: הקשר הנורבגי 2, 5, 7.30, 9.40
לימור: להתחתן שנית 4.30, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א: שואה חלק א' 1.00
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: הורה לנערים 7.15, 9.30
סינרמה 1: חנה ואחיותיה 7.15, 9.30, 4.30
סינרמה 2: כבנה 4.30, 7.15, 9.30
סטודיו: סגור לרגל שיפוצים
פאר: משחק מסוכן 7.15, 9.30
פריז: כס הדמים 12, 2, 4, 7.15, 9.30
צפון: סגור לרגל שיפוצים סרט הפתיחה: שם הוורד
שחף: פלטון 4.15, 7.00, 9.30
תמוז – רמת־אביב: סופרגראס 7.30, 9.40
תכלת: דקה להצות 4.30, 7, 9.30
תל־אביב: האוצר מארץ האוש 4.30, 7.15, 9.30

■ **ירושלים**

אדיסון: האוצר מארץ האוש 7.15, 9.15
אורגיל: סיפול מיוחד 4.30, 7.00, 9.00
אורין 1: קרוקודיל דנדי 4.30, 7.00, 9.00
אור 3: זאב אמריקאי בלונדון 9, 7, רמז 4.30
23.15 9½ שבועות של שכרון חושים
אור 4: דמעות של שתיקה 6.30, 9.00
בלגן מאורגן 4.30
23.15 מפריץ אלמוני
אור 5: הרומן של מרפי 4.30, 7.00, 9.00
אור גיל: צבע הכסף 7.00, 9.30
בית אגרון: הטוב הרע והמכוער 5.00
בריאן: כוכב עליון 8.00
מ.א.ס 9.45
האולם הקטן בבנייני האומה: סגור לרגל שיפוצים
הבירה: הקשר הנורבגי 5.15, 7.15, 9.15
כפיר: פלאטון 7.15, 9.15
מיטשל: הזוהב 7.15, 9.15
סמדר: מכבסה יפהפיה שלי 7, 9.15
עדן: ניפגש בחוף 7.15, 9.15
רון: מפריץ מוסקיטו 4.30, 7.00, 9.15
תיאטרון ירושלים: הכוורת סרט ספרדי 6.45, 9.15
שואה חלק א' 6.30

■ **חיפה**

אורה: פלאטון 4.00, 6.00, 9.00
אורלי: ג'ק פלאש המקפץ 7.00, 9.15
אמפיתיאטרון: מטרה חמה 4.30, 7.00, 9.15
ארמון: הזוהב 4.30, 6.45, 9
חן: מלקולם 4.30, 6.45, 9.00
עצמון 1: ניפגש בחוף 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: מפריץ מוסקיטו 6.45, 9.15, 4.15
פאר: קרוקודיל דנדי 4.30, 7.00, 9.15
קריו־אור: אקו פארק 4.30, 7, 9.15
רון: האוצר מארץ האוש 4.30, 6.45, 9.00

■ **קריות חיפה**

סביון: איש הנצח 7, 9.15
ספיר: חברים 7.00, 9.15
רב גת 1: צבע הכסף 4.15, 6.45, 9.15
רב גת 2: להתחתן שנית 4.30, 7.00, 9.15

אורות: הורה לנערים 7.00, 9.15
בית העם: כבנה 9.00
היכל: ג'ינג'ה אמריקאי II 7.00
ציפך: מונה ליזה 7.00, 9.15

■ **אשדוד**

אסתר: הג'ינג'ה האמריקאי II 7.15, 9.30
אשדוד: קטיפה כחולה 7.15, 9.30

■ **אשקלון**

אסתר: הורה לנערים 7.30, 9.30
הבנה לילדים 4.30
מאור: רעם הג'ינג'ה 7.30, 9.30
רחל: הרומן של אתמול בלילה 7.30

■ **באר־שבע**

חן: האוצר מארץ האוש 4.30, 7.30, 9.30

■ **הרצליה ורמת השרון**

דוכל: האוצר מארץ האוש 4.30, 7.15, 9.30
מלון דניאל: אודיטוריום: בעקבות הכרך 7.15, 9.30

כוכב: איך לשגע ת'מורים 7.00
נשיקת אשת העכביש 9.30

■ **עפולה**

מוסיקוני: שיר אשיר בגשם 8.30

■ **חולון, בת ים**

אירינה: ג'ינג'ר ופרד 7.00, 9.15
מגדל: כולם נפלו על הראש 7.00, 9.30
מתנ"ס קרית שרת: רומן שהחל במלחמה 7.15, 9.30
קולנוע לנוער: בעקבות החרב הקסומה 4.00
כבאי: הג'ינג'ה האמריקאי II 4.30, 7.15, 9.30
רינה: ניפגש בחוף 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות: האוצר מארץ האוש 4.30, 7.15, 9.30

■ **טבריה**

אביב: קאריבה קיד II 7.15, 9.15

■ **כפר־סבא, רעננה**

עטל: המקצוע לוחם 7.00, 9.30

חן: חנה ואחיותיה 7, 9.15
אורות: חזיז הרעם 4.30, 7.00, 9.00

■ **לוד, רמלה**

בית זית: המקצוע לוחם 7.00, 9.15
אורן: המקצוע לוחם 5.00, 7.30, 9.45

■ **נהריה ועכו**

הוד: חסיפה נעימה 6.45, 9.00
ריץ: ראן 6.30, 9.15
אודיטוריום: משפט הכשרים 7.00, 9.00

■ **נתניה**

סמדריה: בעקבות הכרך 5, 7, 9.15
אסתר: הג'ינג'ה האמריקאי II 9.15, 5.00, 7.00
שרון: ניפגש בחוף 5.00, 7.00, 9.15

■ **פתח־תקוה**

שלום: ניפגש בחוף 4.30, 7.00, 9.30
היכל 1: פלטון 4.15, 7.00, 9.30
היכל 2: האוצר מארץ האוש 4.30, 7.15, 9.30
היכל 3: תמים וטעים 4.30, 7.00, 9.30

■ **ראשון־לציון ורחובות**

ג.ג. רון 1: קרוקודיל דנדי 4.30, 7.15, 9.30
ג.ג. רון 2: ניפגש בחוף 4.30, 7.15, 9.30
מעמן: ב"ס לבלשים אהבלים 7.00, 9.15
ראשון: הג'ינג'ה האמריקאי II 7.00
צביקה בלב 9.15
בית העם: צחוק מי ששותר אחרון 8.00
הודו: הנבל הגרומי 7.15, 9.15
חן: ניפגש בחוף 5.15, 7.15, 9.15

■ **רמת־גן ובגבעתיים**

ארמון: צבע הכסף 4.30, 7.00, 9.40
ארמון: כלבי הקש 4.30, 7.00, 9.40
לילי: פלאטון 4.30, 7.15, 9.30
הדר: האוצר מארץ האוש 4.30, 7.15, 9.30
רב גן 1: ג'ק פלאש המקפץ 5.00, 7.25, 9.45
רב גן 2: מכבסה יפהפיה שלי 4.45, 7.00, 9.40
רב גן 3: כולם נפלו על הראש 5.00, 7.20, 9.40
רב גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 5.00, 7.10, 9.40
שבזה: חסיפה נעימה 7.15, 9.30